No. 2.

ספר

אור השכל

בהיות

המחשבה האנושית צריכה
מאוד מהשיג הענינים
האלהיים הנעלמים מעיני
בשר והשפע האלהי מכריח

נדחק ואחרי דוחק גדול מאד לגלות ענין כחותו · התחייב על זה כל איש ואיש מאמין האדם שלמד והתחכם מכחו להמשיך אחר דרכו וכפי מה שרחוק השפע ההוא הנכבד רחוקה מחשבתו להשפיע משלימותו על זולתו וכפי מה שקוצר שכלו יהיה קוצר שיפע כשיעור · וכפי מה שרחב והתפשט שכלו יהיה רחב שפעו כשיעורו כלומ' מצותו להשפיע על זולתו ישפיע כפי הנמצא אתו · מרבוי מדע ומיתרון חכמה אם מעט ימצא אתו לא יתכן שישפיע רב ואם ימצא אתו לא יתכן שישפיע מאומה דבר כי איך יתן אדם לזולתו אשר לא נמצא אתו · וכבר ראו חכמי העולם ענין השפע הנכבד העליון וענין שפע הממון כלומר שיש כמה מי שהרבה לו הש' ממון להעשיר זולתו כי לא חלקו וזאת החלוקה הנעימה מבלי כי אם לפי היכולת לא לפי הרצון כי יש מי שירצה להעשיר אנשים רבים ואולי לא ישבע רצונו ואפי' להעשיר עצמו כעושר ואולי אין קצב כחו א מאוד להשיב עצמו ממאומה כ"ש שלא ישיב לזולתו ועליו אמר שלמה בחכמתו ולא ישליטנו האלהים לאכול ממנו כי איש נכרי יאכלנו ר"ל שישליטנו הש' על ככה בעבור היות שיש צדה בשובת האלקים ואולם השפע הנכבד כבהמצאו דוחק להוציא רוח המחשבה לפועל אם לא ימנעו האמצע מונעים פנימיים או חיצונים אם יבקש מי שקבל לתת מאשר קבל ומפני שהשפע מביא לידי ענינים רבים יפעל מה שקבלו מהענינים ההם כפי מחשבתו הקודמות לקבלת השפע ההוא · וגם יתכן שיחדש אצלו השפע העליון מחשבות אשר לו קדמו לו ויכריחהו להוציא הענינים לפועל מהם הנהגה אנושית כוללות ומהם פרטיות מועילות או מוכרחות להקדימם לפני המועילות עד שהמצא הדעלות שוכן במשכן חזק מרבק הכחות ההכרחיות עם הכחות המועילות כמו שמחנך הנער במעשים שהם הקדמות לחכמות המושכלות מפני שהמעשים ההם הם משכינים השכל ונמצא שאם אין מעשים הגונים שלא ימצא השכל משכן לשכון עליו לא ישכון כלל · ואע"פ שאין לעצם השכל צרך ולא הכרח לשכון במקום

שהשכל אינו גשמי ולא כח גשמי וגם אין לו מציאות בשייכות על מקום
רק הדבר שהוא משכן לו יתקדש בעדו אחר ששכן עליו ואחר שהיה
מלתי קדוש כדמיון האור השמשי עם הבית האופל שהבית לפי הטבע
אלולי אור השמש הוא נקרא אופל ובהגיע אליו האור יקרא מאיר והמה
אלו יראה מה שבבית מפני ששכן עליו האור והאור אינו גשמי.
ואמנם אעפי שהוא כח גשמי השמש אינו כח דבק בגשמי הבית
ועל כן נפרד אור השמש מהבית ישוב הבית חושך ואופל
כבתחילה ואמנם כבר זכר הכלל בית הראות ההכרחית לו.
מהענינים אשר בבית מפני ששכן עליו האור והוא שם היטב.
מראות עינינו מה שהיה בבית והנה כל דבר כי בעוד שהאור שוכן
בכלל ממש אחר תקות זו אם היה כלל הבית וראה והשכל שהאור
יפה בגלוי בבית עד שנראה כי מה שראוי לנגון ועד שגלה כי מה
שראוי לעזות ועד שגבר הרגלתו כי שלא יזיקוהו גנבים בסגור
וכו'. כן גוף האדם הוא כדמות הבית וחפשי
הבית הם האנשים אשר לא יתכן לעשותם בלעדי האוברים
ובעל הבית הוא הרוח הנפשיי המולך על כלי הגוף וכשהשפיע אור
השכל על המוח ועל הלב ועל הכליות ועל שאר המקומות אשר אור
השכל שוכן עליהם בהיות הרוח כך ומכין כח אור השכל ומשיג עם
כחו מציאותו והעדרו והנה ישתדל להכין כל הענינים הראויים
להכנס בעת מציאות אור השכל כי כבר השיג ענין היות מציאות
עם הגוף לעניתם מצדו והעדרו לעניתם מצד אותו והמעשים
השופטים הם העוזרים הפרטית ואם לא יעדרו המקומות הפרטיים
בכח השכל יתכן שיתעו מזיקים ויזיקו כל צרכם ולא ימצאו מונע
מהזיק שהוא נשארה הפרטה כלו כי והפרטה קורא לגנב. ומפני
שאור השכל הוא הסיבה הראשונה העוזרת כל הפרטיות חיברתי אני
זה החיבור לעזור בו כל הפרטה וקראתי שמו בשם הסיבה הראשונה
והוא: נור השכל ובעזרת אור השכל אאיר בחיבור זה עיני
עורות המשכילים ומפני שאור השכל מיוחס כו' ש
בעשירי אחלקנו לעשרה חלקים ראשונים וכל חלק וחלק אסמיכנו
אלפא ביתא. וכל אות ואות תכלול אות עד שיורכב מכלם שם אחר
או.

בין תיבה אחת כחלקים לחלקים ידועים לפי הדיבור ואמנם בזה הספר
להועיל המתחילים בענין השם המפורש ומורה להם דרך ידיעת עד
שיהיה ערך זה החיבור אל ידיעת הש' הידוע על דרך הקבלה הנמשך
בדרך חכמת מעשה מרובעת אל מעשה מורכבה והנה כהעירותים אל
זה לעשותו כן אהבת שני חברים מאוהבי החכמה מכלל מחבר בני אטים
אשר בויסקליו אשר הקרתי אליהם מאד והם סרים אל משמעתי.
ושמם ר' אברהם האשכנזי ור' נתן הנשן יצ"ו וזה כי מהיותי עמם ימים
אחדים בקשו ממני לכתוב להם מעט הקדמות כוללות מענין ידיעת
השם הנכבד והנורא ומרוב אהבתי אותם ואהבת אמת הכרחתי
עצמי לתת זאת שאלתם בזמן כי הזמן והמקום והחסרון היו בזה
כנגדי למונעי אבל מרוב גודל האהבה עליהם נצחתי המונעים
והשתדלתי להשלים חפצם בזה׳ ואני יודע שזה החבור מועיל להם
מאוד ולחוצים להם בהיותם שומרים מצות הספר הזה עד שיבינו
מה שאכתוב בו אל השגת השכל הפועל אשר השגתו גם היא מ
מביאה לידי קבלת השפע הדבור מפיו ואם ראשם מושל מזו ו
המעלה העליונה הזו הנה יועילו בזה החיבור גם כן תועלת בשפע
שכלי שבו ישכילו וישיגו סתרי תורה ועניני מצות כללו והנה אם
כן לא יאותו בערך משום תועלת רב מועט או ומפני שהשפע
הרב מביא לידי חיבור ולידי דיבור יתכן שיקבלו מספרי זה דרך עד
שיחשקו להרבן בשכותם הראשונה ונמצא שיבנו שכלם לפעול כמו
עד שייוחסו אלו להיות בני׳ וגם יהיו מצד אחד בני האלקים ׳ וגם
ייוחסו בני האלקים בשם בני ונמצא שהתועלת שבה גם הם אלו בצד
מהצדדים שאם כבר שני ונשמחתי ונשמח כשכן כבני שכלי ואם
תעבור חכמת נבואי אל נבוא אברהם בן אלקים שני ואחר שהקדמתי
דאי ההקדמה המודיעה סיבת החיבור אחל להודיע בה כוונתי ו
ומה שאוכל עזר לעזורים בהודעת שמו להודות למען ספר שמו כל

האר——ץ׳

ישכילו שמש וירח בעת ׳ שכלי נבראים יעלו שמים׳
זרח מאור שכל נבו יתנבאו ׳ אישי במאד רום ואחרי יומי׳
רוח אלקים תעלה מעלה ׳ וגם תשוב תרחף על פני המי׳

חלק א'

כולל חמש אותיות והם א'ת'ב'ה' ואותם כוללים
חמשה חלקים מסומנים באותיות אותם ובהם
אלו ה' ענינים הא' אשר סימנו א' יכלול ענין
גדר כל פרצה והב' אשר סימנו ב' יכלול תועלות מהות חבורי · והג'
אשר סימנו ד' יכלול הכרח מציאות התועלת · והד' אשר סימנו ה'
יכלול עצם ההכרח המועיל והה' אשר סימנו א' יכלול ענין הספר
סדר חבורי · ונמצא שראוי לקרא שם זה החלק הראשון כלול גדר
פרצות ·

החלק ב'

כולל ה' אותיות והם ו'ח'ט'י' ואותם
כוללים ה' חלקים מסומנים באותיות ספרי
ובהם אלו ה' ענינים · הא' אשר סימנו ס' יכלול ענין כלל כל
המצות והב' אשר סימנו פ' יכלול מהו תועלת המצות והג' אשר סימנו
ר' יכלול הכרח מציאות תועלתם · והד' אשר סימנו ד' יכלול עצם
ההכרח בכללו והה' אשר סימנו י' יכלול ענין הספר העדר מצוה ונמצא
שראוי לקרא שם זה החלק השני בכללו כלל מצות ·

החלק ג'

כולל שתי אותיות והם כ'ל' ואותם כוללים ב' חלקים
מסומנים באותיות כ"ן ובהם אלו ב' ענינים הא'
אשר סימנו כ' יכלול ספרי הלשונות והב' אשר סימנו נ' יכלול סוד
הלשון ועל כן ראוי לקרא שם זה החלק השלישי בכללו סוד לשון הקודש.

החלק ד'

כולל ה' אותיות והם מנסע"ף ואותם כוללים ה' חלקים
מסומנים באותיות שמואל ובהם אלו ה' ענינים
הא' אשר סימנו ש' יכלול ענין יצירת האדם והב' אשר סימנו מ'
יכלול כ"ב אותיות שבהם נוצר · והג' אשר סימנו ו' יכלול התחלקם
לג' חלקים ראשונים והד' אשר סימנו א' יכלול המספר הכלול מהם
כולם וקצת מנפתריו והה' אשר סימנו ל' יכלול להתחלקם לחילוק
שוה חצים לשרשים וחצים לשרשים לשמשים והנה ראוי
שנקרא שם זה החלק סוד אותיות היצירה

החלק ה'

כולל שלש אותיות והם צק"ר ואותם כוללים
ג' חלקים מסומנים באותיות אלה ובהן אלו ג' ענינים הא' אשר
סימנו א' יכלול סוד השמות הב' אשר סימנו ב' יכלול ענין הפעולות
הג' אשר סימנו ו' יכלול דרכי המילות ועל זה ראוי שנקרא שם החלק

הזה

וזה שלש הרמז׳

החלק ו׳ כולל ב׳ אותיות והם ש״ה ואותם כוללים ב׳ חלקים מסומנים באותיות א״ו ובהם יכלול ב׳ ענינים הא׳ אשר סימנו א׳ יכלול אותיות הש׳ המיוחד והב׳ אשר סימנו ו׳ יכלול ענין ה׳ הדאותם ולפיכך נקרא גם זה החלק הששי ייחוד הש׳ יתב׳ ויתע׳

החלק ז׳ כולל ארבע אותיות והם ת״שרק ואותם כוללים ד׳ חלקים מסומנים באותיות עפרא ובהם אכלול ד׳ ענינים הא׳ אשר סימנו ע׳ יכלול צירוף האותיות והב׳ אשר סימנו פ׳ יכלול תמורת האותיות והג׳ אשר סימנו ר׳ יכלול משקל האותיות והד׳ אשר סימנו א׳ יכלול גמטריא ונוטריקון וראשי תיבות ותוך תיבות וסופי תיבו׳ ולכן נקרא זה השם החלק השביעי הפך אותיות׳

החלק ח׳ כולל שלש אותיות והם הוה ואותם כוללים ג׳ חלקים מסומנים באותיות זכב ובהם אכלול ג׳ ענינים הא׳ אשר סימנו ז׳ יכלול סוד הזכ׳ הש׳ בנקודיו והב׳ אשר סימנו כ׳ יכלול סיחרי הנקוד והג׳ אשר סימנו ב׳ יכלול ענין שיתוף׳ האותות עם הנקוד ועכ״ב נקרא גם זה החלק השמיני בכללו מבטא הש׳.

החלק ט׳ כולל ד׳ אותיות והם יהיה והם כולל׳ ד׳ חלקי׳ מסומני׳ באותיות צדיק ובהם אכלול ד׳ ענינים הא׳ אשר סימנו צ׳ יכלול קשר הכחות השפעות והתחתונ׳ בעליו׳ והב׳ אשר סימנו ד׳ יכלול כמות השמות שבהם קשר׳ ומתירי׳ והג׳ אשר סימנו יוד יכלול איכות הקשר וההיתר והד׳ אשר סימנו ק׳ יכלול תועלת הקשירה וההתרה ועכ״ב נקרא גם זה החלק התשיעי בכללו סוד איסור והיתר׳

החלק י׳ כולל חמש אותיות והם ויהי״ה והם כוללים ה׳ חלקי׳ מסומנים באותיות לבר״כה ובהם אכלול ה׳ ענינים הא׳ אשר סימנו ל׳ יכלול השגת השם והב׳ אשר סימנו ב׳ יכלול צורת השגתו והג׳ אשר סימנו ר׳ יכלול תואר דבורו עם הנביאים בכלל והד׳ אשר סימנו כ׳ יכלול ההבדל אשר בין המשיגי׳ ובין המתנבאים והה׳ אשר סימנו ה׳ יכלול ביאור הכח אשר השפע המגיע להם ולהבא והנה ראוי שנקרא גם זה החלק העשירי שהוא התכלית האחרון צורת הנבואה׳

אחר שהשלמנו העשרה חלקים לפי סידורם נבאר שאותם סוד יחד
ואלה הם הא' סוד הברכות. הב' כלל מצות והג' סוד לשון קדש' והד'
סוד אותיות היצירה והה' שרש הדבור והו' ייחוד השם והז' הכון /
האותיות והח' סוד מעשה השם. והט' סוד איסור והיתר והי' צורת
הנבואה. ואחר שזכרנום כלל נשוב לפרשם ונפרש כל חלק וחלק -
כפי מה שסובל מהספרו' כאשר השיגה קצור יד שכלינו אחרי היותינו
בטוחים בכח העליון המעורר דעתינו לזאת ואם לא היינו כדאי לכך'

חלק הא'

סימני אותיות אה"ו חלקין חמשה ושניני חמש/ והש' אהו"ם חלק א' ענין א' סימן א' כלל כל
בני ופרצה תהיות מדריגות כל מבקש יי' לכבודו היה שלא יפרח גבר
כן משכיל הנקש הקבל לשאו בברכות כלשון שעל זה רמז שלמה המלך
בחכם באמרו בקהלת חופר גומץ בו יפול ופורץ גדר ישכנו נחש'
ומפני שזה החבור כלל ענינים זרים מאד מאוזניהם היום מורידין
זה התחלתו בו בענין גדר פרצות אשר מאיים קדמונים נכשלו בהם
רבים מן המשכילים כמו שיעבר להם דניאל ע"ה באמרו ינשאו להעמי'
חזון ונכשלו ואמר ומן המשכילים יכשלו ונתן טעם לדבר באמרו לצרף
ולבן ולהן בזה הענין לזה עד שאמר כי באחרית הימים ישוטטו רבים
ותרבה הדעת. מפני שאמר ירמי' הנביא מעתה הרע ישוטטו לבקש
את דבר יי' ולא ימצאו: וידוע אשר כל הפריצים מנעו מאז הקדמוני/
מלבך בשם בבהמתם את הספרו שיברכו את העם בשם בעין ד—ש
כבתם ונאריכו בבאורו והנה הפריצים בדעתם סוד השם היו —
פורצים גדר התורה והמצוה והיו מפסידי/ האמונה כשהיו מונעי'
לדעת שהאמונה האמיתית היתה הפך ממחשבתם הנסתרת ומדריגותם
הרע וזה שהאדם המאמין דבר אחד ואין בידו ראיה שכל ושכל בם
האמונה ההיא אשר קבלה מפי קבלתו אשר לא היה אפשר להיותו
מאמין זולתו לפי מיעוט שכלו שאם לא היה מקבל שום אמונה היה נשאר
תמיד כבהמה בצורת אדם ראוי עם כל זה אחר הגדל שכלו שיחקור
וישים דעת באמונות המקובלות/ ואמר עד שימצאנה להודיע מושכל שגם
זה נאמר פתי יאמין לכל דבר. וערום יבין לאשורו ואם הוא תמיד מאמין
המקובלות בלתי מוכנות לפי הראוי להבין בם על פי המושכל האלהי..

הנה

הנה הוא עודינו עומד בפתיותו ובהיותו ואמונתו אשר כל קטנות הנה
נעדר ממנו מעלת הפתיות וגם מבין וכן עולה ממדרגה אל מדרגה
מעט מעט ושכלו מתגבר בכל יום כעניין בעניינים אחרים אשר כלם
מדומים ונמשכים אחר המורגשים ואין ראוי לחשוב יותר אל רעיונו ·
ואמרו מפני שלא נגלו לו סתרי האמונה בקטנותו כי לא נשאר בתום אלא
נשאר כעד הלשונות שלו כמו שאינו ראוי שיאשים מציקתו אשר
הציקתהו מחלב שדיה בעבור שלא האכילתהו משאר המאכלות העבי׳
מיד שהרי אז היתה עושה כן היה יותר קל עליה מאוד ולפרנסו מחוץ
ממה שתפרנסיהו מדמה · אבל היא כוונה להחיותו בחכמה ולזאת
לא מיתתו במזון שאינו ראוי לו שידוע כי הלחם והבשר והיין ומעדני׳ /
שהם סם חיים לגדולים שכחם סובלם הם סם המות לקטנים שאין
כחם סובלם כן עניין כלות האמונה המשכלת עם העקולות (?) שמעבר
שהמושכלות סם חיים למשכלים אשר דעתם יכולה לסובלה · והיא .
סם המות לפתאים אשר אין דעתם יכולה לסובלה · ועל כן כשיגדל
אדם האמונה האמיתית למשכל ישיג דעתו אם הוא טוב אם לא וזה
לו האות אם ישמח ולא יכהו כי במשמע סורה ולא יפרוך נבריה אשר
הם לו כמפתחות למנעול שבשעריהם ישמור הגן מלכנס כי חיותו
רעות תבין מיד שזה המוכל האמונה המשכלת הוא חכם ואם מדעת
תן לחכם ויחכם עוד ודע לצדיק ויוסיף לקח ואל תמנע טוב מבעליו.
בהיות לאל ידך ובשיות ואמונה אם תגלה סוד אחד ויכהו ויתרעם
עליו ויחשוב שסר מעליו כח אמונתו ושזאת סוכל כנגדו אז אין
ואפיקורס אל תרומליהו סם חיים כן תמיתהו ובשו איך יתעקש —
שכבר הזהירך שלמה המלך ע״ה עליו באמרו באזני כסיל אל תדבר כי
יבוז לשכל מליך ואל תסיג גבול עולם אשר גבלו ראשונים · ולכן
העניין הזה תבין כח כל מקטל חבר מושכל או מגלה ונסתר ותריניהון ·
כפי מה שהוא והסוד הראשון אשר תגלה לו יהיה מן הקלים אשר נבין
מאשר כתבך אשר לכו לכסא לאנשי ומעשיך כן תתן לכל אדם חקו /
ותמשיך אחר דרכי הש׳ ית׳ וית׳ אשר נותן לחם לכל בשר ומשביע
לכל חי רצון כלומר משביע לכל חי מרצונו כאשר ירצה כפי מה ש
שהכיר בו והשתדל בעניין זה לרחם מאיש כרצונו וכפי מעלתו ואם

יצאו מכאן דברים מורים אשר פרצת הגו׳ אצלו רק מהר ונזור מה־
שפרצת עד שתהפך כוונת אל אשר היה בו בתחלה ועשה בתחלה
עד אשר לא ירגיש בו ולא ישיג כוונתו בשום פנים ונזה תקרא
פרצות׳

חלק ג׳

סימן א׳ כלל מהות המעלות הנד׳ כי
דבר שאדם מכוין אליו צריך שיכוין אל
המעלות גבוה או קטנה שאם לא תכוין לזה תהיה פעולתו בלתי השגח׳
שענין ההשגחה מורה על הכוונה ורצון ובחירה׳ ומי שפועל פעול
בלעדיהם תקרא פעולתו מקרית עד שאפי׳ אם בא לפעול פעולה הכרחי׳
אצל הטבע שאין לו עליה שום כוונה ויתכן שאם היה אפשר אצלה
טורח היה שאח בכך ולא היה פועל אותה לעולם מאזן למעלת השכל־
שהוא אצלו קשה מפני שהוא לו מצד היותו בעל חיים לא מצד היותו בעל
שכל או היציאה מהחיוב מה שהותך מהמזון שהיא לו הכרחית לקיים
בה חייו זמן אחר הנה גם לזה הפועל צריך שיכוין אליו כוונה קצת׳
משותפת עם ההכרח הטבעי והוא שיכוין להוציא מאזן המועיל אשר
אין הטבע מכריחו ואכלו מאזן המזיק אצל הכרח הטבע שאותו מצד
חיותו הוא שיהיה ערן לכך אלא שאפי׳ הטבע מקבל המזון המועיל׳
ונפועל בו בדמות כוונה ואעפי׳ שאינו בעל כוונה ואינו מקבל בטותה
הברה מעצמה המזון המזיק אבל שב אצלו המזיק כאשר פעולתו —
שכוונת המשפיע את הטבע היתה לשמור טבע הנזון מדת זמן רפי־
מזגו ולשמור מן הענין ההוא תמיד כחלות ההויה והפסד׳ ואם
מי שחנני כוונת להיות הדברים בחוש המועיל והפסד ההכרח׳
מפני ההויה כ״ש שראוי למי שהמעלת כולה שלה שיכוין להוציא עצמו
מפעולתו ואם עשה כן אז תהיה פעולתו פעולת בעל שכל וכל מה־
שיהיה השכל המועיל יותר שום מציאות המכוין אל המעלות תהיה־
המעלות יותר גבוהה לפי ענינה וכ״ש שתהיה יותר חזק חזקה ואשר׳
אם תשתתף קצת מהכוונה השכלית האלקית עם כוונתו שאז־
תגבר אל המכוין מהות המעלות והנה נודע לנו משפטו שאם שהמעלו
המעלות לו מהודות גדר פנן נפרד היא היותו נבדל מכל מיני הענין׳
האפשריים ואם הפנן היה קל שיכוין בו רבים והוא גדרו שב מהות
המעלות יותר חזק ויותר נכבד ואם גבר הפנן מועיל ליחיד ולרבים
כנפי׳

כגופי׳ או כאמון כ״ש אם גבר הפרץ מועיל ליחיד ולרבים מתשועת ה
הנפשות ׳ ועל כל מה שמגיע המדינה או חוק מחוקיה או מדינת
הדת בהיותו מכוין בפעולתו לסדר אנשי דורו ומתקן תקנות ומוסר
גזרות כדי לגדור פרצות הדור ומעלה סדריו ממעלה למעלה עד שיגיע׳
אל תכלית רוח האמון לעם ומשם אל תכלית היותם שלוים ושקטים
ומיושבים בגופם ומשם אל תכלית היותם עולים החכמה המביאה לידי
חיי הנפשות הנצחיים הנה זה האיש בעשותו כן הגיע הוא וכל
השומעים לדבריו והנמשכים אחריו אל תכלית התכליות בהעדר
שאם מהות כל תכלית כבר הוא טוב בהכרח זאת התכלית היא
שהגיע אל מה שהיתה מטרה יצירת האדם מעולם השפל ׳ וא״כ
מהות התכלית האחרונה שבכל התכליות והנבחרת שבהן היא השגת
החיים האחרונים הנצחיים שכוונת כל התכליות הראשונ׳ ו
והאמצעיות היתה להגיע אל כל זאת האחרונה הנ״ל ואם הגיעה
נשלמה הכוונה העליונה בה ואם לא נעדרה הכוונה והיתה לבטלה ׳
וידוע שאשים התכלית האחרונ׳ מכל המציאות משותפת עם
מציאות האדם מכוון תמיד להוציאה לפועל ׳ ואם תקצר או תחסר א
מהמציאות שלא יגיע אליה זה האיש הרמוז אלין ההווה הנפסד הנה
יתכן שיגיע אליה זה האחר ועל זה נשאר המין כדי שישיג זה וישלים
חסרונו של זה וא״כ מצד המכוון התמיד שמהות התכלית
האחרונה נמצאת לקבוצת אנשי המין ׳
ענין ב׳ סימן ר׳ כולו הכרח מציאו׳

החלק הג׳

התכלית אין ספק שאחר שהמכוון הראשון כיון אל מציאות התכלית
כאשר פעל התכלית היא מחוייבת ומוכרחת שתמצא׳ ואם
מציאותה לחוק קיום מחוקי האדם מספקת רק בהכרתה היא יותר
נכבדת אצל הכל המגיע כמו שהוא הכרח שימצאו אנשי האדם ׳
ואעפ״י שהוא אפשר שימצאו אלו הנמצאים או זולתם טרם המצאם
הנה אחר המצאם יאמר ה׳ עליהם שם מחויבי המציאות בבחינת
סבתם הראשונה והמצאתם הוא אשר כיוון אל תכליתם וצייר מהות
תועלתם לפי עצמותם ושמהו איפוא בתחילת מציאותם ומחויב
והכרחי בסופו בעבור שהמציאם ׳ וזהו כולו לדעתי מאמיני היות

מציאות כל ריש מצייר ממציאו ר"ל שאי שכין להמציאו כמו להכרח
מציאות תעלתו וחייבו להמציא לפניו או עמו או אחריו ר"ל בערך
הפרדו מן העולם שפל כמו שאנחנו רואים שכין להמציא לו ערכו —
ותעלותו בעולם הזה · וגם לדעת מאמיני היות כל זה מטבע כבר
הכרחם התגשם וחייבם שכלם להורות שדה התיקון דומה ותיקון מכון
ואעפ"י שאין שם כוונה נעלה כזה · ואין לא צורך להקשות עליהם
מחשבותם כי כוונתם רחוקה מכוונתם · ואמנם אם לא היה בעט'
הכרח מציאות בתעלות לא היה שום דבר מתקיים כמו שנתבאר שהמזון
הכרחי וטבע כל ניזון ואם לא היה כן תעלות הכרחי לקיומו לא היה
נמצא · ואולם חמשת החושים הכלולים הכח המרגיש הם לחי ותעל'
ויש מהם הכרחיים לומר שלא יתקיים כלערם זמן אחד ויש מהם
מועילים כלתי הכרחיים וההכרחיים הם השתיים הקרובים אול
חיין מאוד והם הטעם והמישוש והמועילים הם השלשה שהם רוחני'
יותר מהראשוני' והם הראות והשמע והריח וזה שאם לא יראה —
האדם יתכן שיחיה וכן אם לא ישמע או לא יריח כי הנשימה שמוני'
אינו' הרוח אבל הנשימה שבם החיים תלויים אינה מכלל החושים
והעד שאעפ"י שאינו מריח הוא מנשים ואם לא ינשים בכל יכולתו אבל
אם לא יריח כל ימי חיין לא ימות והנשימה אב"כ דבר אחר אינה הריח
אבל אם לא יטעם כבר היינו אומר נב"ה שיחיה בלי טעם אחר —
שהמאכל אינו הטעם אבל מפני שאנו רואין מי שלא יטעם לו —
האוכל שלא תתעורר תאותו לאכול ולא יוכל להעביר מזון בושט
ואם יתגבר יצא כי אסתומכא לא תקבלנו ויהיה זה הדבר סבת
מותו על כן נדע שהטעם משותף עם המזון וכמו שהמזון הכרחי
לחיותו כן הטעם הכרחי לחיותו וכמו כן נאמ' בחרגש המישוש אולא ·
שידוע שמי שאינו ממשש בשרו רמו מתים ואם הם שהם משוללי
החיים מתים הנה כ"ש שאר הגוף שהוא מת ואפי' מציאות הבשר
והדם חיים כ"ש אחר מותם ואם כן הנה הכרח מציאות התעלות
בהכרח מציאות החי בעולם הזה · וכן בקצת הדברים ·

חלק ד'

ענין ד' · סימן ה' כולל טעם ההכרח המועיל ·
בעבור שהתועלת הכרחית לפי כוונת הממציא

אותו

את בעל התכלית כמו שזכרנו יראה כי ההכרח הוא הטעם בעצמו יאמר
עם זה עדיין יתבאר שהטעם זולתי ההכרח · וזה כי ההכרח אם
היה אפשר להעדירו היתה מציאותו לבטלה ואם היה הכרח מלתי
אומרו לא היה ממציאו בעל הפועל בבחירה ורצון אמנם טעם ההכרח
הוא שראוי לבקש מפני מה היה הדבר הפלוני הכרחי בתכלית הדבר
הפלוני ובתנועה זה הטעם הוא מכלל דרכי סיתרי התורה וסודות
המציאות ושאלת עניינו מכלל דע כי הטעם בזה המקום הוא סבה
ומי שהשכיל שהמחוייב המציאות מבחינת עצמו ית' שמו הוא סבה
ראשונה לכל המציאות כבר ישכיל שכל הדברים יש להם סבות
הכרחיות כי המציאות נמשך מסבה לסבה עד הגיע מהסבה
ראשונה אל נמצא אחר שאינו סבה לדבר והוא תכלית לסבות כולם
ויהיה כל מה שבין הסבה הראשונה אשר לה סבה ובין הנמצא אשר
אינו סבה הסבות שמסובבות כלומר עלות ועלולים בהכרח והסב'
הראשונה הוא האלוה ית' שמו · והמסובב האחרון שהוא העלול אשר
אין עלה לזולתו הוא שכל האדם הנמצא לו בפועל שלם אשר אין אחריו
דבר זולתו · וידמה זה לשני הסוגים העליון אשר אין עליו סוג
והוא העצם או הגשם לפי שתי הדיעות ולמין האחרון אשר אין אחריו
מין והוא החי המדבר או אמור האדם שגדרו חי מדבר מת לפי שתי
הדעות הידועות והנה כל מה שבין שתי הקצוות הוא סוג ומין כלומר
עלה ועלול וזה ידוע למי שיודע מעט בהגיון והנה מזה שאין לך
דבר מכל המציאות בלא טעם ואיך יתכן עם זה להיות התורה והמצו'
בלא טעם שאחר שמציאות הפרטיים והכוללים יש להם טעם במציאותם
כ"ש מה שהם מעוררים את האדם כ"ש שיש טעם בדברים שהם בריאות
של עולם כמו התורה והמצוה וכבר כתבו אנשי החכמה בספריהם
שכל מעשה יש לו ארבע סיבות במציאותו · והם החומר והצורה והפועל
והתכלית · ובאורו כי התכלית היא הסבה הנכבדת שבכן נבראו
נמצאו הפועל ואם לא הגיעה התכלית לא נשלמה כוונת בעל התכלית
ואם הגיע נשלמה כוונתו ואם כן טעם הכרח המועיל מבואר
שהוא להגיע אל מה שכוון אליו בעל התכלית כי תחלה עשה דבר
ואחר כן המציא תועלתו לו ואחרי כן המציא לו ההכרחי לקיומו ואח"כ

המציאי לו התכלית ואע״ג התכלית הוא סבת הסבה והסבה סבת
התכלית והתועלת סבת מציאות הענין כאומר שלא נמצא דבר
בלא תועלת והסבה מציאות הממציא הביאו להמציאו הענין ותועלתו
ואשר הוא הכרחי לו כדי להגיע אל תכלית כוונתו שהיא הסבה
הראשונה והיא האחרונה במציאה · וזה מספיק בזה המקום לפי
כוונתינו בזה החיבור ואעפ״י שבאור אלו הענינים העמוקים צריך
להגדיל עוד הספרים בפרטיהם ונחנו פה כוונתינו לקצר ולא להאריך·

חלק ד׳

ענין ה׳ סימן ה׳ כלל הספר הגדר הנגדר כבר זכרנו
שכל נגדר הוא מכוון מה גדר ואשר הוא מכוון
אל תועלת ותועלת מנגעו שמירת הנגדר ובהיותו מכוון כראוי
כן הענין מגיע בהגדר תועלתו · המכוונת ואשר תהיה תועלת
הנגדר גדולה לפי עצמותה ומהותה או קטנה תהיה גם העדרת התועלת
ההיא כשיעורה ולהפרע מפחדת השגחה וההנהגה לפי הנגדר
והקטנות בערכם ואחר שהשלמנו ה׳ חלקים החלק הראשון מפרשה
נודיע נכלל למה כוונתינו בהזכירנו אותם בראשית זה החבור אשר
כמעט יחשוב חושב שאין מענין כוונת החבור ואמנם כוונתינו
בזה היא זאת · דע כי תכלית מציאות האדם בעולם הזה היא כדי
שישכיל המושכל הראשון שהוא השם הראשון העליון המשכיל כל מושכל
אשר תחתיו בהשכילו עצמותו הכוללת כל עצמותם וכל מה שיוסיף
כל משכיל ומשכיל להשכילו יהיה יותר נכבד ומעולה אצלו ואהוב
ונחמד לו מזולתו מאי שלמטה מהמשכיל ההוא ויהיה מתדמה לו
יותר מזולתו מבמשכילים שבאיש · וכל מה שיסכל ויחסר מציאותו
יתרחק ממנו ויוסיף רוחק כלתי התגדל דעתו אם לא ישתדל להוסיף
בהשגתו אותו וכ״ש בהתגדל דעתו בהיותו מתקרב לזמן ההשגה
והם ימי הזקנה והשיבה שאם הוא זקן כלתי היותו נותן לזקנותו
חכמה שהיא החכמה כמו שנ׳ בישישים חכמה והוא מוסיף והדבק·
בהבלי העולם הזה בהתקרבו אל פרידתו ממנו בטבע הנה הוא
יוסיף רוחק מהשם יתע׳ בכל יום ויום · וזה האיש אם זקן וחושב
שהתחכם הנה הוא זקן וכסיל ואם יחשוב לומר הנני שומר מה
שצוני ה׳ בשמרי גם מצותיו צריך שיתעורר משנתו ואם

היא שינת שכרות טוב שיעררהו במפתחא דנפחי ממה שיעבטהו ויתן ש
שינת עולם ולא יקץ. והוא שידיעהו שאחר שיזקן אין עת הזקנה
זמן העבירות שיוסר מהם וישאר בזה מצות קום כמו שחשב. שהנה
העבירות אצלו כבר מתו. כיצ' ואין צריך לו להזהרת זוא והעד
שאחר שהעבירות סבתם יצר הרע והוא כמות הדומין הפועל
בזמן הבחרות ומעט בזמן הנערות. ואין לו פועל בזמן הזקנה להוציא-
דבר לפועל ואם יש לו מציאות בלב הזקנים הוא לפי הרוב בכח לא ב
מחשבה לא בפועל כי הכח חלש לצאת לפועל וזה שהסבה קרובה לעבירה
בטבע היא רתיחת הדם והזקן דמו זך מאוד והוא כמו חום חזק שכבר
הוסר ועבר עליו כח המרה השחורה שטבעה קר ויבש ותעכר מבקש חולק
שהוא רוב הענין המורכב ממנו וכל הדברים הקשים שבענין כמו
העצמות והגידים והאוד והצפרנים והשער והדומים להם שאינם
מרגישים בחייהם הם מתים אפי' בזמן שהדם רותח כ"ש אחרי כן ובעבורם
נעשים האנשים שהתאוה בהם קרובה. ועל כן חלשו תאוות הזקנים עם
הזקנה. ואחר שהוא כן מה עבירות יעשה הזקן ואם תאמר יוכל
לחטוא בפיו וכלום אחר שהעבירות והמצות בשלשה מקומות ראשונות שהם
הפה והלב והמעשה. הנה תשמע כונתי בזה בחוק השני. ואולם
המצות אשר יחשוב לקיימם ידוע שהן נמשכות כולן אחר המצוה האחת
המיוחדת והיא סוד הדיבור הראשון שבעשרה הדברים וגם העבירות
כולן נמשכות אחר הדבור השני וכבר אז"ל כל המודה בע"ז כופר
בכל התורה כולה וכל הכופר בע"ז מודה בכל התורה כולה. הנך רואה
שכל התורה כולה תלויה בשני הדברים הראשונים. ואם לא יכיר האדם
איזה דבר הוא הנקרא ע"ז בכלל ובפרט לא ידע לכפור בה. ואם
יכפור בה בפיו זה אינו מספיק להשלמה ואעפ"י שהוא גלוי שוב
רחמנא ליבא בעי ואי אפשר להשיג מהות ע"ז בתכלית ההשגה
כי אם בהשגת ידיעת הש"י הנכבד ית' והנורא ומפני שזאת ההשגה
אינה ראויה כי אם למי שהוא זקן בחכמה ובמנין מפני שישיג בחכמה
אמיתות הדברים על בוריין וישיג במנין חולשת ע"ז וחוזק הש"י ית'
הסכימו למסור בזאת והקבלה לרבני והזקן ולמונע ממי שאינו ראוי.
ומפני שאין כל הידיעות שוות גדרי הרבות ואמרו שידיעת הש"י ית'

צריכה אל המצוים רבים כי שלא יחשוב נ״כ הידע את הש״י הנכבד ית׳
שכבר פ״ר עצמו מכל מה שקדם בהכרח לידיעת הש״י בהיות ואל ידו
לעשות אלא הראוי הוא לשמור שתי השמירות כי זו מקיימת זו וזו את
זו כדמות הגוף והנפש שניהם צריכים זה לזה וכדמות האות עם הנקוד
כי המציאות לשניהם יחד בזמן אחד · ואעפ״י שהאות דומה לגוף והנקוד
לנפש שהרי הנקוד מניע את האות והאות מתנועע והמדע להניע את
שניהם דומה לשכל המנהיג הגוף והנפש יחד · והנה כשירצה אדם
למסור קבלה אחת בידיעת הש״י צריך שימסרנה לסדרי הפרצות שהם אם
לא היו מוצאי׳ אלות כמעט בשום מקום שלם הטבע החזן נזר שהיו
מחדשים אותם מידעתם שהרי נזר הפרצה דומה לנתינת המצרה
אלא שזה בשכל האנושי · וזה משיחה שכל אלקי עם אנושי · ואחר שזה
כן כ״ש שזה המקבל השלם לא יפרוק שום גזר אלא ישתדל בכל כחו לגזור
פרצות במקום הצורך לפי הדור והזמן ·

החלק הב׳

מיוסד אותיותיו לדחשי חוקיו חמש׳
וענייניו חמשה והשם טפרדי ·

חלק ו׳ ענין א׳ סימן ט׳ כולל

המצות כל מצוה ומצוה מן תרי״ג מצות אשר צוה לנו משה רבינו
ע״ה על פי הש״י כמו שנ׳ תורה צוה לנו משה אין הייתי מכלו חמרות
קשורה בסוד תורה הוא בגימ׳ תרי״א וכן קשורה וכן כתי׳ את ה׳ אלהיך
תירא · וכן יראות מאלהיך והוא סוד יראת שמים וכן כתיב יראת ה׳
ראשית חכמה ומוסר אוילים בזו והנה תדע שנשארו מן תרי״ג שתי
מצות והם ב׳ הקצות · הקצה הראשון הוא בתכלית המעלה שאין
מעלה אחריה והוא סוד ידיעת הש״י ית׳ ואם תחשוב להגיע אל תכ׳
תכליתה תצטרך להיותך שכל נפרד · וזה כמו עניין מכל בעל חומר ·
אלא צריך שתדע ממנה מה שאינך ראוי להיות שכל כי אם היותך
בעל צלם אלהים ובעל דמות אלהים ר״ל משיג המושכלים · ומנהיג
הכחות הרוחניות והטבעיות והנפשיות שלך נעדרת כלומ׳ והשיג
הרבה לא להיות שכל כבהמה בצורת אדם והקצה השני הוא בתכלי׳
הפחיתות שאין אחריו פחיתות והוא הפך מידיעת הש״י ית׳ שהוא
הרחקה ממש בתכלית הרוחק והוא שאם תהיה שכל מידיעת הש״י

יה שהוא הרחקה ממש כתכלית הרוחק והוא שאם תהיה כל מידיעת הש׳
נעדרי מכל צד וגרע כונה ואין לך עליו לא אמונה מקובלת ולא מושכלת הנך
אז כמי שאין לו אלוה ומי שאין לו אלוה אינו אדם וכמו כן אם יש לך —
עליו אמונה מקובלת כלומר מושכלת אתה תלוי בין האמת והשקר שאינך
יודע אם קבלתך אמת או שקר ואם היא אמת ואתה עובד אלוה לפי
קבלתך אתה עובד את הש׳ כאמת אך במקרה לא בעצם וכמו שעבודתך
מקרית כן גמולך מקרי ואם היא שקר ואתה עובד מה שאין לו מציאות
לגמרי אלוה ונמצאת עובד ע״ז במקרה ואתה חושב לעבוד אלוה על כן
ענשך גדול מגמולך וכמו שאתה חושב לגמול בעבור עבודתך כן ראוי
שתחשוב שאם לא תעבדהו כאמת אתה חייב לענש על הפך עבודתו
אשר אין לו חפץ בה ואכ״כ אין השלמות העליון המבוקש ממך ש
שתגיע אליו בענין האמונה כי אם בצירוף מציאות הש׳ יתב׳ ויחודו
והיותו בלתי גוף ובלתי כח בגוף באמונה מקובלת ומושכלת ואם —
האמונה הראשונה שהיא ערך כל מעשיך יהיו לשם שמים ואם
היא חסרה ממך כל מעשיך יהיו לשם הפכם וסוד כל שם בן ד׳
הוא שמיה״ם לפי דרך הרכבות חצנו ראשון של עצמו והוא בעצמו עוד
על חצנו האחרון ואמנם חצנו של חצנו וחצנו של חצו כלומר זה על —
עצמו וזה על עצמו יהוה שמ״ו וכשתשים אות מלא במבטאו של
שמ״ו ויעלה ר״ס תמצאו סוד דבר ונקיבה בראם והוא עולה י״ה שמות
מיוחדי׳ ד׳ מהם סימנם יעק״ב וח׳ מהם סימנם יצח״ק והם ב׳ מדרכי
חסד ופחד האחת כוללת יראת הש׳ שהיא מדת אמת והשנית
כוללת יראת הש׳ שהיא מד׳ הפחד והנה אחר שתסיר שני הקצוות
הנזכר׳ באמונ׳ אשר לא נתלו במעשים תצייר היות תורה אמצעית
בין שתיהם מפני שתלמוד תורה מודיע דרך המעשים הגונים שתלך
בה׳ ודרך המעשי׳ המגונים שתרחק מהם ומפני היות כל המצות
מושכלות אחר האמונה על כן במספר שוה לידיעת הש׳ וסודם זה
שמי לעלם וזה זכרי לדור דר כי כשתחבר זה שמ״י תמצאם שס״ה
וכשתחבר זה זכרי תמצאם רמ״ח חבר שס״ה עם רמ״ח יעלו תורה. גם
תחבר י״ה שמ״י תמצאם שס״ה ותחבר עוד ו״ה זכ״רי ותמצאו רמ״ח חברם
יעלה תרי״ג וסימנך משה רבינו שים כ׳ מרבינו עם משה ויהיו שס״ה

וכתי׳ רפ״ע וחסר כ׳ מן נ׳ וישאר רמ״ח · רמז משה רע״ה בפסוק ו
ויצו לנו יה מֹרָשָׁה והנה שס״ה מצות כמנין ימות החמה ורמ״ח ו
כמנין האברים · ומה שהוא כתב שצריך לך הש״י לעשות כל מצוה
לרמוז שלא נברא בך שום אבר כי אם לעבוד בו את הבורא ולהודות
וזה שהרי הם כמצות עשה במספר · ואם תעבור מהם להודות בעצם
אותו עובד אלהים אחרים ועל כן ראוי שתעבוד את הש״י יתב׳ שהוא לו
שדי שהוא כתב לקיים אחרים בכל אברך במצות עשה ואם תשכח
את הש״י הנה עבודתך שלמה שכל אבריך יתנענעו בכל תנועתך
אחר כוונת תשלום התכלית ההיא המיוחדת בכל תכליותך ואפי׳
בשעת משאך ומתנך ומאכלך ומשתך בו תחשוב ולא ישעך הזמן ה
בהבלים והמשך אחריו במעשיך כי אם במקרה או בהכרח לטבע ה
האנושית ועל זה הין מצות לא תעשה כמנין ימות החמה שס״ה
לרמוז שלא תעשה מעשיך על פי הבלי הזמן ומפני שהחמה נכרת
לכל יותר ורוב ענייני בני אדם מתגלגלי׳ משנה לשנה ומשתנים גם
כל ימות · אברי האדם הם נשנים ע״פ השנים השמשיים נרמז ·
הענין להזהיר האברים מה ענינים המתהפכים המשתנים מעת
אל עת בדמיון התנועות המדומות והמורגשות אשר הם כלם הבל
ורעות רוח אשר הם עוברים לשעתם כענן בקר וכטל משכים הולך
ואין להם שום השפעות בעשיית האיש הפרטי לא בעצם ולא במקרי׳
כי אם כמו קיין מדומה והנה כל המצות שנצטוינו עליהם באו
לנו בדמות הקדמות להשגה שאם אין הקדמה אין השגה משכלת ואם
אין השגה מושכלת אין אמונה נשלמת ואם אין אמונה נשלמות אין
עבודה קיימת ואם אין עבודה קיימת אין גמול נקבע ואם אין
גמול נקבע לא השלים הנברא אותה בריאה והמשל בזה מי שלא ·
הולך בשוק לא קונה מזון ואם קנהו ולא הוכן למהר לתקן לא יבשלוהו
ואם לא בשלהו בקערה אחר שבשלו אם הגיע לכך לא יאכלם ואם לא
אכלו לא יחיה כך · ואם אכלו הגיע אל תכלית כוונתו כשאכלו בכמות
שוה ובאיכות ממוצע והכוונו כך המצות אם עשה אחת ועזב
האחרת הקרובה לה בטבע נמצא שהפסיד הראשונה ואם קיים השני׳
צריך עוד לקיים הקרובה לה ועל זה רמזו באומרם ז״ל מצוה גוררת
מצוה

מצוה וכן העבירות זו את זו גוררת ועל זה נאמר שכר מצוה מצוה
ושכר עבירה עבירה ואם עלה ממצוה למצוה כגון מקטנה לגדולה כן
מגדולה לקטנה יתכן שישלים אל סוף התכלית האחרון וידוע שאי שהשלם
שלא ישמור כל המצות ככל יכלתו שאלולי לא היה להם מציאות הוא היה
מחדשם אותם ומציאם כ"ש בהיות להם מציאות שלם שאי אפשר לחדש עוד
לעולם וכו' אין ראוי להוסיף עליהם ולא לגרוע מהם ואם תאמר כי ערך
שאחר שעלה אדם אל המעלה העליונה מהן והיא התכלית האחרון
שהיא ידיעת הש"י ומעתה מה צורך מהם. הנה הראיתיך שצריך
אותם האדם כל ימי חייו מפני שהם לא נצטווינו עליהם לשמרם
אלא כדי לעמוד בכחם נגד יצר הרע ולהחזיק כח יצר טוב ואחר
שלא יפרדו מן האדם כל ימי חייו שתי היצרים הנה אם לא ישמור
המצות תתהפך לו כוונת הש"י ית' ואולי ישוב יגבר על שכלו עד שימן
הענינים ויפסיד כל מה שהרויח כל ימי חייו. ועוד אתה תראה מהש"י
ית' שאעפ"י שברא עולמו לפי פשט התורה מן ימי בראשית והשגחתו לא
עזב כלתי השגחה אבל שמרו תמיד עד כן התורה והמצוה אעפ"י
שאתה מגיע אל תכלית אחת מהם צריך אתה לשמור הדין וכלן
בהשגחה ובמורה תמיד והע' שאם לא תלמוד תמיד תשכח תלמודך
כן אם לא תעשה המצוה תמיד יחלש כח יצרך הטוב ואתה לא
תבין ומה אוסיף להודיע בענין כלל המצות שאני יודע שאם
אתה בעל שכל תבין כוונת הש"י ית' בכל המצות אחר זאת הערות
הנרמזות בזה חלק שני ואם לאו כל מה שאני מאריך בענין שמירת
המצות אני דומה להניק כמו שמניק לפי התלמי' ואחרי שהודעתיך זה
כולו אשלים לך תורתי במה שיעדתי להודיעך אותו בזה החלק מענין
היות האיש הזקן יכול לחטוא בפיו ובלבו והוא בענין הדבור והמחשבה
שאחר שהדבור הוא הבדל שבו נבדל האדם משאר בעלי חיים גם
המחשבה היא מסגולת האדם ומהנכבדות שבסגולותיו הנה יתכן לחשוב
שחטאם גדול מחטא העובר על המעשים והוא אמת מצד אחד הנה
אודיעך זה כולו בקצור דע שהאדם ראוי להיות נידון על הענין שבו יוכל
להשלים חפץ קונו יותר מעת שלא ישלים חפצו ממה שראוי לידון אותו
על הענין הרחוק מחפץ קונו והענין הקרוב אצל הש"י יותר הוא המעשה

הטוב והראיה על זה שהשי"ת אעפ"י שהכוח היה שלם בעצמו ומחשבתו
שלימה אצלו עד שהוציא דבורו ומחשבתו לפועל מלאכתו אשר עשה למען
כל חי לא נודעה שלימותו ואעפ"י שאין לו צורך בכך הנה אנו רואים
שחכם כזה וכבר עשה שהכירו הנבראים מעשיו הנפלאים ואם לא היה
בעבור מעשיו מי היה משיג מהמשיגים אותו. ואעפ"י שהמעשים גם
משותפים עם המשיגים והמשיגים ג"כ שווים הנה הודיענו שאין
השגה לנו בו אלא מדרך הכרתנו במעשיו אשר הם יעידו על מעלתו
כן על דרך משל מענין הזקן אעפ"י שכבר חלש כוחו כבר עשה מעשים
ואם היו טובים כבר ניכר מהם ואם היו רעים ניכר בם ועוד נמשך
אחריהם גם כן ואם יאמר בפיו מה שאינו ראוי איך ייחס לו השומע
המעשה הרע ויקראיהו אדם רע ואם יאמר דבר טוב ייחס לו הצדק
ויקראוהו צדיק ואולם מחשבתו אין בה כ"כ חיוב ואם יחטא בה בהיותה
סל כבר עבר על הכוונה אבל אינו נידון כ"כ על המעשה שאם חשב
לעבור עבירה אינה נתפס על מחשבתו עד שיוציאנה לפועל. בטובה
הדבר להפך. וכן אמרו ז"ל מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה והרע'
אינה מצרפה למעשה עד שיעשה מעשה וזה מכלל מדת הרחמים.

ועל כן אין התכלית הנחשבת והנרצית ניכרת בלתי המעשה
והמעשה הוא המוציא התכלית לפועל לפי מה שנרצה ונחשב ולכל
השכל הטוב דבר כלתי לו סוד כלל כל המצות במעט דברים לפי הענין.

חלק ד" ענין ב' סימן פ' כלל מהות תועלת המצות. —

באומרי שכל מצוה קשורה בחבירתה והעולם כולו
לעד שכולו עשוי קצתו בקצתו והוא כולו איש אחד כאמרם ונרמז
במצות. וגוף האדם לעד שינו שכל אבריו קשורים קצתם בקצתם
ופסוקי התורה לעדים שלשים שאלה קשורים בזה יודע מזה סוד
מהות התועלת של כל מצוה ומצוה כמו שיודע גם ההקשרים הנקשרי'
יחד הנה ג' מהות תועלת מציאותם והקשרם זה בזה ... ודרך
שהתועלת מה שיכון בו תועלת יתכן שיהיה נמצא בתחלת הענין או
בתוכו או בסופו או בשלשתם או בקצתם רק בענין המצוה שכל מצוה
ומצוה כולם בפני עצמה יהיה התועלת בה בעת מציאותה בעבור
עצמה תחילה. ואולי אחר כן תמצא לו תועלת אחר שאינו ב

שאינו

נמנע מהיות במצוה תועלת רבות לפי כוונת המצוה אותה ית' ותהיה
התועלת המעולה שבכל תועלותיה היא המכוונת האחרונה מש"י ית'.
וכבר רמז בתורה הנזכר'. ענין זה בעניינו במצוות הציצית כמו שנודע
מספרו בחלק השלישי ודעהו משם ואחר שהמצות נגזרות זו מזו —
כבר התבאר מהות תועלתם בכלל בקשר הקשר אשר ביניהם וכן.
ידיעת הש"י ית'. ועל כן הזהירו רז"ל ואמרו הוי זהיר מאד במצ'
קלה כבחמורה וכו'.

חלק ח ענין ג' סימן ד' כלל הכרח מציאות תועלת המצוה
ידוע הוא שאחת שאחר שתועלת המצוה הוא להמשיך
דעת האדם לעבודת הש"י ולהגיע להשגתו ית'. אם לא היה מציאות
הכרחי לפי טבע האנושי לא היה הש"י מקדימה להשגה ואחר שהתועלת
היא תכלית המצוה הנה מציאות התועלת הכרחי יותר ממציאות המצוה
והתועלת נחלק לחלקי' ידועים קצתם בעולם הזה וקצתם בעולם הבא
ואם כן הנה התבאר לך שזה הקשר דבוק ר"ל קשר הכרח מציאות המצוה
וקשר הכרח מציאות התועלת וזה מבואר אין צורך להאריך בו יותר.

חלק ט ענין ד' סימן ד' כלל טעם הכרח המצוה ותועלת'
בכלל' מבואר הוא שהאדם שהוא משיג את קונו'
ושומר מצותיו וירא ממנו הוא אשר ראוי לומר עליו שבעבורו נברא —
העולם מצד אחד ומי שראוי לומר שהעולם נברא בעדו יתבאר מהרה
שיש טעם גדול מצד טבעו והמצאו לפניו מצות הכרחיות ומועילות
וזה שאם לא היו המצות מכריחות את האדם ומישבות דעתו אין לך
בעלי חיים חי בכל יכול ויודע והרשע כמו האדם ולפיכך לא היה
אפשר מבלעדי מצות משלימות חסרונם ומחסרות מהמותרות עד
שיסור כל חסר בסדר שלם והמוסיף יגרע עד שמשתוו, עניין
והגרע יוסיף עד שימוזגו דרכו וזה כלו הוא תחבולה אלהית
כדי שישלים העניין הטבעי הכלל יצירת האדם מצד הנהגה ישרה
תוריית, ויהיה כל איש מכל דומה לכלל שכל עד שישלים המכון —
באישים היוצאים מהם לכלל. ואחר שהוא כן הנה התבאר טעם כל
מצוה בכלל וטעם תועלתה וטעם הכרח מציאותם רוצה לומר המצוה
והתועלת הנולד ממנה.

חלק ב׳ עניין ה׳ סימן ו׳ כלל הפסד העדר המצוה אחר שנודע
שתכלית תועלת המצוה הוא להמציא בעליה לידי חיי העולם
העולם הבא · א״כ הנה הפסד העדרה כאשר הויית מציאותה על זו
רמזו מאמרם ז״ל הוי מחשב הפסד מצוה כנגד שכרה ושכר מצוה כנגד
הפסדה/ שתדע כי כמו שהתועלת גדולה כן הפסד׳ גדול ומה גדול—
הפסד המצוה בהיותו סבת הפסד חיי העולם הבא אשר הוא הפסד
שאי אפשר למצוא אבידתו עוד לעולם כמו שאי אפשר להפסיד אחר
שהורה בעדה לעולם ואחר שהקדמנו שני הפרקים הראשונים הנז׳
על עניין הכללי וגם מועיל לכוונתינו אדם לדבר עוד בח׳ חלקי׳ הנשארי׳

חלק ג׳ סימן אותיותיו כל חלקיו ב׳ ועניינם ב׳ והתיבה בן
כלל סתרי הלשונות כמ״ש כל לשון ולשון הנמצא
מתפשט בכל אומה ואומה צריך להבין שאין הכוונה במציאותם לפי
שבע הלשונות אלא כדי להעריך העניין הנחשב בנפש מנפש זה
מנפש זה האיש אל נפש האיש האחר והיה הלשון עם חמשת מקומות
הפה כלי מוכן לפעולות הערכה המחשבה ההיא ולא בלשון לשון
האומה המוסכם · והנה נודע ונתפרסם לכל שהלשונות אינם פחות
משבעים לפי שהאומות הנבדלות בחוקיהם זו מזו הנה ג״כ אינן כ׳
פחות משבעים ואם היה יותר אינו נמנע וגם אינו רחוק עד שאם
היה הדבר כן ר״ל שהיו האומות יותר יתחייב ג״כ הלשונות להיות
יותר · ואז היינו מפרשי׳ המקובל בהיותם שבעים אומות שהן רבות
כי עניין שבעה או שבעים נמצא בשבעיות סוג לפרש על רבויים
משונים והכל ואומה מאומה חייב שיהיו חקיה ודתה ונמוסיה
מיוחדים ובכלל לשונה ובכלל כתבה · אמנם העניינים הנמצאים בנפש
כל האומה ובנפש זולתה בכלל לגבי הכל יוצאים ממקום אחד ·
ואיפשר לומר עליהם בכלל שהם על כוונה אחת כוללת ראשונה · אמנם
הנמצאים בה מצד הטבע לא ישתנה דבר מצדו כי אם במקרה וכבר
נודע שהמקרה רובו משותף בין הרצון והטבע · והעניין הטבעי אי
אפשר שישתנה מצד הטבע ואם ישתנה בו דבר לעתים רחוקים
ועל ידי הפלא הרצוני האלהי יהיה על יד נביא להצדיק נבואתו—
בחוץ מחלקי המציאות הטבעי ולא יהיה בכל העולם שזה נמנע
ולנמנע

ולענין טבע חיים אי איפשר השתמשות גם יהיה לפעמי׳ השני להערך
עניין מבלעדי הצדין נמצאות הכפא ואולם לא יהיה זה כי אם כאשר
השני מהשנים הש׳ הנזכר יתן ונכון דרכה הדבר המשותף בין
הזרים ובין האלקים והוא ידוע להודיע לרואי השני יקרה מורן [illegible]
ולא יתכן עמוד השני ההוא משונה מאוד הועבר [illegible] מתחולת תמיד
אבל אם יהיה עוד שינוי שינוי בשום אל חקו וזו טבע הראשון יתאמרת
ויתקיים הנפש שתהיה כלא מאור וכאי יקרה גם כאשר מתנועת החוק
יתן הפרטית או כללית ולא כחוק מהחוקים הנמצאים כאומר שישתנה
כוכב אחד מהמציאות טבעו כי החוק הנמצא העליון קיים בעצמות —
קיום הדבר הנקרא כל בתחתונים ולא עוד אלא קיום הדבר שהוא כל אבל
סופו הנדרש הוא מציאות החוק העליון והחוק העליון מקיים את הכל
התחתון. ואעפי שמציאות החוק [illegible] בכל והכל בחוקים שאין בעליונים
דבר משתנה לעולם בעצמותו ולא בכל מקרה כי אם בחלקי התנועה ה[illegible]
הסבוכות המושפעות בגלגלי׳ שכל תנוע׳ שינוי ואין כל שנוי תנועה והנה
חיוב מציאות הבדל האומות היה תחלה משני המקומות העליונים
והתחתונים שכל העולם הוא במקום במקרה והחלקים צריכים אל מקום ואל
זמן ומין האדם הוא כל וחלקיו רבים מתפשטים ומשתתפי׳ ממה שהן
כל וחלק. ונקרא שם הכל הראשון והחלק האחרון שבכל משה והוא.
שם אדם הפרטי [illegible] הכללי שהוא שם המין ויהיה זה —
הנקרא בש׳ כל כל הכל אשר אין אחריו כל כמות סוג הסוגים שאין
עליו סוג עוד משל ויהיה זה הנקרא בש׳ חלק חלק החלקי׳ אשר
אין תחתיו חלק כמות מין המינים אשר אין תחתיו מין עוד דומין /
ואם מין המינים מורכב מרכבים גם איש האישים מורכב מאומרי׳
רבים אלא שההבדל בניהם הוא בהיות הרכבת מין המינים מורכב
מחלקיו והרכבת איש האישים מורכבת בחלקיו. ואלה גופים רבים
בלתי מחוברים ואלה גופים רבים מחוברים וכבר ייוחדו ויוחדו [illegible]
היות לכל איש ואיש מנהיג בפני עצמו כמו שיש לכל אבר ואבר
מנהיג בפני עצמו וכמו שיש לאלה כחות מיוחדים וכללים כן לאלה
כחות מיוחדי׳ וכללים וכבר דמו כל חלק העולם לגוף אדם בכללו —
ובחלקיו ויחדו אדם אחד כמו׳ משכו לדמות העולם אליו ולא אל

אחד · משאר מדרגות כלומר משכיל לדמות העולם אליו ולזו אל אחרי משאר
בעלי חיים מפני היותו בעל שכל מורכב מענפים רבים ובחלק הראשון .
ישאל המורה נבוכים הרב האלהי ז"ל וז"ה. הסוד המופלא ובלתי נשגב לעיין
בו ותמיהו משם · ותדע כי כל איש ואיש מהשלמים קירבם ונפשם
ונשמתם הנה נמצאו אלקים עמם והוא אחד משפיע לכולם ושפע אחד
לכל אלה שיפרדו במעלות ומפני היות השפע האלהי רב מבעלי חקר
נכרי הנמצא מצד המקבלי/ שהם בעלי חקר נחשבו העוברים והווים
והבאים ממין האדם היה ראוי להיותו השפע הוא הקרוב לאלוה
ית' יותר מהשפע השפע על השמים בהיותם שהם מניק
מקבלים שפע והם בעלי חקר ואינו דומה מי שהוא בעל חקר למי
שאינו בעל חקר בפועל כי הנשארים משכלי בני האדם אין להם חקר
והנמצאים משכלי השמים יש להם חקר ועכ"ז היתה ראויה זאת
המעלה המעולה הנכבדת המיוחדת מכל מעלות מעלות הנמצאות
להיותה מיוחסת לאלוה ית' שמו · ועל כן בחר הש"י ית' במין האדם
להיות חלקו בפעולות יותר ממה שבחר בצורת מן העליונים/ ומן התחתונים
וזה מצד שכלו ועל זה אנו יודעים כי השכל הפועל בו שכל פועל
בפועל הוא אדון כל העולמים והוא זולתו מן השכלים כלם ואם זה
השכל אשר לו הוא עשירי הוא הכל והוא המיוחד אצל הסבה הראשונה
לכל מעלה והנה שמו המיוחד לעד נאמן כמו שיתבאר והנה מפני היותו
ראשון במעלה התייחס שמו אל המספר האחרון ומפני היות פעלו
בדמות הגלגל מהתגלגל בסבוב עגול שהוא פועל כאשר היה והוה
ויהיה כלומר חוץ מן האדם שהם אישיהם הפרטים המיוחדים
התייחס שמו אל המספר האמצעי העגול והמספר הראשון הוא
הנקודה הראשון בדמות אדם הראשון · והנקודה האחרון יורה עליו
המספר אשר הוא בדמות אדם האחרון והאמצעי שביניהם אשר
יורה עליו המספר האמצעי המיוחד אשר הוא חמשה מצד אחד
וחמשה ושבה מצד אחד · ושבה לכל מצד אחד הוא בדמות מין ·
האדם אשר בין הפרט הראשון והפרט האחרון ועל זה היה ראשון
גם אחרון אחד אחד והאמצעיים שביניהם שנים בדמות שניהם
שנים הם ואחד אחד מדובקים · ואם תגלגל הגלגל יתהפך הדבר

הנראה

הנראה ויהיו השנים האמצעיים ראש וסוף ויהיה מה שהיה ראש ואמצע
וכן מה שהיה סוף ישוב ואמצע וזה סוד הש' הנכבד ית' וית'.
ודע שמזה המציאות הקודם לאותיות ושמות התחייב היות האותיות
מתגלגלות בחמשות מזולתו ומזולתו והתחייב היות ההשגה/ מתרכב
כמות הכוחות וכמות והם החרב המתהפכת השומרים מקדם לגן עדן
דרך לשמור דרך עץ החיים ומתהפכות שם כשם התחייב התהפכות
הצורות זה דעות ושינוי האומות וחילוף חוקותיהם ולזו עזר אל שכל
תנועה סבובית או ישרה היא מתהפכת כמות הכבד תנועת הש'
המיוחד וחומרי המציאות התחתון אל חומרי שם השם והוא האותיות
שהם חומר הדבור וכמו שחומר המציאות נמצא בחמשה מקומות והם
ד' יסודות והשמים כן נמצא הדבור בחמשה מקומות הפה ואמנם
מפני שהצורות מהן פרטיות ומהן כלליות התחייב להיות התנועות
במציאות כלליות ופרטיות וזה כמו התחייב מהש' שתנועותיו
היו ב' פרטיות וכלליות וכן תנועת השמות כולן מתגלגלות כמו
שזה בחמשה תנועות הראשונות השלש שמימיות סבובות והן —
ממערב למזרח וממזרח למערב ונטיותיה לשתי הפאות ימין ושמאל
ואעפ"י שהתנועה הסבובית כוללת את שלשתן והיא אחת בעצם
ואעפ"י והשתים יסודות ישרות והם ממעלה למטה וממטה למעלה
ואעפ"י שהתנועה הישרה כוללת את שתיהם והיא אחת ונמצא שזה
שהתנועות כולן נכללות במין הסוגים בשם תנועה ותהיה שתים
ראשונות והם הסבוביות והישרה והם מינים לתנועה ותחת הסבוב
שלש והן מזרחית ומערבית ונוטה ותחת הישרה שתים והן עולה /
ויורדת כן נמצאות בדבור בעצמו כדמותן וכצלמותן כי הנמצאות —
כבר לשון התחייבו הנמצאות בעולם ומפני שהתנועות ענינים מקריים
צריכים אל מניע והניעם בכלי החומר והמניע צריך שיהיה
שלם לשני חלקים אחד מניע ומתנועע עם המתנועע ומניע
בלתי מתנועע עם המתנועע התחייב להיות בזוגות המתנגדות שהנקוד
נגד כצורות התנועות בענין אלו והם חדש הנקרא שמים והננו/
והם לאותיות ולנקוד כנשמות שגם הם מתנועעים עמהם בלתי
שמניעים אותם אלא שתנועתם מקרית ותנועת האותיות עצמי/

והתחייב על זה להיות לכל זה מנהיג בלתי מתנועע שהוא מניע
הכל מחוץ כל שהוא נבדל מהם ומשפיע עליהם בהשגחה והוא השכל
הפועל המניע כל הנשמות והוא בלתי מתנועע לא בעצם ולא
במקרה וכל השכל הפועל. הפועל מין האדם בפעל מצד ובכח -
מצד. והוא מה שנה הנשמות אחר היותם דבר אחד מוכן לכל
מדבר שגם האם הוא דבר אחד אלא שהוא בלתי מוכן לכל מדבר והיה
סבת זה פזור האומות כמו שנראה בסוד הפלגה וכן ויבן ומן כלו.
כי כשתמצא זאת האומה בהודו וזאת בכוש והוא בתכלית הרחק
מחברתה והלשון של זאת מוספת לסביבתה ושל זאת לסביבתה
ואין זו כזאת זו ואין בניהם משא ומתן יהיה זה הרחק שבין שתיהם
במקום סבה להיות זו בלתי מבינה לשון חבירתה כי כבר התבאר
שהלשונות הסכמיות והדבור טבעי ולא הסכמיי ואין טבעו
מכריחו לאדם להוציא לפועל מה שהוא לו בכח אפשרי גמור
והמלאכות כגון שאם לא ילמדום לאדם לא ידעם לעולם והם
הנמצאים לאדם בכח אפשרי ואינם לו כדמות הבחירות והוקנה -
שהם אצלו בכח חיוני שיצאו לפועל ואין לו מה מונע כי אם
העדר צורתו לבד ועל כן העניינים ההם לא יגיעו לאדם מצד
למוד והרגל אלא מצד טבע וידיעת המלאכות והבנת הדיבור
הם כחות נפשיות צריכות אל מוציא מכח לפועל ואם לא ימצא מי
שהוציאם לא יצאו לעולם ומפני שהאדם בעל שכל בכח לפי טבעו
אם ילמדוהו ישכל ואם לאו לאו ומפני שהוא מדמה מבין לעניין
ואפי' אם לא למד אחר שרואה מי שלמד ובפרט עניינים אפשר שיפעל
פועל מתדמה לפועלו במקרה בלתי למוד או ירכיב פועל אחד
על פועל אחר ויוליד מהם פועל שלישי כי הכל נמשך אחר העניין
הטבעי והנה על זה תמצא שתי קצות שתי אומות שהן קרובות
זו לזו תרגל זו בלשונה של זו ואולי יתפשט זה הרבה בשתיהן באומה
אחרת ומעט באומה השנית או הרבה בשתיהן עד שיחשוב השומע
דבריהם שזו היא זו או מעט בשתיהן עד שיהיה ניכר ההבדל ש
שביניהם ואותם רחוקי הקצות לא יבינו זה את זה והנה זכרה
הלשונות מה שקרה ליסודות ומפני שהלשונות קרה בהסכמה והיית

סבת הרחק שביניהם וליסודו/ וזה בטבע אמנם הסבה היא אחת לשניה/
והיא הרחק וזה כי היסוד שחלקיו קרובים לחמרו ישוב הם הוא והוא הם
בחלקיו כנ' ולע' היה קל התחברו/ האש ואויר והאויר לאש בחלקיהם —
הקרובים וכן האויר ומים והמים ואויר בחלקיהם הקרובים וכן המים
ועפר והעפר ומים בחלקיהם הקרובים/ אמנם העפר והאש התחברו/
קשה במקומם מפני שביניהם תכלית הרחק וכל בהמצאות בקירוב וזה
התחייב מן היות החמר של ארבע יסודות חומר אחד ראשון לארבעתן
בכלל וכן קרה ללשונות בלשון מבואר לזה מפני היותם כ"ב כולן בעלי —
חומר אחד והוא הדבור בכלל שחלקיו כ"ב אותיות וכבר גם הפזור —
שקרה לאומה מיוחדת שנפוצה על פני כל הארץ לשבת ולשונה ולדבר
לפי הלשון שהיא קרובה לה כשנגלתה עד שיהיה זה סבה שהית' כדי
נתשוב באחרונה מעלת הדבור ללשונה כשתתקבץ האומה המיוחדת
במקום מיוחד שכבר יהיה הקבוץ ההוא כולל כל הלשונות אשר בארץ.
ותהיה סבה שכולם ידברו בלשון מוסכם ביניהם ותהיינה כל הלשונ'
מורכבות בהרכבה אחת אחר שהלשון תכלית הכונה בה להעתיק
הכונות מנפש לנפש עד שבאורך הזמן לא ידעו בעלי הלשון —
המורכבת איזה דבור היה מלשון פלוני/ או איזה מלשון פלוני/ שלא יחלק
הלשון ההוא לשנים וזה הדבר קרוב למושכל ראשון שכבר יקרה היום
למי שמדבר לבני ארץ הקטנים בשתי לשונ' ומרגלים בכך שהם יחשבו
שכל מה ששומעים אומרים לשון אחת ואולי שהיה צריך להאריך יותר
בסתרי הלשונות והיינו יכולים לגלות בעניניהם נפלאות אלא שהיינו
צריכים אל אריכות דברים ואל הקדמות רבות כדי לגלות עניני סתריהם
במופתים ברורים הנה מספיק עד כאן במה שאמרנו בה בכלל לפי כונת קיצו'
זה הקיצור אשר רצינו בו.

חלק ל

ענין ב' סימן נ' כולל סוד הלשון המובחר שבכל
הלשונ' הנה כבר הודענו ענינים כוללים —
בלשונות ונאמר שהטבע אלקי מניע את כולן והיא סבת מציאותן והוא
המוציא אותן מן הכח אל הפועל ואחר שהוא כן אם כולן אצלו שוין או —
לא שוים אחר שכולן הם בשלחנו ונאמר שידוע הוא שהם שוים אצלו
מצד והם הם שוים אצלו מצד מציאותם אחר שהוא הוא הדבור —

הכללי אשר הוא הנותן מצורת פרטיות והם ההשגות המשכלות
מהדבור וגם אחר שההשגה שוה הכל שוה אלא שההבדל בין הלשונות
יהיה כדמות ההבדל בין האומות וכדמות ההבדל אשר בין מרכבם
וידוע שכל אומה שהיא בעלת תורה ומצות וחקים משפטים צדיקים
מאלהיה היא נבחרת יותר אצל מי שמשפיע על הכל וכל מה
שהתרחקה האומה מן הדת האלהית הנרמזת היתה יותר רחוקה ממי
שהוא סבה ראשונה להשפעת הדת שהוא השפע האלהי המניע
הדבור הכללי וכבר התפרסם מאומות שאומתנו היא האומה
הראשונה אשר קבלה תורה מפי הגבורה ואין שום אומה מכחשת זה
וכבר התפרסם אין צריך להביא ראיה ואם כן מי שענינו היה אצל
המשפיע מעלה משאר חבריו לשונו גם מעלה אצלו משאר
הלשונות והעד שלשונה של האומה הזאת המיוחדת דבר אתה
כל מה שדבר ובמרכבה זה הכתוב כל מה שיכתב ולא עוד אלא
שמה שנאמר שנכתב על ידו על שני לוחות אבנים בין יהיה דבר
כפשוטו לבד בין יסתכל הנגלה והנסתר יחד ויהיו שניהם אמת
או האחד מהם הנה נכרת לשון הקודש שהקבלה נמשכת עד
היום קיימת ואם יאמר אמר אמת היה אבל רואה האומה שלתה
ראויה לאותה מעלה והחליפה באומה אחרת והחליפו חקיה ומצותיה
וכן ומשעם והאיר מרכבם הנה האומר דבר זה הוא מודה על מעלת
וכל מעלת לשונה וכל מעלת מרכבה בעבר ואחר שהודה על העיקר
כי והקשה עליו מפני ראותו חסרון שלשת המעלות הנזכרות היום
ממנו וגם אנו לא נקשה עליו מענין החסרון המורגש כי אם היינו
מכחישים המורגש לא היינו יכולים לאמת המושכל שהמורגש קודם
לו בטבע ואעפ"י שהמושכל קודם למורגש במעלה כמו שהתבאר בדרכי
חכמי הקדמות אבל אנו נודה על האמת שהיום שלשת המעלות חסרות
ממנו אבל לא על דרך חילוף אחת מהן באחרת רק הדבר דומה למי
שהיו אצלו מרגלית נחמדת וקנה להניחה לבנו ובחק הזמן
שהיה מורה לבנו דרכי העושר כדי שיכיר מעלת המרגלית ותהיה
נחמדת בעיניו כמו שהיא חמודה בעיני אביו בא הבן והכעיס את אביו
מה עשה האב לא לקח לתת המרגלית ביד אדם כדי שלא יפסיד

כמ״ש ירושלמי אם ישוב ורצה את אביו שבשמים. כמו כי אמר אדם
לא ישוב כמו אינו רוצה שירפאה ואם ישוב אינו רוצה שיפסידה.
וכל עוד שלא ישוב תהיה נמוה בטוי ובשישוב מיד נעלם לו ולא
עוד שלא שב יודעים עבדי אביו והיו מרחמים את הבן בכל יום
ויום וכל אחד מהם היה מתפאר שאדונו נתן לו המרגלית והבן לא
היה חושש כי לא היה בו דעת אחר זמן נגלה כך הכניסוהו עד שב
ומחל לו אביו והעלה המרגלית מן הבור ונתנה לבנו כשראו עבדי
אביו כך מיד נפלו על פניהם ונשאו משקיהם לפני הבן והיה להם
הרבה לעשות עמו עד שימחול כן קרה לנו עם האומות האומ׳ לנו
שהש״י יתן התלונה מה שאין לנו כח להשיב כל זמן שאין אנחנו
מרצים את הש״י כאשר חטאנו לו ואולם כשובנו ובשובנו את שכינתו
יבושו מכיסיהם מהגנות בראותם הנפלאות אשר יעשה עמנו כמלה.
ויכירו כי לקינו בעבור עונותינו ושירנו עד כלותם ומפני שאין אנו
עדיין היום כמות/ המדרגה שאנו נצבים לעלות בכל יום
המחלוקת במקומה שעמדה לפני החורבן והאומות הלא אתם לזכרית עד
בני המרגלית ידלה המרגלית מהבור ונשיגנו לבנו ואז יתבאר האמת
ותשוב החמדה למעלה הראויה לה הנקראים עם ה׳ ותסור
הקנאה והקטטה ותבטלנה המחשבות המדומות מהלבבות ויראה
כל איש ואיש מאישי המין כאילו הוא חבירו וחבירו כאילו הוא עצמו /
כמו שאדם רואה כל אבר ואבר מאבריו שהוא אחד ואין משוטט תבך
ותרבה הדעת ולא ילמדו עוד איש את רעהו דעו את ה׳ כי כולם
ידעו את הש״י למקטנם ועד גדולם כאיש אחד מרחמים ואחר שהדרך
הזה כן הכל מורים שמבחר כל הישועות מאז היה מציון קדש וע״כ
עדיין מה שנודע כה לנביאים בסוד הש״י המפורש יתן/ מה שלא נודע
לזולתם מאישי מין האדם. והנה גם הטבע נזיר עוד שתהיה הש״י
בוחר בדבר אחד מיוחד מכל פרטי הענינים כמו שבחר בערבות מכל
הגלגלים כאמרם ז׳ רקיעים ברא הקב״ה לעולמו ומכולם לא בחר כסא
כבודו למלכותו אלא ערבות והוא הטבעי אלו שעם ערבות משותף ר
והנה הנראות מכל כוכבי שמים שהש״י בחר בשמש מכולם והנראה
מיסודות. שהאש מובחר מכולם למעלה מארבעתן והנראה מאינך

המתכות שהזהב מעלה מכולם ומהאילנות שהתמר מעלה מכולן ומבעלי
חיים השוחים שלויתן מעולה . ומהמעופפי' הנשר ומההולכי' השור
בפירותיו והאריה בחיות הנקראי' חיות ומכולם האדם ומהאומות ישראל
ומישראל שבט הלוי ומשבט הלוי הכהן הגדול הנה כבר התבאר ה
הכוונה במה שרצינו להודיע מזה החלק הג' שמספר השערות הוא
לשון קדש .

חלק הד'

סימני אותיותיו מנ"ס ע"ק חלקיו חמשה ועניינו ה —
ח' לן א' ענין א' סימן ש' כולו והש' שמות
ענין יצירת האדם . סוד העיר שלשה דברים עם כל —
אותיות האחד עולם והשני שנה והשלישי נפש . והעולם הוא אש מים
ורוח . ונבראו מאמ"ש ז' כוכבי לכת ונבראו בכ"פ כפרות י"ב מזלות ונבראו —
בהוזחטי לנסעצק הרי זה כל העולם וכריין והשנה נבראת מן העולם
שהיא חם וקור ורויה שנבראו מן האש ורוח ומים כמאמש בג' לז' ימי
בראשית שנבראו מן ז' כוכבי לכת בבגד כפרת בג' וי"ב חדשים השנה
שנבראו מן י"ב מזלות בהוזחטי לנסעצק בג' והרי זה כל השנה וכריתה
סתם . והנפש נבראת מן העולם בשנה הכללית ובחלקיה והיא ראש ובטן ו
וגויה שנבראו מאש ומים ורוח כמאמש בג' וז' שערים בה כוכבי' בבגד
כפרת גם כן וי"ב אברים מי"ב מזלות בהוזחטי לנסעצק בג' והעולם וכל
מה שנברא בו הוא שלמות השנה וכל חלקיה הם מקיימים והנפש וחלקי'
הם מפנים ומושם עוד נבראו מהאמות הנקראו' אמות ושרשים ויסוד'
שלשה דברי' והם שמים וארץ ואויר והם שלשתן עיקרים אלו שהשמים
פשוטים ונכים כדמות האש והארץ מורכב' ועכורה כדמות המים —
והאויר בענין משותף כדמות הרוח . והנה תלי בעולם כמלך על כסאו
וגלגל בשנה כמלך במדינה ולב בנפש כמלך במלחמה והנה התלי כדמות
בריח כשראשו אחד וזנב בשניהם זו חוק כחלק מן ק"פ לק"ף מעלות מעלות
מעלות שהגלגל נחלק בהן . ראשו זכות . וזנב חובה ולב מכריע בנתיים
והנה הגלגל כדמות עגול בעל שתי קצות והאמצעי מכריע בנתים והנפש
הוא כח אחד נוסף על מהות הגוף ומנועת הגוף בעצם . ומתנועע /
עמו במקרה והכח ההוא מושג בלב והוא צורת הלב ועל כן נקרא לב
והנפש בג' שמה דם והלב הוא עומד בכח הדם והדם הוא בדם הראשון

איש

אשר נתהוה בעולם על כן אדם עם דם נרמז בענין גם דמיון מלוך
גם אדמה גם דמות ודמה · וכל אחד מאלה נכלל באמר ענין מזווגת·
גם התייחד שאם בעטור רמזים והנה ראשית מציאת האדם הוא מקרה
והוא קרי שהוא גם שכבת זרע והוא זרעון ובהיותו זרע נשתתף בשם
על כל זרע והוכן כי מקרה והוא סוד השוב הוכן והרמז במעשה ובנת
הטבעי ובעליונים כנראה אם ספר דמות כמו אולא שזה מיוחס בשם
אם וזה בשם לבנה · ומי שנתגלגל דברו היה לו הלבנה לאם ויחס —
הלבנה יחס חול שהוא חומר קל והתבעל והתהוות וקל להשתנות —
ולהפסיד והוא דבר מחובר בתכונה מאורכת והיא הנפעלת מידי אדם
והוא חומר הראשון התחתון · ויחס האם יחס חול שהוא חומר קשה ל
להפעל ולהתהוות וקל להשתנות ולהפסד והוא דבר מחובר בפעולה
טבעית והעולם בלתי מורגשת ובלתי מדומה אבל מושכלת והוא יחס
החומר הראשון העליון וכבר רמזתי הש׳ במקום שהוא עליו סוד צורת
ההשגה האנושית באמרו ויהי כל הארץ שפה אחת ודברים אחדים
שכל הדורות שההשגה נמצאת בארם מצד הדבר שם ושהכוונה שוה
בכל כחותיו והדבריות שוות בלתי חולק דעת וזהו סוד שפה אחת
ודברים אחדים ועוד רמז שאלה הכחות יש להם תנועה במקום האור
ומשם יש להם ירידה וזהו שאמר ויהי בנסעם מקדם וימצאו בקעה
ורמזוהו ז״ל באומרם בנסעם מקדם מקדמונו של עולם והוא אור השכל
המיוחס אל המזרח שמשם האור יוצא לעולם והנה שם המזרח קדם·
ואמרו וימצאו בקעה בארץ שנער דרשו כי ארץ שננערו שם כל מתי —
מבול אך ויתע ה׳ את מצרים ואני נכלתי כי שהוא רמז לשוב הכחות
המושכלת אל הנערות במקום שם הנערות ועל כן אמר וישבו בה שלא
זזו מדרך הילדות והשחרות והוא זמן מבול המה הרבים על כן קראו
שמה בבל כי שם בלל ה׳ שפת כל הארץ ונפסדה הכוונה הראשונה
מההשגה ועל׳ אומ׳ שיצאו מחשבת הקטן והקטן סבב הסדר השכלי
ושמישת הכחות זה לזה והמשך זה אחר סדרו של זה· אך הפזור הוא
מהתהפכו הכונות והדעות ואחר שהורחקה מהם השגת האמת והיו
להם הלבנה והזמן והחמר הם להם לחמר איך יתכן לבנות מגדל —
הקטן שהם עיר שהיא מקום כל הכחות והמגדל שהוא מקום המושכל

עליהם והוא מקום הכפל הדברי אשר הקדים אל הראיה כמו שראינו במאמר
ונבל וראשו בשמים והורה שאם נשל טמא מן הפיות לא יתכן לשלוך
להשלים החכם ומפני שהמשיג אין ראוי שיחשוב בהלכת לעשות לו שם
ולא לבקש השגה כדי לקבל ממנו גמול שזו היא עבודה שלא לשמה בזיר
השכל ולכלתי השיג כלל ומעניש הכבות על זה ולבלתי שמוע זה לזה וכולם
התקבץ יחד ועל' נאמר בענשם הבה נרדה ל ונבלה שפתם אשר לא
ישמעו איש שפת רעהו ומיד העונשם כמאמרו ויפץ ה' אותם על פני
כל הארץ וזה כלו לפי שראינו נסתרו אין המקראות יוצאין מידי פשוטן
שהנה אחר שאין הדבר מכריח אותנו להאמין שזה משל ואינו כפשוטו
בשום פנים נאמין תחלה הפשט כאשר הוא בשאינו מונע שכלי מכחישו
בשום פנים ואחר זה נדרוש עליו מה שיוכל מדרך הנסתר שכל מה —
שאפשר שנדרש על דרך הנסתר מורה על חכמה עמוקה ויותר מועלת
לאיש המיוחד מהוראות הנגלה שהנגלה נכתב להועיל לכלל העם שאין
להם שיקול הדעת להבדיל בין האמת והשקר וזה איש מועיל לבעל
הדעת המבקש ההצלחה המיוחד/ בכפל הדברי' שאם מתו אלף בני
אדם אחר שמלח וחיה כל אחד אלף שנים וקרה לכל אחד אלו מקרים
בשנים מהם על דרך גמול ומהם על דרך עונש ומהם מרוב גמול אלא —
מקרים מאורים ומהם בלתי עונש וגב' ואלה עלו ואלה ירח מה תועלת
בזה הסיפור ההמוני שזה הידוע ככל דרכי הנהגת המציאות' ולפיכך
מבקש לדברים ההם דרך תועלת לו בם ועונה על מה שהוא בם יודע
שהמחבר כיוון להשלים שתי הכוונות בדברים במקום שאיפשר לעשותם
בזה הנרמז שהנחנו לנו לדעת ערות' מורגש מהסדור של האומות ומשך
הלשונות יש לנו עדות מושכל שהענין היה כפשוטו' והתועלת
הכללי בזה הוא לדעת דרכי העונש והגמול הבאים מהש/ית/ כהשגחה/
על הכלל לפי מעשיהם ולפי דבריהם ולפי מחשבותיהם שישראל —
נכללים פה ואמנם הם התועלת הפרטי למיוחד בזה הוא להבין
הנסתר הנרמז אלא מהשגות שגם גמול ועונש ושאר הגמול —
והעונש אצלו כחותם כתב אלו שאלו נפשיים ואלו גופניים ולא
כלל זה הענין בתוך דבריו אלא אלה לעורר דעות המשכילים
אל אמיתת הדברים שזה החבור לא חובר אלא לבעלי שכל שקבלו.

הקדמות כוללות בקבלה התוריית המיוחסת אל הש/ית/ בכלל ומפני -
שדבריו היו בענין יצירת האדם. והכח הדיבור שבו האומן לכל המשכלות
לצאת לפועל עם שפע השכל המשפיע עליו בעודו בעל חומר והוצרך
להודיע סוד חומר היצירה על כן כולם מתוך [illegible] ובעניינם סוד דבר
הכלל בכלל על דרך הערה וכדמות רמז [illegible] ונשוב לומר שהיצירה
האנושית נבראה להיות האדם סוף כל נעשה ושיוכללו בו כל הבחינות
מקובצות מהם טבעיים ומהם רצוניים ומהם מקריים ומהם שכליים.
וגם נחלקו להיות כל אלו לכתות רוחניים ולכתות גשמיים וגם היו לו גם
מהם בכח וגם מהם בפועל ומה שהם אלו בכח נחלקו לחלקים שניים
ראשונים והם כח קרוב וכח רחוק ואמנם מציאות האחרים יורו על מציאות
פועל קרוב או רחוק [illegible] או [illegible] או [illegible] וכמו כח [illegible] כי זאת
חוקה הבחינות וכן כל דבר נמצא מורכב או מושכל הוא מעיד על מציאות
ממציאו ופועלו ומורה על מהותו אחר העיון הראוי ואחר שנודע שכל הנמצא/
נכלל בצורת האיש הזה הנברא השלם בדעתינו כל ענייני ידוע שאמנם
נדע כל המציאות ועל כן נחקור על עניינו לפי כללו ופרטיו ויספיק כאילו
חקרנו הכל אחד אשר הוא כולל הכל ואמנם כי מצד היות זה הנברא האחרון
והוא הכל על דרך תכלית כל ההרכבות דומה לקונו ית/ שהוא הנמצא הראשון
והוא הכל על דרך תכלית התמעט ההרכבה והמנעם עד מי שהוא ב
תכלית הפשיטות והייחוד עד שאי איפשר להיות פשיטות ואחדות
אשר אין בעצמו שום הרכבה בעולם לא עצמיית ולא מקריית ולא על דרך
התייחס ואל דבר זולתו ולא על דרך התייחס דבר אחר אל עצמותו וכל
הנמצאים נמצאו מאמתת המצאו וכלם איפשרי המציאות בבחינת עצמ/
ומחוייבי המציאות בבחינת סבתם והוא מחוייב המציאות בבחינת
עצמו לבדו. ומפני זה היה ראוי שהוא ית/ ישגיח באדם בשני
הגדרים בהכרח ויהיה הוא המכריע בין גדריו השנים והגד האחד
מצד הדבר הפשוט אשר באדם והוא הכח הדברי הנקרא נפש. והגד
השני מצד הדבר המורכב אשר באדם והוא החומרי הנקרא גוף
והמכריע ביניהם הוא השכל המשפיע עליהם והוא נבדל מהם ומפני
שהדבור אשר לנו [illegible] ומשותף בשניהם בנפש וכן המחשבה נחלקת
לשתים בשניהם אחת רוחנית שכלית ואחת גשמית דמיונית. וכן

המעשה נחלק לשנים טוב ורע והנה הדבור הנמצא כבר נחלק לשלשה
חלקים שהם שש קצוות והם אמת ושקר טוב ורע ברכה וקללה וכבר
אמרו הקדמונים גם אלה יחלקו לחלקים ושמו האמצעי בין האמת והשקר
והוא שקראוהו המפורסם ועוד חלקו המפורסם לחלקים שידוע כי אין אמת
יותר מאמת ואין שקר יותר משקר אבל יש דברים שאינם אמת גם אינם
שקר ויש קרובים אל האמת ורחוקים מהשקר ויש קרובים אל השקר
ורחוקים מהאמת מפני שהאמת והשקר שני קצוות אשר אין אחריהם
דבר מאומה והם שתי תכליות נמצא ואעפי שהאמת דבר שנמצא והשקר
דבר בלתי נמצא על כן המפורסם היה אמצעי לקצוות ונחלק גם הוא (כך מצאתי / כזה מצאתי)
מרוחק ומקורב אל אחת וקראו חלק האחד כולו אמת וחלק השני
כולו שקר והאמצעי חציו אמת וחציו שקר וחלוקיו רובו אמת ורובו שקר
ואמנם החלוקה שאינם לא אמת ולא שקר אינה ממין החלוקה הזאת
וידוע שהדבור הוא המורה על דבר נמצא ואם הוא שנמצא במציאות
כמו שנעשה בדבור ייוחס לדבור שם אמת הנמצא שהורה עליו וגם יתכן
שהדבור יבא להורות על דבר שהוא נעדר ואין לדבר ההוא שום מציאות
חוץ הדבור ואז ייוחס ההוא השקר מפני שלא הורה עליו הנמצא חוץ
מה שנעשה בדבור ומה שיהיה הדבור נחלק להורות על שני נמצאים
ויהיה האחד נמצא והשני נעדר ייוחס הדבור גם לחצאים ויהיה חציו
אמת מצד הנמצא וחציו שקר מצד הנעדר וכן כרוב ומיעוט יהיה
הכל לפי הנמצא והנעדר וכן הטוב והרע והברכה והקללה יובנו
מה שנעשה בדבור כתורת האמת והשקר וחלקיהם וכן המחשבה בעצמה
אבל המעשה כולו טוב ורע אבל אין אמת ושקר נופלים עליו בעצם
כי אם במקרה כאמרך פלוני כתב ספר אור השכל שיאמר בזה אמת או
שקר במקרה כלומר שחוזר הענין אל הפועל ואל הפועל אם היה הפועל
הרמוז מאמתו ע"י פועל אם הנפעל או לאו אבל אם תאמר פלוני עשה
מעשה פלוני אינך דן הענין אמת עשה ואף אם עשה אבל תאמר
טוב עשה או רע עשה וחוזר על המעשה שהוא טוב או רע גם אל
הפועל שעשה טוב או רע · ואולם על הנמצאים · אם נמצא נופל עליו ·
אמת שנמצא ונופל עליו אמת שהוא בצורת כך או להפך ואם כן אינו
אמת נופל כי אם על עצם הנמצא ועל תארי הנמצאים גם אין שקר

עקר עכל כי אם בהכרח ואמנם על המציאות הכללי בא שני ענין מורה
על היותו טוב מפני הפעולה ומי עליו הוראות המציאות ההכרחי שהוא
האמת וגם התייחסה הפעולה אל כוונה מכוון כאומרו וירא אלקים כי טוב
ועל כן כשנבע המדבר אל הוראות דבר שהוא נמצא מאתו כוונת מכוון
לא זכר בו כי טוב · וזה סוד בלי מוכן מיום השני · ואל יטעך אמרו
יהי רקיע בתוך המים וגו' ואמרו ויהי כן שהרי זה יורה על כוונת מכוון
שהעדר מאמר כי טוב לא קרה אלא מפני דבר שנמצא מתוך שני מיני
המים והוא דבר שהתחייב ממציאות הרקיע אחר להרקיע מציאותו ·
והיה עלה בין המים העליונים ובין מים התחתונים והדבר ההוא הורמז
ביום חמישי שהוא יום משולש ליום שני שבשני פעולות מים ובחמישי
תולדות המים · וכבר עלו ונברא הכח מיום שני זה והרמז הנשמע
בהי ומהצלע נברא מי שהשלים לא טוב להיותו טוב ועם הטוב —
השתתף הרע והרמז עץ הדעת טוב ורע ורמז שני כיון שנבראת
אשה נבראת שטן עמה · ויבא גם השטן בתוכם בלתי מכוון נבראות וגם
על חוה אחר היותו עמה לא עליה היה בה כח בלתי עזר ובלתי טהור
הוא מקרה הוא קרי שמו וזהו הוא טרפה טרוחה היא · כי הולדה שפה
האמצעית וזה הסוד יגלה לך כח חרטום ואזני ונשרי · כי שפה סרוח/
סופה חרמה · וכבר אותה בחרש והרמז הוא ישופך ראש ואתה תשופנו
עקב ואור כשדים ידוע וראיה שרמזתי אם תרצה להשיג השגת החומר
האמיתיות השכל והסתכל בנבראים ובאיכויות שבם נבראו הנבראים ·
ובנקודם ובטעמם ובתעמם ובשמותיהם ובמספריהם ובחלקיהם —
ובחלקי חלקיהם ובהרכבתם הראשונה ובמורכבות פעמים רבות ואז תבין
יראת יי' ודעת אלקים ואי אפשר להאריך בסוד יצירת האדם כי
אין זה לחברה אבל הרמזים מספיקים והוא שראשו כדמות הגלגלים
ומה שלמעלה מהם ומבטנו ולמטה כדמות הוא העולם התחתון אשר
ממנו נברא וכן עקב בסתרי גלוי עריות ובסוד שפיכות דמים ובעובד/
ע"ז · ועל כן נזכר המשל והחכם שהוא פועל זה הפועל בעת שבא
סוד ברית מילה שמלו שלשתם ע"ז וג"ע וש"ד · וזהו הברית שכרת
ה' עמנו שאברהם זרע אברהם אוהבו וזרע ישראל עבדו לכרות
ממנו אלו הג' עבירות החמורות שבתורה שכלו לא בעלת בריתו

מהמציאות עולם התחתון אשר אין לש"י ית' חפץ בו כמו שאין לאדם חפץ
במה שמוציא ממנו שאדם אינו רוצה אלא שהטבע מכריחו ולמה הברית
לזכרון שאם יבא אדם לעבור על אחת מאלו שיזכור מברית מילה.
שאדם ככב יש יש עליו עבים ז' עננים והם ז' רקיעים ימי היצירה
ואחריהם כל הנבראים בהם. ועל כן היה יום זמן הברית אחר
ז' ימים והוא השמיני שהוא היום שכבר נברא הכל עליו והוא יום בריתו
ולו היה לפני זה לא היה ביום בריתו ולו היה ביום בריתו א"ע"כ
שלא היה יכול לסבול לא היה הנבראים עדים עליו והיה ראוי שלא
יהיה נידון ביום מן הימים והיה נצול במקום מקומות המציאות
והיו לו עדותם לחטא בהם והיה נצול בהם מעונש ולו היה אחר ח'
ימים ג"כ היה צריך להיות עד יום ט"ז ימי' להראות המציאות
שלמות אז לו' כמו שנ' י' ספירות מהתגלות במדרגת הש"י ית' שבהם הן
נעלמות נעלמות והיו הו' נה' נקו' אלא לענין אלא לכוונה ושעמי'
הרב בזאת ידוע מסוף החלק הג' מהמורה ודעיהו משם כי הוא.
על צורה אחרת גם היו מעלה ונכבד'. ואמנם על זה אמר הש"י ית' ו'
ואעידה בם את השמים ואת הארץ וכל הנעשה לזה. והנה אלה הג' —
עטרות באו להורות על ג' ספירו' הידועות בקבלה שהם מחשבה
חכמה בינה והם החכמה והבינה והדעת. ושלשתן מורות על —
מה שראוי להאמין בש"י ית' כי החכמה גזרת לכתו עמד על והטבע
גזרת לכתו שיפוך דם מאי שנברא בצלם והדעת גזר לכתו גלות הערוה
והחוק יהי כמו נכרי וזר שהוא כלתו מית שהטבע האנושי גזר שהאדם
נושא בדמות המין כלו. וכל מיש כמין ואם מחולק דומה למין שאמיר מית
וזהו זר אצל הטבע כי אצל הדעת שהוא אחר הטבע וזה הוא בראו' עצמו
ובשרו וזולת זר אצלו והש"י כבת מילה לבלתי הקבל אל הזר לברוח מן הערל
ועל כן רמז בפסח הכל להבדל מן השמים וכל זר לא יאכל בו. וכל ערל לא יאכל
בו. וקרבן והזר הקרב יומת. והערל כזר אצל הש"י והסוד כל זב מטום —
מוקם הוא זר אצלו ועל כן צוה מאמר ומלת' את בשר ערלתכם. ומלת' את ערלת
לבבכ' וכמו מעניין התשובה שהיא סיבת הגאולה וסוד הקבון ומל ה' אלקיך את
לבבך ואת לבב זרעך לאהבה את ה' אלקיך למען חייך ואמרו למען חייך יורה על
היות המילה העלית סבת מלת הלב ומלת הלב סבת חיי הה' ללב ולנפש —

האוהבי' את הש'

חלק ג

חלק ג׳

עניין ב׳ סימן מ׳ מלו עשרי׳ ושתיים אותיות כתוב בספר
יצירה כ״ב אותיות יסוד ג׳ אמות אמ״ש ז׳ כפולות בג״ד
כפר״ת י״ב פשוטות הו״ז חט״י לנ״ס עצ״ק וגם כתו׳ שאלה
כ״ב אותיות הם הן שבהם נברא הכל כמאמרו כ״ב אותיות חקקן חצבן
שקלן המירן צרפן וצר בהן נפש כל יצור וכל העתיד לצור · ועוד אמר שכך
כ״ב אותיות חקוקות בקול חצובות ברוח קבועות בפה בה׳ מקומו׳ וזכר מקום
מבטאן וזכר מוצאי כל אחת מהן לפי מוצאיהן ואמר שהן קבועי׳ בגלגל ברל״א
שערים וכל מה שעושה לזה ומשם תבין השאר · הנה בא זה המחבר
ס׳ יצירה מי שהרצה ז״ל להודיע ליראי י״י ולחושבי שמו שכ״ב אותיות הם
יסוד הדבר והוא גלגל עשר רל״א גלגל האותיות והוא הגלגל המעולה שבכל
גלגלי המציאות והוא גלגל ראשון במעלה וקדם לכל גלגל במציאות והוא
גלגל הדבורה והאמנה וכל העליונ׳ והתחתונ׳ מתנהגי׳ על פיו ועליו נאמ׳
בדבר י״י שמי׳ נעשו וברוח פיו כל צבאם וכבר קראו בעל ס׳ ספירה אחת
ראשונה · ואמ׳ אחת רוח אלקים חיים ואומר קול ורוח ודיבור וזו היא רוח
הקודש וגם קראו ספירה שנית ואמרו שנית רוח מרוח · שהם ב׳ רוח ושני
עניינים מפני שהדבור הראשון הפנימי הוא רוח הקודש · הדיבור השני
החיצון הוא הרכב הדברי׳ · והסוד ויהי האדם לנפש חיה תרגו׳ והוא לרוח
ממללא ומזה תבין סוד חיות אש ממללות ופעמים חשות ועתים ממללות ·
חש״מ ז״ל חש ממהר התנועה · מל פוסק מהתנועה וכן חש שותק סימן
חש טן ומחשבה · מל מדבר סימן מלות · חבר סופרים תאמי׳ טעמו רמז שתי
אבנים טעמת שתי טבעם וכן כלם וגם נאמר אשר ברוח השני הנבוא
מהראשון חקק וכתב כ״ב אותיות והנה הורה בדבריו כלם שהם פירות ·
העשר הם העיקר הראשון והקרוב אליהם במציאות הם כ״ב אותיות ושני
העניינים שנקראו ל״ב נתיבות פליאות חכמה ואמר שבהן חקק יהוה
צבאות שמו · ואני מעורר על זה הסוד ודע כי שם י״ה הוא השם
המעולה והנכבד שבכל השמות גם המלא הוא הוא עצמו אלא שזה
מן ב׳ אותיות וזה מן ד׳ אותיו׳ וכמו שנברא הראשון חצי השם כן ראוי
שתפרד חצי האחרון מהכל ויהיה הראשון י״ה וזה חצי הראשון ויהיה
המציאות יהוה וזה כלו ויהיה האחרון ו״ה וזה חצי האחרון הנשאר
מחצי הראשון ואז הכל שני שמות שלמים אלא שנחלק ומפירודם סוד

העניין המורה של השורש הנקרא בזה השם/ וכתבתיו בזה הצורה החלוקים
נפרדים והאמצע מלא מחובר כזה יה יהוה וה ועתה חלקם לח׳
אותיות בחילוק שזה ד׳ יהיה והוה חבר עוד חצי האחרון אל חצי —
הראשון ושים האחרון ראשון והראשון אחרון תמצא שהיה בתחלה כן
יה וה והרמז הנהפך מראש לסוף ומסוף לראש וה יה חברך
ותמצאם היה׳ חברה שנים הראשונים עם זה השלישי ותשוה מה כך
שלש תיבות בני ארבע אותיות ותמצא סודם יהיה הוה היה׳
לח עוד ב׳ אותיות אותיות אחרונות ושימם בראש התיבה הראשונה
ותמצא הסוד מפורש מן ו׳ אותיות ו׳ מספר ו׳ מספר ודי לך בזה —
הרמז המופלא במקום הזה כי לפעמים יגלם הסוד הזה יותר רחב בזה
ואותם היתדות הצורה כה להודיעך כי ראשית מעלות השמות —
שאינם נמחקים היה זה השם/ הנזכר וסוף המעלות הוא שם צבאות
ובעל הספר חבר הראש עם הסוף ואולם מה שבינתים הם ג׳ מעלות —
לבד והם אדני אלהים שדי׳ והנה אל גם אלוה הם מעניין אלהים
והנה חבר אל עם וה נתקדש והוא כמו אהיה וחבור אל עם יה נתקדש
בצורת הפוך בעניין אלהי גם אל ויה נתקדש גב׳ וסודו נעלם בשם
אלהו ונרמז ואלהי יעקב והוא כמו יהוה ויש לחלוקים נפלאות וכן
לחלקים וכן לכלים ולחבורים ולפירודים כי מדרכם יודע סוד שם —
המפורש על אמתתו וכבר עלה השם/ לחמש אותיות בשרש המעלות
והם אלקים צבאות והיו עשר ועכ׳ יש לו עשרה וכל שם מיוחס לשם
לכן יאמר מהיות בו אות מאותיות אהוי שהם ארבע אותיות הנח׳
ונקראו אותיות העלמה ומהם חובר שם הקדש העצמי ועתה כתוב
י׳ אותיות העברות חמש למעלה וחמש למטה והפרש בניהם מעט —
כאלה: א ל ה י ם ואם תמצא מוחי שכלי
בקדקדי בכל תבין מורותהם
מפורש׳ צ ב א ו ת ומסוד זכרים ונקבות
התעורר אל ענינים נרמזים
בם ומה שרמזנו לך וגם מה שתשמע אחר זה תדע שהכל תלוי
בעשר ספירות וכב׳ אותיות ————
הנך ———— ש׳

חלק ד׳

עניין ג׳ סימן ו׳ כעלו חוקים הנה עניין חלוק האותיות
הראשונות בס״י היה משולש מן ג׳ ראשונות והם אמ״ש
ומן ז׳ שניים והם בג״ד כפר״ת ומן יב׳ שלישיים והם הו״ז חט״י לנ״ס עצ״ק
וזה החילוק לפי היצירה ועקר אות ראשונה מהם לפי סוד אלף בית
ישרה והושמה ליסוד ראשון והוא ראשית כל מספר שאין לפניו מספר
כי לפני אחד מה אתה סופר והשלש מעלות שהם במציאות יסודי׳
כוכבים ומזלות שמהם נבראו הכל בראיין האותיות נחלקים כן מפני ש
שאלה השלשה מספרים יתקשרו כשלשלת עונה זה לזה כי כשתרבע ג׳
המספרים האלה על ג׳ תמצא סוד התחלקם כיצד ג׳ פעמי׳ ג׳ הם ט׳
וג׳ פעמים ז׳ הם כא׳ חבר ט׳ עם כא׳ הרי ל׳ ועוד ג׳ פעמים יב׳ הם לו׳
הרי ל׳ עם לו׳ הרי סו׳ חלק ו׳ לג״ה הרי [illegible] וסודו היה הוה ויהיה
בסוד עשר אותיות שהם עשר ספירות והם ו׳ פעמי׳ אי׳ וסימנך וא״י
זה מקום כבוד ובן תעשה לז׳ ויעלו קנ״ד חבר קנ״ד עם סו׳ ויעלו רכ׳
והם כ׳ פעמי׳ יא׳ ועוד תעשה כן לי״ב ויעלו רס״ד חברם עם רכ׳
ותמצא דנ״ת וסודו במסתבך סוד עשין וזהו המספר המחלקו׳
על רכ״ב אותיות שהם מרובעים על עצמם שהוא שרש רכ״ב פעמים
רכ״ב ויצאו מן אהוי פעמי׳ אהוי והם תפ״ד וסימן ושאתי פרת בין שני
וכן עשן כי הוא חסר וי״ו והנה לב׳ בסודו נסד״ר הזמן [illegible] או אומר
סוד הזמן [illegible] והנה נודה שנה מסודרים שהיו חלק מחלקי הזמן
והנה הסוד בש״ם המפרש והיא [illegible] בתוך מכבד אלקיך והנה יא׳ פעמים
דם והסוד אם ה׳ ועניין שאחר שנמצא את העולם ד׳ במציאותה לחבר
אוליה הדבר הכלל והוא אות ש׳ שהוא כלל הספירה האחת הראשונה
הנקראת רוח אלקים ורוח מצב״ן ויוצא יהו״ה בתמורת אות ב״ש והוא
רמז לשלש מעלות אחדים ועשרות ומאות שהנה ג׳ מרובע ט׳ ועוד ג׳
מרובע עם ז׳ הוא ש׳ על דרך שאמר ועל דרך עצמו הוא ז׳ הרי ט״ז ועוד
מרובע עם ג׳ על שרשו הוא ג׳ הרי טג״ן והנו יוצא מן שלש שסודו
שנ״ן ורמז שלג שתחת כסא הכבוד שממנו מתהוה העפר הנקרא ארץ
שנ׳ כי לשלג יאמר הוי ארץ וסוד שג״ן שכבת זרע שכתב זרע והם כח״ל
שבאדם וכל שנ״ב ועל זה אמרו מרתנב שר הלב גם כתב שמר הלב
והסוד שהוא אש מתלבן כירח ירח מתלבן כמ״ש הנה נתגלו לך מן

האותיות סודות פנימיות וזה רמז הכל חמ"ר התחלה בצור"ה · צורה
צ התחלה בחומר · ודע זה ומזה תבין כי מטטרון שר הפנים אשר
הוא שר צבאות בתמונ' הגלגל מראות השמים והוא אשר חתך
חמר בצורה כאשר חתם צורה בחמר · ועל אלה תבנה בנין גדול //
מהרואים להם עד שיתגלו לך מהם סתרי התורה וסודות המצוות ·
ומה שיאמר לך זה הוא חלק האותיות ·

חלק ט

ענין ד׳ סימן ו׳ כלל כלל מספרם ודע שהמספר
הכלל הוא מועיל מאוד · בכל מה שתרצה להשיג ·

והמשל אם תרצה למצוא סוד מהות השכינה אתה צריך לשקול מספרו
תחלה בכלל המוכרח באמרך שמספר השכינה בכלל הוא ש"ן ואחר
שעלה בידך הכלל שמריהו תמיד ואם דבור אוזן או כלתי אוזן אל
תשכחיהו אלא חקקיהו וכתביה על לוח לבך כי הוא יגיד לך תעלומו'
חכמה על כל פנים והטעם שכל הדברים הנמצאים כלשון שהם ב
ממספרו בשוי אליו דעתך עדיו והם הם יהיו עדיו כמו שתאמר
שעלה בידך זכר ונקבה ורצית לדעת כלל מספר שניהם ושהוא ג"כ
ש"ן ותזכור מיד על זה זכר היה לו מנין ש"ן על כן וכן ראה ·
אם עונים זה לזה ~~ומיד~~ ומיד תדע מה הוא המטבע וכבר שתשאו'
דעתך מן הדמיון שלו תמיד הכוונה האלהית בעניינים הנעלמים ·
כיצד הנה לדעת רצית אנדרוגינוס ויצא מספר ש"ן ואמרת כלבך
מה מספר יש לו על ש"ן הנה היה לו זכר ונקבה ואנדרוגינו' בלשון יון
זכר ונקבה הנה אם כן הכוונה שוה ואע"פ שהיא בשתי לשונות ·
כן עוד מנית הרעלבן ועשית משם מנין רע או נש"ר שפ"ה והוא חוש
אדם ומצאתם בכלל ש"ן שהוא שנ"ה לפי ההכרח ובקשת לדעת לשון
אחר מהלשונות שמו ומצאתם ש"ן והוא הוא בעצמו והרווחת בזה-
ריות גדול שאם לא היית מכיר מהות הלשון הכרתו מיונית או ב
בשאר לשונות יתגלה לך סוד ושתדע מכח השמות · וזה כי פירו'
די' צבלו"ש בשמות לפי הלשון אם לשון יהיה בחלום יהיה ענין שן ·
אחד ואם הוא בשור יהיה ענין רבים והם השרים והנה היחיד
במספרו שוה אל הרבים כן בלשונך כן בלשונם ועוד יתגלה לך
מזה אם ידעת לשונם · שזה השם עולה על בע"ל שהם שתי עבריות כי

השמות

כי השמים כלשונם ראוי והמצאות כלו ועוד לו סוד שני גדול והוא שקורא
שם כלו בשם כשם כחרים ואם כן הם שני כחרים והסוד הגדר'
וזהו הם כלשונם השני נקראים שם השדים סיטראאה ושם היסודות
בנצאם הנחלקים לב' חלקי' אש ורוח חלק אחד עולים ומים ועפר
חלק אחד יורדים וקוראים כל' אחד עם השדים והוא סיטראאה ולפי
זה הדרך תמצא כלשונם נפלאות ובעיקר לשונם יותר מכון ואמנם
המספר הכלל כט אותיות כלו מנשבך שהם תפוות עולה מן א' עד
ת' אלף וארבע מאות ותשעים וחמשה שהם אלף וחמש מאות פחו'
חמשה ומספרם כמונם אתבה וכלם תמ' וסודם מלכות ואם
תוסיף מנשבך נצרים שהם פר' ישלו כלם פרצות וסודם שלמות
ואם תוסיפם ארוכים שהם כפיונם מאד וחברם עם תמ' תמצא
סודם שר' דבאותו שהוא ראש פשטות והנה עלה מנשבך במספרו
הארוך שלשים אלפים וחמש מאות ועלו כב' אותיות אלף וארבע
ותשעים וחמשה חברם ויעלו ארבעת אלפים ותשע מאות ותשעים
וחמשה שהם חמשת אלפים פחות חמשה וכל אלף חוזר לאחד הרי
חמשה פחו' חמשה ונשאר שתעלו כלם והיו רוחניות לא"כ נשאר
ומספרם נקוד שיתבן המספר כלו אם יבאו כלם וחוץ כשלו הרחי
ורע כי לפי מצאו' שתי אלפא ביתות אחת בת כב' ואחת בת כג'
היה רמז שנת מט' שנת תשע וארבעי' בסוד היובל ויהיה מציאותך
ד' פעמי' ז' ויהיה המספר הכלל את שתחשב כלו ו' אלפים ותק'
והם כראשונים תמ' וסודם שפע אלהי' ואם הוא פעל האיש
והוא רמז ואר שני כדברי רז"ל עשו מלכות שמים כי על שמים שוים
עם מלכות והוא כלו שתי אלפא ביתות והם עול מלכות השמים
והם הרבה אומות והוא מלאך השמים כי האותיות ספרי המלאכים
כמו שהם מלאכי הטפרים והם הם מלאכי השמים ודעם

חלק פ' סימן ה' ענין ז' כלל חוק שוה החלוק הזה של
אותיות לפי מציאותם נחלק על דרך הדקדוק של
הדבור השני חצאים שוים והם יו' אותיות שאינם שמשים
והשרשים הם נחלקים בסוד ידוע לפי האלפא ביתא והם עב'
זחט סעפ צקר והשמשים הם הנחלקים לפי הסוד והם אב

הו׳ כל מן שת וסימן השורשים חש״ פס״ נע״ צבן וסימן המשרתים
שאוהבת כעם וסימן בכלו מספרם של השרשים תבאו וסוד
המפורש נפש כל העולם של אש וסימן כלו מספר השמשים תהם
וסודם ברית המאור · חמ״ר התורה צלם ודמות · מצ״ם אלקים והנה
היה החלוק כך שנחלקו אב׳ לשמשים כב׳ לשרשים הו׳ לשמשים · זח׳ לשרשים
י׳ לשורש · לשמש והנה היו חמשה מהם מן האחרים שרשים וחמשה מהם
שמשים והיו השמשה מהם מתהפכים בתשיעיות שהם אח׳ הפט׳ וכן
בג׳ לנ׳ וכן דה׳ וסודם יש״ אח׳ בג׳ לנ׳ דה׳ וחובר כך החבור האמיתי·
שמש עם שורש שמש עם שורש והבטם עוד שורש עם שמש שורש עם
שמש וראשיהם אוב״ וסופיהם הפוכים הו׳ זח׳ וזהו יושר עליון כח
אותיות ומפני שהיו י׳ עוד מכל האחד והם תכליתם משני צדדים
היה י׳ שרשו שמש באמת ועל שהשמים הם ספרות וחשרשיהם
כחמר ועל כן היו אותיות השם מהשמשים ועלה מספר הכל האחד
והאחד אחד וסודם סוג אחד אחד אחד ואם תבין זה הסוד תכיר
שכבר בא׳ אליהו והשיב לב אב על בן ולב בן על אב על כן הולך ראש
והתייחד הלב האחד בסוד האחדות שהם י׳ ספירות והנה נשארו עוד
בעשרות שמונה וסודם ח׳ ובמאות ד׳ חמשה כאחד שלשת המעלות והמצא
יחד וסימן כבוד בכבוד יחד · ואיש יחד פני רעיהו · כי האותיות מורות
על כל המרכבות ועתה תקח עוד ד׳ מן העשרות הראשונות והם כלמנ
והנה היו שמשים ותקח עוד ד׳ מן העשרות הנשארים והם סע׳ פצ׳ והנה
היו שרשים וחלוק מספר האחרים הוא כב׳ וא׳ והם כלולים כל אור ה
העולים מן האדמה והסוד אודם שכלולים א׳ פעמי׳ אד׳ כמו שרמזתי
למעלה מענין נ׳ מזה החלק ומזה תבין כי העשרה כלוי הכל והם הכל
ואותם הם עשרות חולקים שקם וסודם משלים · ואותם הם שמונה ·
אשר הם השמים חברם ותמצא טור כלום כלי הנפש הם שמנה כלים·
הם שמונה ימים ועל כן ברית מילה בשמונה ימים ותבין זה הסוד מן
השבלים כי מן שם אדני · וכשתבין סודו על בוריו תמצא בעצמך כח
שתדע טו להכחיש כל המכשפים · ותכיר שלשת מיני נמצאים אשר
להם דמות אדם והם אדם מלאך שד׳ אשר הם המכשפים מן
והנה ד׳ אותיות נשארו מן החלק ולקחו שנים מהם לשרשים והם ק

וכלם

וכוללם ג' ושנים מהם היו ש"ת והיו לשמשים חברים ויען ששת חברך·
ותמצא ששת ימי/ שמנה הש/ית/ כשמרא עולו עם האותיות והנה
תבין אן תבינה כי היו"ם הם הכלים והם ששת המנשיאים וכשתשתכל
בזה הכלי המופלא תפלא מנפתיו ותשמח הרבה בהשגתך עם הסודו/
האמיתים· וכשתבינו שורש השמשים גם שמש השורשים
תחיה ותהיה שר המשרתי/ ותכיר מי הוא משרת השרים אשר
סודם חומר וצורה· ומהם תשיג סוד שני מלכים המשרתי/ אדני
המלך אדני צבאות· אשר רמז ישעיה הנביא ע"ה באמרו שרפים
עומדים ממעל לו· ומהענב תתעורר אל המציאות אותיות המבטא·
שנחלקו לה' חלקים בה' מקומות הפה והם אחה"ע בגרון· בומ"ף
בשפתים· גיכ"ק בחיך דטלנ"ת בלשון המכה על מקום שורש השינים/
שבמערכה העליונה זסשר"ץ בלשון המכה במקום ההוא אלא ההבדל
אשר ביניהם הוא קטן מאוד והוא מצד היות האחרוני/ עוברים
בקצת שריקה והראשונים בלתי שריקה והשריקה יוצאת מבין שתי
מערכות השנים בהכות הלשון על המערכה העליונה הנקרא בשם
החיך והיא סוף החיך· וגם נבכך הזכרתם עם הכאת שורש·
הלשון הפנימי על ראש החיך הפנימי והנה שהאותיות נמצאות
בכלל בה' מקומות הנ' נחלקו הכלים ונפרדו בצורת הזכרה לכב
חלקי/ והיה שבון ד' חלקי/ זה לפני זה כי א' היא בראש הגרון שהוא
סוף הצואר למעלה וה' הוא פנימי יותר שיכר מעט בגרון וח' יורד יותר
וע' יורד יותר ואב"ג הנה ראשית מציאת הדבור ועל כן עמו שהלשון
כולו ע' וכן מספר האומות ומספר הכתב כלן ומספר השמות
ע' ומספר הזקני/ ע' והנה שם אות הזאת ע' ופי' עין מקור
מים חיים וגם הוא לשון עין והשגחה וסוד מספרו שבעים
וכל שבעים הם שבעה והוא רמז לז' ספירות וסוד עין הנע"ה
שעשם מחלות ל' תמער והוא סל"ם והוא סיני והוא כולו ·
פעמים אחד שהם ה' שמות הקודש וסודתם רמז והאותיות
הנמצאות בשפתים נחלקו/ ג' אול ד' חלקי/ והנה ב' ישלה ב' הברות
רפה ורפה וכדגש לא ניכר הבדל כי אם ברפה והרפה נוטה
בה הוא אשר הבריל מחבירו במבטא שהנה א' דומה לב' ופ'

הרבה ולז"ה מש"ע כי הוא עמדת כלום השפה התחתונה תחת מערכת השיני'
העליונ' ושיניים אדם סגור הפה ומוצאו הנמ"ה. והנה האותיות אלו —
כשינוי הנזכרים יהיו נכרים במבטאם מה שאין כן בשאר אותיות והכל
וסודו' נפלאות יתבארו ברוב ענין ולאי שיחקרם בשכל שלם . וכן צריך
שתעיין בכלום ואמנם סדרם הוא טבעי ואינו בנזכרים שהם בסדר —
הספרי שאין הלשון מספרי הדבור הוא טבעי וזה סדרם הטבעי א' .
מן הגרון ב' מן השפה הרי אב ושניהם ב' קצות הדבור ג' מן החיך ד' מן
הלשון הרי אבגד והוא כד' מקומות ועד חוזר חלילה הדבר והאמר ה' מן
הגרון ו' משפה ז' מהלשון ממקומו השיני ח' מהגרון ט' מהלשון ממקומו
הראשון י' מהחיך והנה היו מגרון שלש והם אהח ושתים משפה ולשון
ממקומו השיני והיא ז' ואכ"ה הנה בלשון שלש שהם דטי כאשר השלש שבגרון
שהם אהח ועד השאר' כ' בחיך ל' בלשון מ' בשפה נ' בלשון ע' ד ס' בלשון
במקום השיני ע' בגרון פ' בשפה צ' בלשון במקום השיני הנה היו
שתים בלשון והם לנ' ושתים כן בשיני והם סצ' הרי ד' ושתים משפה —
והם מפ' הרי ו' ואחת בחיך והיא כ' והאחת בגרון והיא ע' הרי היא
בלשון השיני ויש גם כן ת' בלשון הראשון הרי הכל יחד והם כב' ודע
שאעפ"י שאמרתי לך שאלה טבעיים במוצא לפי סדרם לא אמרתי
זה בעבור אלו האותיות ולא זולתם משאר אומות שבשאר כתב —
האומות אבל ידוע שכל הלשונות אלה הם מקומות מבטאם והמוצא
שלהם טבעי . וכל אות שבמבטא מוצאותה בשכל ודע שכלמה
שאתה מוצאו בזה האיש ואתה מוצאו בכל איש מכל אומה ואינו ד'
משתנה בעצמות כי הכל אחד הוא הנקרא טבע ומה שמשתנה בם
הוא הנקרא מקרה וזה כי הדבור באדם טבע הוא ושיהיה מורכב
בצירוף האותיות גם כן טבע הוא והדבור כולו שלשה דברים והם
שם ומלה ופעל . ואמנם שיקרא זה האיש זה הדבר בשם זה —
הידוע אצלו ואצל אומתו וזה הפעל בצורה זו הידועה וזה הדבר
בציור איוחד וכל זה משונה בדבור הקריאה באותיות אצל אומה .
אחרת הנה תדע שזה מוסכם בכל אומה ואומה ואינו טבע אבל
מוצא הקול מהגרון והרוח מהשפתים והדבור מחמשת המקומות
הנז' והיה אכ"כ כלו הדבור משותף בשיתוף זה כלומ' בקול ורוח
ואותיות

נאותיות ועוד והברת הקול משותפת עם רוח מהכרח יהיה כל
זה הוא טבעי בכל אדם שלא ישתנה כאחד מאותם כלל במקרה
כאותם נאותם מהרואים לו ועל זה התבאר במופת שהלשונות הטבעיו'
ובהיותם זה טבע בכי מעל לשונות להודיע לנו כוונת הדבור כן
וכן עשה כל מסכים לשון או כתב ודע שכל מסכים לשון כבר קדם
לשון ולשון השיני והעד שאם לא קדם לו לשון לא היה יכול להסכ'
עם זולתו לקרא דבר בשימו מאשר נקרא כבר כי איך יבין זה השיני
לשון השיני אם לא יבין לשון הראשון ויסכם עמו יחדש לשון -
וכן לכת' ואלא שיש קצת הפרש בין הסכמותיה ואין זה מקומו
לבאורם אבל מה שזכרתי הוא להבין מה שהזכרתי כי כוונתי -
היתה להודיעך בזה החלק קצת רמזים על ענין יצירת האדם וכבר
רמזתי לך שמה שאפשר לבאר בקצור לפי כוונת זה החבור בזה
החלק הרמזתי גם נרמוז קצת מעניינו בקצת החלקים האחרים של
שבשלמותו זה. על זה תבין כל הכוונה במ"ה.

החלק הה' סימן אותיותיו בקר' חקירו ג' ועשית ג' והתיבה אמן

חלק ז'

ענין א' סימן א' בגלל סוד השמו' כבר התפרסם לכל
מעלי הלשונות שהלשונות דבריים נזכרי' כבה להורות כם על
עצמי הדברים הנמצאים ועל מקריהם ואין דבר בכל המציאות אלא
מה שהוא עצם או מקרה והעצם יחלק לחלקי' והם עצם נפרדי',
ועצם מורכב. ועצם מורכב וכן המקרה נחלק לחלקי' והם מקרה נפרד
ומקרה דבק והש' שיורה על העצם יחלק לחלקי' שם אחד ושם מורכב
וכן המורה על המקרה ועל כן ראו לחכמי הלשון שכל השמות בין
עצמיים בין מקריים נחלקי' לשלשה כללים עליוני' חלוקה מוכחת
והם כוללים ונפרדים ומשותפי' הנפרדי' הם השמו' שנפרד כל אחד
מזולתו בעצמו ובשמו כמו אש מרוח ורוח ממי' ומים מעפר. ועפר
מאש. וכן כהכבם מזה מזה שאין כל אחד הוא חברו בפעל ואעפ"י
שהוא וחברו עצם אחד כבה ר"ל שעצמם מחמר אחד והנה נבדלו
בעצמם אבל בורתם בפעל ועל נבדלו בשמם ואמנם בשוב האש
רוח הנה ישתנה שמו ויקרא רוח לא מפני שטני חמרו כי חמר האש

הוא בעצמו הוא חמר הרוח אבל מפני שינוי צורתן והנה יראה זה
הדבר מצד השינוי להויית מציאות הג' · והעצם יחד רבו נמוך
ואלו שאש רב הוסף שאין בטל ולא ישתנה כלל מה שתמצאת חוק
מאמת והחק הוא אשר השתנה מצורה לצורה ונשם ושם ונתם כל
זה לא השתנה כל עצמו ולא שמו הכללי ואת מקרה הוא שקרה
לעצם הפרטי ושמו עמו וכן לשאר הדברים כלם · והנפרדים נפרדי'
הם שהשמות רבים והענין המלא את כלם הוא אחד כמו דרך
ונתיב ואורח והמדקדקי' קראום שמות נרדפין ונחלק' במבטא'
והמשותפי' הם הפך הנפרדי' · והם שהש' עליהם אחד והעניני'
רבי' משתני' ומפני שהיו הנפרדים והמשותפי' הפכי' היה נכון
האמצעי מסדר בין שניהם והמדקדקי' קראו המשותפי' שמות השתוף
שוים במבטא ונחלקי' במבנין וזה בטל · ואמנם המשותפים
נחלקו לשלשה · יש מהם משותפי' שקראו שמות השתוף כמו רוח ·
מזרחי ורוח הקדש שנשתתפו בש' רוח לבד ונבדלו הכלל במאמר מפני
ששניהם שני עצמים שאין בין עצמותם שתוף שיורה שבעדו
שתתפו להקרא שניהם בזה הש' המיוחד · ויש מהם מוסכמי' מוסכמי'
והוא שיהיה שם ענין מעמיד שני העצמים שהש' על שניהם
אחד או עצמים רבים והש' ההוא המיוחד לשניהם מורה
בהסכמה על כל אחד מהם מצד שהם משותפי' בענין ההוא
ואשר מקיים לזה העצם הנקרא בזה השם הוא בעצמו המקיים
לזולתו מכל הנקראי' בש' ההוא המשותף והם בהסכמת הלשון
כשם החי שהוא שם נאמר בהסכמה על אדם ועל חמור ועל שור
ועל כל אחד ואחד מבעלי חיים מפני שענין החיות הוא כענין
נמצא בכל א' אחד מהם · והוא המקיים כל איש ואיש מהם כי
החי מלה שהוא מרגיש וזה הגדר הוא משותף לכל חי ויתכן לומר
זה גם על כל מה שהוא מין או מין אל איש שהשם הכלל עליהם
שוה בהסכמה כשם הטוב כמו מין הוא מעמיד כל בעל מין וכן
המין שהוא האדם וכן המדבר שהוא הכלל והוא מעמיד עצם
האדם שגדרו חי מדבר · וידוע שכל גדר מורכב מסוג משותף
ומהבדל מבדיל מין ממין מאשר השתתפו תחת הסוג שכל סוג כולל

סוג

מין גזו מין או הבדל המורה על עצמות מהות דבר ולא יורה על סגולה
ולא על מקרה מפני שאין הסגולה ולא המקרה מן הדברים המקיימים
את העצם וזה שכבר יתכן שימצא הנמצא בלתי מעליו המקרה או
הסגולה לפי המושכל · ויש שמות שהם מסופקים והוא השם מסופק
הנאמר על שני נמצאים נבדלים משתתפים בענין כללי מקיים מהות
כל אחד מהם או על עצמם יותר מהם כשם אריה שהוא נאמר
על החי ועל המת ועל המצוייר בכותל וכבר יאמר על הנראה
במראה או במים אבל אותו אין לו מציאות כי אם בדמיון ואמנם
דברנו בנמצאים אלה שהשתתפו בין אלה הנמצאים בשם אחר אינו
מצד הדבר המקיים עצם כל אחד מהם אבל מצד מקרה שקרה להם
והוא צורת התואר כלומר תמונת הגוף וידוע שאין התמונה מקיים
עצם האריה האמיתי כי צורת הטבעית האמיתית הפנימית שהיא
הנפש החיה הדבקה והמרגשת ולא נשתתף בזה האריה החי עם המת
ולא עם המצוייר כי בשם אריה לבד והנה דומה שם המסופק ל
משני צדדין לשני שמות המשתתפים דומה למשותף הראשון הנאמר
האמיתי מצד היותו זה העצם זולת זה האחד במהות · ודומה
למוסכם מצד היותו נקרא בשם אחד עם זולתו מפני ענין מן ה
הענינים שיוחד בהם שבעבור נקראו בשם אחד יחד ומפני זה
הדמותו לאלו השני שמות נקרא מסופק · ויש שמות נאמרים
כללי ופרטי והם כשיקראו מין מהמינים כמו סוגו כשם כוכב האומר כללי ופרטי
על כל כוכב וכוכב מכוכבי השמים בדרך כלל והוא גם אומר בשם
מיוחד פרטי לכוכב אחד מיוחד והוא כוכב חמה יקראו כוכב השכל
אשר גלגלו הוא השני אשר על גלגל הירח והוא בדמות ספיר לחמה
ועל כן נקרא כוכב חמה · ועל החזיר וכדומה לו נאמר שיש לו שם
כללי ופרטי · כללי מפני שכל העשבי׳ לפי מיניהם שמם חזיר · ויש
מהם מין מיוחד ששמו גם חזיר והוא שתרגמו כ״רתי · ויש שמות
נקראים מושאלים והם האומרים תחלה על עצם דבר · והונח והתפרסם מושאלים
השם ההוא על העצם ההוא ואחר כן הושאל מהעצם ההוא שהתיישב
עליו בתמידות אל עצם אחר אלא שלא התיישב על העצם האחד
כמו שהתיישב על הראשון כשם הארי המיושב על אחד ממיני—

בעלי חיים ומפני שהוא גבור יקרא הגבור שבבני אדם לפעמים בשם
אריה · וכאלה אצל החדשים/ והפייטנים/ אין להם קץ כל שכן שאר
השמות בראיות מזה לזה · ויש שמות שקראום מועתקים כאומרו/

מועתקים

שירו על ענין אצל העם והוא מפורסם אצלם ואחר כן הועתקו
אצל החכמים אל דברים אין הכונה בהם זה עם כונת בשם
הנחה שהוא שם בקבלה אצל העם והועתק אל ענין אחר מיוחד נקרא/
מיוחדת אצל החכמים והנביאים וכן שם זכר ונקבה ומין ומינים
ונמצאו בהם רבים · והנה אלה ששה חלקים מן השמות המשותפים/
ועוד יש עוד שמות רבים מהם עצמים ומהם בינוניים ומהם תוארים וכבר/
אחרים · ואמנם השם העצם כמו לבן אדום וחכם מחכמה
וצדיק מצדק ואלה הם מתוארים במה שיגיע התואר מן התואר
ואמנם התארים הם הלבן והחכם והצדק והדומים להם · והבינוניים
שהם חלופים יתכן שיהיו בתיבות שלימות כמו אני והוא ואנחנו
ואתם והם ויתכן שיהיו מאותיות מחוברות אל שמות ואל פעלים/
כמו חכמתו ופעלו חכמתך ומעשיך חכמתנו ומעשינו וכן חכמתם
ומעשיהם גם מני ראשי בנך ראשך ונמצא בהם ויש שקרא אלו ·
הבינוניים בשם עשרת הקנוים מפני השתתפם לעשרה ואם תשים
הבדל בין זכר ונקבה יחיד ורבים כמו שתשמע יעלו ל"ב בינויים
בהכרח שכן ראוי לה שלם כל הענינים הנמצאים בדבור עד י"ב
חלקים כמו שנאמר בחלק ג' מזה החלק שאות מן עבר · ויש שמות/
מורכבות הרכבת סיפור וענייני השמות משתנה בשינוים רבים
וכבר חלקם המדקדקים לחלקים רבים מאוד ועדיין לא הגיעו אל תכליתם
ולא יגיעו לעולם שאין להם קץ ואמנם ראוי כפי ענין המאמר
כדי שנעמוד בם לפניך מה שתשמע במזכרת הזאת ·

עברי
בינויים
תוארים

מורכבות
הרכבת
סיפור

חלק ג'

ענין ב' סימן ב' כולל ענין הפעולות מפני שהשם
יורה על מציאות עצמי או מקריי והפעולה אינה
לא עצם ולא מקרה אלא ענין מיוחס אל ענין נושא/ כמו מה שתשמע
והוא זה · דע שהפעולה יש ממנה נמצאת כבר ויש ממנה נמצאת
בפועל ויש ממנה עתידה ויש ממנה מתמדת ויש ממנה מקרית
ואמנם מה שכבר יחלק לב' חלקים רחוק ורחוק הקרוב הוא שקרוב ·

אל הפועל אשר והרחוק הוא שרחוק מהפועל ולפיכך יכנסו ענייני קרוב
ורחוק עוד בין הקרוב ובין הרחוק כאמרו חמר האדם הרחוק הם היסודות/
והקרוב הוא הנקרא ע"כ הנקרא זרע והאמצעי מה שביניהם· ואמנם
הפועל הוא כמו אין האדם כותב בעת הכתיבה שאז הוא פועל
בפועל והפועל בכח בפועל תמיד ואמרו שאין הפעולה לא עצם ולא
מקרה כי אם ייחס מתייחס אל הפועל שפועל אותה ואל הנפעל המשוך/
אותה והנה איננה עצם שאיננה נמצאת וגם איננה כח כמוני שאם הוא כח
איננה פועל רק יתכן לקראתה עכ"פ הייחס תאר שבו יתואר הפועל הנמצא
בעצם בנשאו אל המקרה· ואמנם הפעולה הטבעית היא העצמית
בין תמצא תמיד בכח המוכן לצאת לפועל בין תמצא לפועל כמו
כמו העצמים המורכבים/ ברוב הרכבתם מאיכות ועפר וקלות
המורכבים· ברוב הרכבתם מאש ומרוח וחמימות האש ולחות
המים/ ועליית זה למעלה וירידת זה למטה וכיוצא בם ואלה
הענינים גם כן הנמצאים/ בפעולות הטבעיות יקראו מקריות כאלו
שיקראו עצמיות כי אינם נמצאים אבל קראום עצמיים מפני היות
מתמידים/ עם העצמים/ העושים/ אותם ולא ימצאו מבלעדם בפועל
מלבן· בשלג והשחרות בזפת וקראם המקר/ הקורה לעצם לפר"ת
מה עתים ועוד נגדר ממנו כחות ואיכות וכחו/ לרוע וכיוצא בהם·
מקריים עתים ואלה והדומה/ להם הם הפעולות הנמצאות בטבע
ונקראו טבעיים· ונמצאו מחוץ הטבעיים כגון המקרים העוברים
הקורים לטבעיים בהתחבר לעתים ונקראו מקרים· ואולם
המעשים המלאכתיים הם הנעשים על ידי אדם לבד וכל באי/
עולם לא יבראו חמר אחד לא קן ולא נחל לא רב ולא מעט· וגם
לא ישדירוהו מהמציאות המוטבע אבל המלאכה היא חמר
בעצם עניין לטבע שהיא נותנת צורה בחמר בעל מעשה· והנה על
זה ייוחסו המעשים אל פועליהם והפעולים אל פועלם וייחס
הפעולה הוא המשותף לשניהם להתייחס אליה ולייחסה אליהם·
ומפני שאין פועל בלתי זמן ובלתי מקום ייוחסו גם כן הפועל והפעל
אל זמן ואל מקום· ומפני שאין פועל בלתי ד' סבות והן החמר
והצורה והפועל והתכלית ייוחס כל פועל אל ארבעתן שהוא

סבת מציאתן וכל אלה העניינים מבוארי׳ בספרי החכמה. ואולם אנחנו
נזכר פה יחס הפעל אל הזמן וכן עם הפועל והפעול והשאר יבואו
במקומו ויתבאר ויובן משם בעניין המשכיל ונאמר על זה שהפועל הנה יהי׳
יחיד או רבים והיחיד נחלק לב׳ חלקי׳ זכר או נקבה והרבי׳ גב׳ נחלקו
לב׳ חלקים זכרים או נקבות והמדברי׳ האמרי׳ על הפועל יחלקו לג׳
חלק׳ והם הנמצא המדבר עם הנמצא השומע על שלישי. כלומר נמצאי-
לפניהם והמדבר על עצמו והמדבר על חברו פנים אל פנים על-
עצמו ועל חברו ויכללו אלו שלשת החלקי׳ שלשה נמצאים כ-
נוכחים והם אנחנו אתם הם ושלשה נמצאים בפרטיים והם אני
אתה הוא. ונקראו אלו כנויים חלקם עד לזכרי׳ ונקבות ויעלו לי״ב
חלקים ויום חסר מהם דבר דע שהוא מחסרון הלשון והנה כשאנו
כשנרצה לייחס פעל שכבר עבר באחד מהבניינים אל כנויי׳
יחסרו מהלשון שלשה שמות משנים העשר ונכללו השלשה ולא
נתייחדו למי שראוי לייחדם אליהם ונשארו אם כן תשעה ואלו הן כגון על
ראובן ואשתו פעלנו פעלה אשתו פעלכוני פעלו ראובן /
ושמעון פעלו רחל ולאה פעלת אתה אברהם ויצחק פעלת אתה שרה
ורבקה פעלתי אני יעקב פעלתי אני לאה פעלת אתה ... פעלת
אתה צפורה פעלתם אתם עמרם ומשה פעלתן את יוכבד ומרים.
אתם ופעלתם/ הנה העברי׳ ביחס הפעלי׳ הם י״ב ואמנם
היחידים הם שלשה והרבי׳ שלשה והנה נכללו שני׳ מן הרבי׳
והם פעלו פעלו גם פעלת פעלתי ולא נתייחדו בם הזכרי׳
מהנקבות. כמו שנתייחדו משאר הרבים ואם כן היו הנכללים
ארבעה ונעלמו שנים מהשלשה. ועוד נכלל אחד מן היחידים
והוא פעלתי פעלתי שלא נתייחד בם זכר מנקבה כמו שנתייחד
משאר היחידי׳ ואם כן היו הנכללים חמשה ועלה הכל תשעה ונעלמו
שלשה. ויש לשונות שחסרו יותר ויש שחסרו מעט ויש שחסרו
שוה כלשון הלשונות כלומר תשעה אבל להוסיף על י״ב לא יתכן לפי
הדבור הטבעי שאין הנמצאי׳ לא יותר ולא פחות. ואלה הם
הכינויים בנמצאים: הוא היא הם הן אנחנו אני אתה את אתם
אתן. והנה לפי זה הלשון על הכנויים עלה כי פעלו פעלו/

אלו

שהיו שוים לשניהם התייחד כל אחד ונבדל מן א' לב' בענין הן הם ולו
היה אפשר להשוים כלם היה דבר מעולה ויראה ממש שמצאנו אנחנו גם
נחנו אנו גם אנכי · ולא מצאנו זה הכפל במולתם שהכינוי מלשון היחיד
להבדיל בין הנקראים בהם ולא נצריך בזה כן נהיה לכו ואין טענה מפני
שמצינו אתנה במקום אתן ולא ממה שבא אתם לנקבות במקומות כי־
זה וכו' מבלבלי הלשון או לסור מהסודו/ כאחרים והנה זה אשר
זכרנוהו הוא לפועל שעבר ואמרת שסוד י"ב לפי חלקי הנמצאי/ מצד
הדבר ואמנם מפני שהזמן עוד נחלק לעומד ולעתיד בא הפועל מורה
על שניהם ונחלק העתיד לב' חלקי/ ולח' חלקי/ דברים ד' מהם צווי ומור/
פעל עתיד והיפעל וד' מהם עתיד על ד' פעלים והצווי מפני —
שהמקבלים אותו כי א"א אם ארבעה והם יחיד נחלק לזכר או לנקבה·
ורבים נחלקים לזכרי/ או לנקבות כאומרך בצוותך להם מצוות ראובן·
שמור זה הבית עתה או מחר· אבל על עבר לא יתכן לומר שמור שכל,
צווי עתיד ואינו עבר רק יתכן להאמר לקיי/ ההוה עתה אך התחלת
מעת הצווי ואילך או תשמור או לאו ואין שום מלה כי אם פניך
או פנים והבן זה שהוא סוד גדול מהגדולים שבכל התורה כי מה
שאנו כותבים פה אינו ריקם מן הסוד שאינו כלו והעתיק ספרי
המדקדקים אבל כלו הענינים כל לעניין הערה או דבר מוכרח או
מועיל אל כוונת החבור ומזה עוד תאמר לנקבה שמרי זה הבית בזמן
פלוני וכן לרבי/ שמרו ולרבות שמורנה · והנה עשר/ הכנוי/ שהם
הבינויים יוסיפו על שרשי השמות או הפעולות עשר/ אותיות נוסף
להבדיל בין הכנוים בשמות כאומרך שמי שמו שמה שמך שמנו שמם —
שמו שמכם שמנו · ובפעלי/ כאומר/ פעל פעלה כמו שרמזתי כבר
ובבינויי/ אלא שהפעלי/ יחסרו אחד כמו שזכרתי אבל הבינויי/ עשר/
כמו השמות · וכן תבין סוד התחלת שלשת הבינויים של שמות
כי סופו לעדות וכן סוף הצווי בשלשה ב"ג שמרי שמרו שמורנה·
ותתעורר מדבריי אל השם ותשים מעלת השם המיוחד ית' וית'.
ועוד הפועל מורה על עומד וכן הפעל עומד ולא יקרא פועל אלא
הפועל כפועל בעת הפעל ואם פעולתו תמידית כמו העד גם
הוא תמידי כמו העדה וזה מושל הלשון ואם יעדר הפועל והעדר·

הפועל עומד כדכתיב/ הספר אחר שנכתב/ ומעתי שהפועל חי או מת-
לא יקרא פועל אבל הפעול יקרא פעול כל עוד שהפעול נמצא כן ואם
נעדר פעלו במחיקת האות מהלוח לא יקרא פעול אז אבל יאמר
עליו שכבר היה פעול אבל אינו עתה פעול כפעל כי אם כבר
קרוב או רחוק והנה היו הדברים הנאמרים בפועל ד' והם כאמרך
ראובן כותב וזה כותב אברהם ויצחק כותבים/ שרה ורבקה כותבות
ות' כותבת באה במקום ה' של כותבה והכל שוה בבנין וכן עוד
בניין הפעול כאמרך הספר כתוב האגרת כתובה הספרים כתובים
האגרות כתובות וגם אלה ה' ד' דברים ולא יתכן להוסיף עליהם
ולא לגרוע מהם כלום/ שאם ימצא אחד בבנין ומעתי שלא ימצאו-
השאר כן אבל כל הבנין כן מאחת. אבל מעלתו רק לבאות
בכל מקום שתרצה והנה יש שני ענינים שהם שורש לכל דבר
שיאמר/ עליו ענין פעל והם שמות ראשונים/ לפועל כאמרך בנין או
בניינים שעליהם תבנה פעולתו עבר ועתיד ועומד והפעל
לא יתחלקו כלל שם העצם שאינו מקבל רבוי ולא סמיכה אבל
יתחלקו על שם התואר ועל המקרה שהם מקבלים רבוי או סמיכה
והכלל שכל שם יחובר לו אות בסופו אבל לשם העצם לבד
לא יחובר לו אות בסופו לעולם אך יחובר לו מלפניו וזה גבי
טוב גבול ורעיהו וכבר מצאנו שם העצם עזר והנה אך
הפעל נחלק לב' חלקים אחד מהם הוא שם יחיד ורבים והשני
שם יחידה ורבות כאמרך קדוש קדושים או קדושה קדושות כבקשות
השני כי הבנין אורך על תואר המתואר כזה וכשנמצא כבן-
ומקור הפעל הוא כלל שלשת חלקי הזמן. והם היה והוה
ויהיה. והוא לבד כמו זכור או שמור ויש לו מרכב רבוק
בכל הבניינים/ ואין אדם יכול לפרש ענינו בטוב כי מפני ה
היות מקור היה ענינו נעלם וכבר יתחברו לפניו ד' אותיות
בכלם ולא יתחבר אליו אות אחרת לשמשו אבל כבר יתחבר
אליו לין השמוש כמו ועשה זכרת יום משתה ושמחה וכן
יתחבר אליו ה' החשא/ כבן האומר לאלך בלעול ולא יתחבר
אליו אות זולת וגם יתחברו אחריו כל עשרה הכנויים

וחיותם

והיות ד' מהן עם בכל"ם ובהיותם מקור כלו מורה על היותם חמר אחד
לד' יסודות והוא משותף בבל"ם והוא מקור להם וזה ענין שאמר שאין
קמוצה הוא מקור ושין שוא הוא צרוי ומן המקור הראשון ומן הצרוי תמצא
שורש כתיבה ולא תמצא שום אות משמש עם הצירוי כי אם אות וי"ו
והוא הנוסף כגון צא ועשה וראה ועשה. וכשתוסיף בכל"ם תאמר
משאור כשאו' לשאור משאו' והנה שב להיות שין מנוקד בשוא —
בעבור התוספת של ד' אותיות ~~חדש~~ אותם בהיות שם וי"ן המשמש לא
ישתנה מקמצותו וכל ה' מותאה לא ישנה המקור אלא בבוא אחרין
אות מהבנין מהנשכחי'. והנה העתיד ארבע ענינים על ד'
נמצאים והסימן שיורה עליהם הוא ד' אותיות איתן וזה ענינם
ראובן מדבר על עצמו אשמח ומדברו על חברו הנסתר אומר שלו
לוי ישמח ומדברו לפניו אומר לו תשמח ובהיותם כלו אחרים —
עמו אומר נשמח ואעפי [illegible] שימצא אשמחה הוא שוה לראשון.
וכן ישמחו לרבים. וכן נשמחה לרבים וכן תשמחו תשמחי —
תשמחנה כל אלה נכללו באית"ן והנה גם זה היה הדבור ראוי להיות
נדבר על פני הצורה שזכר' כגון יחיד מן רבים וכן זכרי' ומן —
נקבות עד תואם כבו הדרך אלא שחסרו מהם מה שתראה והמשל —
בזה אני ראובן אלך אני תמר אלך אנחנו שמעון ולוי נלך אנחנו
רחל ולאה נלך יהודה ילך יוסף ושלמה ילכו שרה ורבקה תלכנה —
יהודה ויוסף הלכו שמואל תלך שרה תלכי יוכבד וצפור'
תלכנה הנה אלה יב' דרכים שש ליחידי' שש לרבי' והחסרון ו'
שכשין כמ הם מחידות ב' ורבים ב' ואז"ל נשארו ח' שלא —
נכשלו ד' ביחידי' וד' ברבים. וכבו זו הדרך אתה צריך לחקור
משאר הבנינים הכבדי' כמו שראית. וזה הבנין הקל אשר
העירותך אליו כי לא כתבתי זה הענין בחבור הזה אלא להעירך
אל סוד הלשון לפי ההכרח אשר אי איפשר להשיג מה שיבא לפנים
כי אם בהקדמות האלה שהן מוכרחות להקדימן כדי להגיע לאחריה'
אל הכונה בחבור ואם ידיעת הש' באמת והשלם מוכח שאם לא
תקדם ידיעת סתרי הדבור להשגה לא יתכן להיות ההשגה —
המושכלת המקובלת מהש' שלימה ואמנה עם ידיעת ההקדמות

הנמצאות המשוערות קלה להכירה אם לא ימצא מזה מונע חיצוני או
פנימי או רצון אלקי׃

חלק ד׳ ענין ג׳ סימן ו׳ כלל דרכי המלות. כל לשון כוללת
שלשה דברים אלה שמות ופעולות ומלות׳ וכבר
בארתי השנים מיוחד כפי ענין כוונת החבור ונשאר לבאר המלות׳
שהן הדבר השלישי מהן ׳(ונאמר) בהן שהמלות הם הדברים הנקראים
קשר לענינים המבוקשים והם עקרים ואעפי שהם הכרחיים —
בדבור וזה כי כאשר שם קטן ׳יעקב׳ לא תבין ממנו כוונה לעולם
ואעפי ששם העצם הוא שורש שהוא מורה על מהות הנמצאי ועל
עצמותו ׳ ואפי׳ אם תרכיב כמה שמות העצם יחד לא תבין —
מהן כוונת ענין עד שתשתף אל השם פעל וגם הדברים צריכים
לקשרם במלות נפרדות או באותיות נקשרות משמות או בפעלים
כאומר ראובן שמעון אהרן פעל אחד כגון יצא ונאמר ראובן יצא והנה גם
השם לבדו לא הובן דבר מכוון ולא גם שתתפו אל פועל עד שתוסיף
להם דברים אחד אורבעה כגון מן העיר היום ואז תשלם כוונת —
המדבר הכל יחד כאומר יצא ראובן מן העיר היום ואם השמט
המורה על דבר נמצא לא תשלם הדבור לפי כ״ש המלה שהיא מן או
א׳ כי מן העיר כמו מה עיר שאינה מורה על שום נמצא ומכאן תתעורר
לדעת שדרכי המלות הן רבות מאד והן משותפות זו מזו מאד וגם
תתעורר מכל מה שאמרתי להבין מאמרו מה שאומר מכאן ואילך —
בזה בחלקים הבאים׃ ד״ע כבר בארתי לך מה
שראוי לבארו בשלשה חלקי הדבור ׳ אשר כל לשון בנויה עליהם ולפי
ענינם נשמרו אלה החמשה פרקי׳ הנחלקי׳ לחמשה חלקים ראשונים —
כמורות הנדמות מלות בקצרה ומה שיבוא בחמשה פרקים הבאים
ואחריהם הנחלקים עוד לחמשה חלקים אחרים והנה כלל אלה —
החמשה הגדולים שעברו כ׳ חלקי׳ קטנים פרטיים להם וגם החמשה
חלקים אלה הגדולים הבאים יכללו עוד יח׳ חלקי׳ קטני׳ פרטיים להם
וסימן כלם כ״חי חכו אותם ׳ י׳ חלקים גדולים ויפי הכל חייך ׃
וסימן כי הוא חייך ואורך ימיך ׃ והשמר לך פן תשכח את הדברים
האלה ופן יסורו מלבבך כל ימי חייך כי הם דברי אור השכל הראשון

ועד

ועל כן יאמר בלבבך כוכב מחדש ותכיר שם מחשבן שם ותחיה עד חיי עד׳

החלק הה׳ :· סימני אותיותיו ש״ת חלקיו שנים והתיבה

א׳ החלק ש׳ עניין א׳ סימן א׳

כל א׳ שש טרו שום

כל אותיות הש׳ המיוחד ית׳ ·

קבלה מידיעת הש׳ ורוצה להשלים שכלו עמה ולהוציא קבלתו מכח
מקובל אל כח מושכל צריך שלא תתבהל נפשו על מה שיראה בספר
הזה · ואם תתפעם רוח קבלתו יקרא אל יוסף פותר החלומות או
אל דניאל אשר הוא מאמין ויפרשו לו חלומותיו ולא תהיה נפשו
שוממה עליו בראות דברים עמוקים בתחלת המחשבה ואם לא ימצא
פותר ומתיר קשרים ימתין עד שיבין כוונתי שאני יודע שאם הוא
בעל שכל ועצם מחוק ונעיין והסתכל בשום דרך מכל הדרכים
האמתיים ישיג דעתי וישמח בה מאד אלו אם לא ישיג דעתי אל
ידינני כפי רצונו וכדעת המקובלים אלו אלא כפי האמת אם יכול
ולא ישא פנים לקבלה אם היא מושכלת כדי שיקשה על קבלת המושכל
המקובלת מהש׳ ית׳ · ומשה רבינו ע״ה וכל ישראל על כמה קבלת
האותיות וירחיק מפני קבלתיו המושכלות ויחשוב שקבלתו גם היא
היתה אתמול קבלתי גם כן טרם הולדי טרם עיני השכל והוא זמן
אשר כל לא ראיתי אור ואם כבר כשחוים החשוכים בשם · ואולם
בראותי אור באור השכל דעתי כל מעיין שכל אל עניין נכבד והיו לי
שתי הדיעות ובחנתי ובחרתי לי הנכבד · וגם שמרתי הראשונה וכל
המתדמה לו ולדומים לו · כה העניין בדלג מעניין לעניין ובריאו רגל
ה עניין הנכבד לא עלה יורם נפו ויתעלה דעלו מאת הש׳ ית׳ ונקרית
עליה ודעו לו אהבה אל תגרי דעו אלא דעו ואחר שהתבררתי כך
בהתבאה קנה והזהרתיך על מה שראוי להזהיר על דברי מעיין
שבאו במקומו בכתב אחד בספרי אותיות הש׳ הנכבד והנורא ית׳ ·
ואודיעך איזה אותיות הם בעה׳ · דע כי והבן כי

אותיות הש׳ ית׳ הם ארבעה ונקרא בכלום — אותיות
העולם על דרך זה שמי לעולם וזה זכרי לדר ודר ונאמר קטר ·
לעולם כמשל לומר שראוי להעלימו · ועל כן הנה אותיותיו אותיות
העולם זו והוא האומן לעם · אבל העולם אינו זה כי לעולם הוא —

דבר משותף ולעניין האחד הוא עניין ההעלם והשני הוא עניין ה
המעלה והוא שאותיות השם ראוי לעלם כלומר לעלה ייוחס והוא כמו
ההעלם למעלה הראויה והעד על אמרו אחר וזה דבר שתורה שהאדם
חייב להזכירו וסוד לדר דר אמר של דור דור מראשון לפי הזכרת
שמו והכן ההזכרה השכחה. וכבר הזכיר כן תשכח וגו׳ והרמז
תמחה את זכר עמלק מתחת השמים לא תשכח. שכבר נאמר כי
יד על כס יה מלחמה ליי׳ בעמלק מדר דר. והנה דר לשון דירה.
ולעניין אל הזמן שהדוש דר בעולם ולא נשכח זכרו שכן כתיב כי אין.
זכרון לראשונים וכו׳ וכתיב דר הולך ודר בא והארץ לעולם עומדת
אבל הש״י ית׳ כבר נאמר עליו יי׳ שמך לעולם יי׳ זכרך לדור ודור
ונאמר עד כלוי הסוד מלכותך מלכות כל עולמים וממשלתך בכל.
דור ודור. ועלה יותר כאמרו ואתה יי׳ לעולם תשב כסאך לדור
ודור. הורה כאלהות וכשם. ובאהות סוד לעולם כי כאמרו מלכותך
ושמך ואתה כי הם שלשה מעלות ליחוד הוא ושמו ומלכותו. וכבר נודע
כי שם הוא סימן מורה על מציאות עצם או מקרה. וסוד השם הוא
שמו מלכות. ועוד הוא שם מלכות. סופי תיבות וראשי תיבות
ותוכי תיבות השם אמת והאמת מושל והאם מוספת והשכך
כל אמת והאמת כלו שם. והמושל אמת והסוד הוא זה והמבין
שם מלכות הוא. מלכות שם הוא. והש״י ית׳ הוא שמו והוא מלכות
בעצמו ואין זה דבר שידומה אבל הוא מושל כי בהדומה יפול ציור
הרכבה ואין בש״י הרכבה. והנה נרמזו עוד ג׳ מעלות להורות בק
על סוד הדורו׳ והדור מיוחס לדרים בעולם והעולם מיוחס לעולם
והמעלות הן זכרו וממשלתו וכסאו וזכרו נמשך לשמו. וממשלתו
נמשכת למלכותו. וכסאו נמשך לעצמו והדורות נמשכים נמשכים
לעולם ולזמן. ואלה ההמשכות הנזכרות ידועות לכל משכיל
מקובל והנני רומז סודם לבעלי השכל. אין ספק שהנמשך אחר
הממשיך בהיות ממש משני מינים אבל בהיותם ממין אחד יתכן
היותם שוים במעלה אלהי שאינם שוים במציאות ומפני היות
הנמשך או הממשיך אחד משלשה חלקים והם נבדל. או כח כלי.
נבדל. או גשמי נעזבן להכריח בשכל מה מי נמשך אחרי מי אלו

מאלו השלשה· ונבארנו שהשכל הנבדל מושך ואינו נמשך ורצ' שהרכב
או הענ' נמשך אחריו והוא כלומ' נמשך אחר אחד מהם ונבארנו שהש'
ית' שהוא הסבה הראשונה לכל המציאות הוא מחויב המציאות
בבחינת עצמו והוא של כל עליונה שבכל מדרגות המציאות· ידענו גם
דה מזה שהכל נמשך אחר עצמו וכל מה שידומה מהתארי' המיוחסי'
אל עצמו כולם נמשכים אחר עצמו ואחר שאין בעצמו שום הרכבה שאם
היה מורכב לא היה מחויב המציאות בבחינת עצמו אבל בבחינת
שני חלקי הרכבתו וכל הרכבה היא מקרה שקרה להכן לנרכב וכל
מורכב ישלו מרכיב וכל זה כבר התבאר במופתים בספרי החכמ'
ואם כן כל שם שיורה עליו יהיה שם מורה על מציאותו או על הבדל
שכל נבדל מזולתו וזהו מנהג הוראה על העצמים הנבדלים או יורה על
תואר מיוחס אליו או על היותו פועל או על מה שידמה שום שלילות
בתחלת מחשבה אצל ההמון אשר אין להם השגה במציאות כמו ש
קבלה ואם כן הנה יהיו כל שמותיו נמשכים אחר מציאותו ויהיה
השם המכבד והנורא ית' הנקרא שם המפורש לכבוד ראשית כל
שמותיו כמו שהוא עצמו ראשית לכל העצמים והוא כולם כבעל
והם כולם עומדי' בכחו· ומפני שהשם עיקר לזכר והזכר אינו כי אם
בשם ימשך הזכר אחר השם ומפני שהמלכות עיקר לממשלה שכל מלך
מושל ואין כל מושל מלך תמשך הממשלה אחר המלכות ומפני שהעצם
הראשון עיקר לכל עצם ימשך כסא העצם אחר העצם היושב עליו
ואם היה היושב על הכסא גשמי היה צריך על כסא שהוא גשמי לשבת
עליו· אבל השם ית' שהוא אינו גשמי ולא כח בגשמי אינו צריך אל
כסא שישב עליו אבל אם ייוחס לו שם כסא יהיה הכסא ענין ר
בלתי גשמי· ומזה תבין שהכסא ההוא ענין מעלה· ואעפ"כ הנה
השם עליו בדמות· והנה ה' נצב עליו על הסולם על דרך משל
ואחר שהדבר כן איך יתכן למצוא שם שיורה על אמתת מהות עצמו
ית' שהוא ענין בלתי מושג בשכל ואיך יושג כאשר השגת שהש'
למעלה מהשגת השכל ואומנם יורה שם המפורש על מציאותו ויורה
על הבדלו מזולתו· וההבדל ההוא אינו הבדל עצמו מעצם
זולתו לבד אבל הוא הבדל עצמו תכלית ההבדל מעצם זולתו·

וגם הבדל ענין עצמו מעניני עצם זולתו תכלית ההבדלה אשר
אין הבדל גדול ממנו כמו שנ' בחלק הקודם הבא אחר זה ·
ואמנם כבר הודיענו איזה אותיות הם שנתייחד להיות
שם ה' ית' שמו · והוא שנ' מהאותיות כמו יה ונבחר הש' מהן ·
כשהודיע זה לבעלי הלשון ד' אותיות ומי להורות בם מציאותו ·
וראה שלא היה אפשר להורות על מציאות המיוחד כי אם בשם
מיוחד וזה את משרתיו הכהנים לצרך זאת עם כשם החיות
והמובחר משאר אומות כמו שנבחר שמו משאר אותיות ומענין
שכמו הן אותיותיו כמו שכל האומות הן בריותיו וכאשר היה מיוחד
ועמו מיוחד צוה להמצא הברכה במוצעות שפי מיוחד מכל -
שבטיו ומעמד שכמו שבטיו וכמו ישראל מיוחד בחר בברכה —
מיוחד ואם היו משולשת כמו ששמו אחד ומשולש וכמו שעמו -
אחד ומשולש כהנים לויים ישראלים וכמו ישראל אין אלא כמו
לויים וכהנים לוי אבל אין כל לוי כהן · ואחר שהודעתיך זה אודיעך
שאין שום שם כהוי' משתי אותיות בשום פנים · והנה הם —
הראשונים הנבחרים מכל אותיות שהם יה"ו · ועוד נבחר ו'
לשלמו את השם · ועוד נבחר ה' · והנה אלה הארבעה הם —
אותיות הנח והם אשר מציאותם בכל לא שנוי מתנועת שלשם
המיוחד אין בו שום שיתוף מאות אחרת כלל · כי אם מאלה הד'
והם הם לבדם אותיות השם המיוחד · ואחר שהודעתיך זה —
שמע מה שאומר בהם בסתרם לפי הקבלה בחלק ה' ·

חלק ה'

ענין ב' סימן ד' בו ענין הוראת אותיות השם
בעבור שהשם נמצא חיוב מציאות יורו עליו —
האותיות אשר מכלם במספרם התחייב מציאות כלם בהכרח
והם כלם יחד ומה שהוא ראשית כל מה שנמצא אחרון והתחייב
מציאת הוא האלוה ית' · ועל דרך שורה עליון אות שיורה שכן
עניינו עם הבאים אחריו וזהו אות א' כי א' הוא אות הנמצא
ראשון לכל האותיות במדרגה ולא יתכן להדבר אחד מהם במבטא
בלתי אלף · וכל ניקוד שמניע אות עמו תנועה א' משותפת
והזכר כל האותיות משתפות מכל הרכבה אחת אחת רק מן א'

ואד

עד ת׳ עם כל אחד ואחד מהנקודים והארך כל אות ארוכות מעט והאמצ
שהתנועה התחלה משותפת עם א׳ אות ועם נקוד ואחר צאת הברת
האות מן הפה נשארה הנקודה לא המשותפת עם א׳ מתגלגלת מענין —
בהארכה בתנועה מתמדת כל רק משל על הא׳ לבדה בלי הפסק בנתיים
אלא מנשימה לנשימה וזה הכרחי לפי מציאות האדם שאם תפסק
ממנו נשימתו אשר היא הסיבה הקרובה לחיותו קצת שעה ימות מיד׳
ועל נשימותנו הן סבת חיותנו הקרובות הורה אות הנשימה שעליה
נתלו כל הנשימות על מציאות האלה ית׳. שהוא חי כל חי׳ והוא הסבה
הראשונה לכל חי החיים כלם ועליו נתלו כל התנועות מראש ועד סופן.
וידוע שכל ההברות הן חמשה מינים במציאות הדבור׳ אחת למעלה
ושמה חלם וצורה נקודה אחת על סוף האות ואחת למטה ושמה חירק
וצורה נקוד׳ אחת מאמצע האות ואחת תלויה בין מעלה ובין מטה
כאמצע אחד עלי האות ושמה שורק ואחת למטה מושכת ישרה ושמה
קמץ וצורה קו ישר מסוף האות עד ראשו ונקודה אחת תחת הקו ב
באמצעיתו ואחת למטה ושמה צרי וצורה שני נקודי׳ אחת כנגד —
האות ואחת כנגד האות מלמטה נמצא שכל חמש הברות הן למטה
ולמעלה ובאמצע אלא שהאחד התייחד להיות עליון לבד והאמצעי —
התייחד להיות באמצע וצור למטה נקוד אחד נקרא בשמו ושבר
נבברת ׳ והשלשה הנשארי׳ הנה למטה ושאר הנקודי׳ מאילו —
הורכבו וזה הענין וישום במקומו כלל השמיני בסוד מבטא השם ׳ ודע
שהנשימות אשר לאלה הם אלה ורמז אלה אלהים ישמשיני׳ והוא בגימ׳
אלף נשימות האלה והנה סודו ויפח באפיו נשמת רוח חיים שרמז בו
על גרמו של אדם והוא על שני דרכים וכן הם שני׳ חי מת והוא כנגד
חי משכל מת ׳ וכמו שאם תעדר הזכרת האלף מהאותות לא יהיה
מציאות לאות להחשב להזכר כן אם תעדר נשימה מהאיש לא יהיה
מציאות לחיים ודע זה׳ ונרמז מה שאמרנו בענין הנשימה
שגם היא שמה נשמה בסוף תהלים כמאמר כל הנשמה תהלל יה׳ ש
שפרשו בו סודו בכל נשמה ונשימה שבך ׳ ועוד נבאר זה יותר מבואר
בסוד מבטא השם׳ בענין הנשימות וכאותן ואיכותן ובמהות עצמותן
כולה׳ ועל היות א׳ ראשונה בכל עניני הא׳ במערכת אלפבית

בתבא שהיא ראשונה לכל האותיות ובמערכת מספר האחדי׳ והוא
ראש לכל המספרי׳ לפי היותה סימן למספר הראשון שהוא אחד
הוא מספר ומצד אחד ויש מספר לפניו הית׳ אות א׳ ראויה
להיותה שם ושם כאומר להורות על הדבר הנעדר שכל הנמצאי׳
האמיתיים והסגולים ועוד שהא׳ היא ראשית לד׳ מעלות המספר שהם
אחדי׳ שראשם א׳ בסימן רמז ועשרות שראשם י׳ בסימן רמז ומאות
שראשם ק׳ בסימן רמז ואלפי׳ שראשם א׳ עוד בסימן רמז והוא׳
חוזרת חלילה וע״כ נקרא הא׳ אחד · והנה בא להורות בזה שמי שהוא
ראשית הוא בעצמו תכלית והוא מאמ׳ הנביא אני י״י אני ראשון
ואני אחרון ואשר בא לעלות הא׳ שהא׳ היא מאותיות הש׳ והיא
ראשונה בשם העצם שהוא שם אהיה והיוד הוא מאותיות הש׳
והיא ראשונה בש׳ העצם שהוא שם יהוה והיא אחרונה במדרגת
האחדים והיא ראשונה במדרגת העשרות כל זה הורה על
הויות ית׳ ראשון ואחרון כלומ׳ ראשית שאין לו ראשית ותכלית
שאין לו תכלית · הוא ראשית לכל שנמצא מאתו והוא תכלית לכולם
שכולם נבראו בעשר התנועות מעלתו לבוראו · ולפי זה הענין
צוה הש׳ ית׳ לייחד לשמו בכור שהוא מורה על ראשית כח
המציאות האנושי שנ׳ ראובן בכורי אתה כחי וראשית אוני׳
וצוה לייחד לשמו העשירי להורות על תכלית מה שאפשר להגיע
בו מן המציאות לעדות שהוא הכל · ומפני שמן א׳ עד י׳
שהם עשרה אותיות וכולם מיוחדים אל הראשון שנקראו בשאר
הכלי׳ אחדי׳ על שם הראשון שהוא אחד הוצרך להודיע כראש
האחדים וכשני האחדים ל׳ שאין לפניהם ראש ואין אחריהם
סוף אחדות שניהם בריח להעיד על אחדות השם לפי
עשר ספירות בלימה שהם אמיתת האחדות ולא היה אפשר
א״כ שיהיה שמו בלתי שתי אותיות אלו בשום פנים׳ והנה
היו שניהם במספרם כוללים חצי האותיות וע״כ היו אותיות
נקראים עליהם בסימן עצמם שהנה בחלוק שם אותיות בשני
חלקי׳ אות אות ותשים א׳ לבדה ואחב׳ ות׳ ושר׳ י׳ לבדה ואחב׳
ות׳ ותהפך ות׳ אל הת׳ בשניהם · הנה תמצא בודם הת׳ א׳ הת׳ י׳.

כזאת.

כלומר סימן ראשון וסימן אחרון שעניין דם הוא סימן רמוז כמו ותחית
דם · והרמז שם תן תחיה יורה על דם של דין דם תמות יורה על־
דם של דם והסוד אותם שמתו כלב הורה עליהם דם של דם · ואותם
שחיו בנפש הורה עליהם דם של דין · והבן זה מאד · וסוד דין הוא ·
סוד יו"ד וסוד ד"ם הוא סוד יו"ד ה"א וי"ו ה"א · ופירוש גם הו"א יו"ד
הו"א אולאי שאלו המיתתו טבעם וכאבו עם דם הלב אשר לא מלו־
הלב עד שתתגלה הערלה הסובבת בו ועודנו ערל ועברו על מצות
ומלתם את ערלת לבבכם והפסיד היסוד הטוב שהוא ועיקרם לא
הגישו עד כבוד הקדושת שהוא הספירה הקרובה הפועלת למציאות
האדם והוא מצב השיני הרחוקה מצב החמר · לפיכך התחייבו־
מיתתם אשר הם המיתת בחרבם מי שהיה סבת מציאתם · ואלו
החיוהו בנפשם מפני שהסירו מלבם ערלת ועלו זאת ערלת לבם
מילתם ומלהו ושפכו את דמו עד שיכירו מהורתו ומצאוהו את [illegible]
והחיו מה שנקבו והחליפו את כחו ואותם האחרים חי באות ומפני־
היות כל דם ראשית חמר האדם היה שם כלל השם המפורש מורכב
במבטא ועוד) עד כי ה"ו ה"ו א' גם ה"ו ה"ו יו"ד מספר ה"ת עולה אהי"ה
וכאלו הם שני עדים על השם שהם מעידין ואומרים לו אתה א' אתה י'
כלומר אתה ראשון ואתה אחרון והנה אתה מלשון לשון וגם שניהם שוים
במספר ואחר שהיו שני אלו אותיות מורים על השם והם ראש וסוף
ליחוד הורכחו להשתתף אליהם עוד שניים אחריהם ואמצעיים כי מפני
שהם דם אי איפשר להמצא אות אחד לבד ואמצעי בניהם כי אם שניים
ועל כן היו האמצעיים ראויים להיות שם לשם והם ה"ו וקרא חשבונם־
חשבון שלו וקרא חשבון א' שורש ראשון לכל חשבון וחשבון י' חשבון שלם
וידעתי שתשאל פה ותאמר אחר שהדבר כן מפני מה לא היה אדם־
ודוי מורה שהוא שם המיוחד · דע שכן היה ראוי אבל מפני שהשי"ת רצה
להעלים שמו גם לבחון בו המשכילים ולצרפם ולברר ולהלבין בו כי ר"ל
שבלם היה הכונה לשומם ולהסתירו ולהעלימו והורכב על זה מאותיות
ההעלמה : ולא היה נעלם תכלית העלם אפילו המשכילים מעניינם־
לא היו יכולים להשיג מאומה שום דבר והנמצא היה אצלם על דרך מקובל
לא על דרך מושכל אבל היה הכונה שיהיה משותף בין שתי בחינות כדי

להשלים בין שני מיני בני אדם שנאמר עליהם אדם ובהמה תושיע ה'.
והם סכלים ושכלים. אלה כבר עונם בש"/ ואלה בקצתם שהוא נמצא
והכסילים נאסרה עליהם הזכרת והם לא יזכרו עוד בשמם. והמשכילים
הותרה להם הזכרת ושמחו מאד בעתם דרכיה כמו שאמר הנביא.
היודע כוונת לשמך ולזכרך תאות נפש ורק בעלי הנבואים ע"ש זכרו
כמו שנ' המזכירים את השם אל דמי לכם ועוד ואל תתנו דמי לו
עד יכונן ועד ישים ירושלם תהלה בארץ ואחר שכן הדבר הנה היתה
גם סבת להעלמו וסבה לעלותו. ואז היה שם קטע אהוי. והיה
צריך להודיע שאלה הם אותיות המשמשות עם כל עוד היה הכסילים
תמיהים ואומרים שזה לא יתכן שיהיה השם מורה על אותיותיו שהם
שמשים לבלתם שלא היו מכירים מעלת זה הענין האמיתי העליון.
על כן הוצרך לעלות זה בצורת אחרות בלתי מובנת לפתאים ומצוינת
לחכמים. ועוד טעם שני מעולה מן הראשון והוא שהשם האמיתי לא
יתכן סודו בלתי בעבור שהוא יורה על עלת מאמתת מציאות החיוב
וגם לא יודע מבלתי נקדו הראוי לו שבנקודו יזכר אדם סוד כל התנועות
ושהוא סבת כל תנועה סבובית או ישרה. וצריך שתמצא בו תנועה
סבובית כדי להורות על התחייב התנועה הסבובית ממנו וגם
צריך שתמצא בו התנועה הישרה כמו כן להורות על שממנו
התחייבה גם היא והנה לא תהיה הזכרתו שלמה בלתי ניקודי הנשואו
הידועות לו שהם יורו על כחותיו ועל התחייב ממנו כל כח כללי או
פרטי אשר במציאות כי זאת ההשגה בכללה היא הנקראת על פי
הקבלה האלהית המושלמת ידיעת השם ית' באמת. ונ"ל לא היה מורה
בשם בעצמו זה כלל איך היה מורה עליו במציאות האחרונה ועל כן
בא השם הנקרא שם העצם בכל התורה כלה בענין מורה על עלה חוזר
חלילה תמיד וזה סודו. יהוה והמשכיל יבין. ועוד בא בענין
אחר בצורת מיוחד שנית מנוקדת והיא זה —
אהיה והחכם יזכר שהנה זאת הצורה השנית לא באה כי
שלש פעמים בכל התורה בשם ראוי בלתי נערך גם
לא בא בנביאים ולא בכתובים בצורות שם השם אף פעם אחרת
ואמנם המקום שבא שם בתורה ג"פ לא בא אלא להורות על היותו
סבת

סבת הנקודה הכוללת ה׳ אלפי׳ י׳ פעמי׳ ה׳ והנה זה והוא כנגדו מה
שהורה עליו הש׳ הראשון בשני דרכי׳ האחד י׳ פעמי׳ ה׳ וה׳ אלפי״ם
שהם ה׳ לבד שהאלפים אחרים הם והשני יצאות מן ה׳ במאה ואלו
כמו ה׳ פעמי׳ י׳ וכן הש׳ השני כנגדו דרכו השני מהפך כזה
ה׳ פעמי׳ ה׳ אחר עשר ג ה׳ פעמי׳ א׳ ולפי זו הדרך יהיה שלך
העצם אשר ראשו א׳ הוא הכל ורמזו כן ה״ה אלקים הכל שלו —
והראשון אשר ראשו י׳ הוא הכל עשר חבור כל האחרים עדיו והוא
כלו עשר ה׳ פעמי׳ ו׳ שהם ל׳ ועשר ה׳ פעמי׳ י׳ שהם כ׳ ויושר
והפך ויעלה סודו כל״ו וכו׳ והוא סוד עץ החיים אשר העלם
מכוונו דיין וסודו כוונת כל נרעהו קום משחהו כי זה הוא וכל
עץ יש לו עליון וכם יעלים פרותו וכשתשלשהו עשם כן י״ב יהיה
סודו כלו עד כלו וכן הש׳ יה״ו שמו יהוה זכרי לעד ורמז המספר
רס״ח וסודו אח״ד יהוה והנה זה הוא עץ חיים כמו רמ״ח ותמצא
רו״ח מרוח הוא והנה זה נפש האדם הכוללת של כל נפש והנה
הודו חו כהתהפכם בשם שהם [illegible] מתהפך פנים ואחור והרמז
אחור וקדם צרתני ואותה הנה כמו בש׳ הראשון פנים ואחור
והיה ו׳ בנתים מכריע [illegible] של י׳ ספירות ה׳ כנגד ה׳ ועני׳
ו׳ שהוא בנתיים יורה על קום דבר התמידי ונצחי עומד כעניין עמוד
שהבית נשען עליו והוא כדמות סלם מוצב ארצה וראשו מגיע —
השמימה והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים מתאחדים ממנו תנוע
ישרה כצורת ו׳ שעמידתה ישרה עומדת בקומה זקופה ואז יורה זה
הש׳ שהשם מעמידת העלם אשר התנועות בו ישרות עולות ויורדות
כבזה זה השם שסודו י׳ ספירות שהם נחלקות לשני חלקי׳ שוים הו״ה
ויורה השני שהוא י״ה היה אשר המכריע בנתיים הוא י׳ וצורתו
עגולה שמורה על התנועה סובבת סביבה שהש׳ מעמיד עולם התנועה
הסובבת שהוא עולם הגלגלי׳ כבה זה הש׳ שהוא כלו ספיר׳ אחרת
נשמה רוח אלהים חיים והיא רוח הקודש ועל כן נאמר כי רוח החיה
באופנים וכבר נאמר במרכבה אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ילכו
לא יסובו בלכתם וסוד יהיה עם שמה הרוח יגלה לך סוד רוח הש׳
הנזכר׳ והנה היה הש׳ נעשה כן ב׳ אותיות והוא זה ה״ה וכשתהפכהו

או תחברהו תמצא סודו שהוא י"ה י"ה עתה חבר כל מלואי השמות השלשה
ותמצא הראשון הוה והשני היה והשלישי יהיה · חבר מספרם ותמצאם
עב"ג והיו הרוחנים א' עם י' שיהא עם ג' כבוד ויעלה ד"ל ושני י' עם
ג' ויעלה מג"ל חבר שניהם ותמצא מגד"ל והרמז מגדל עז שם יהו"ה
בו ירוץ צדיק ונשגב והנה עז שוה במספרו עם מגד"ל חברם יחד
ותמצא קנ"ה וסודו קדים והרמז יבא קדים והנה יהוה אלקינו יהוה ·
אחד שלשת השמות רומז מגדל עז שהם קנ"ה והסוד נקו"ד ושם סוד
הנז/ דע כי בשלש שמות מיוחדים שהם עיקר שם בן י"ב ועל אותיות
הש/י' ומם א' על י"ב ואלה י"ד אבל יורו על מלוי השם האלם כנגד
ואחור שהוא תאר והוא אלקים מכריע כנתיים והכל אחד כדמות
אהיה אשר אהיה שהיא אש מלת מכריע כנזכר/ ושני השמות הם
דבר אחד המתאר והמתואר והמכריע גם כן שם ומי שמכיר סודו ·
ואם תחבר ג' אלקים מהן וחבור כל אחד יעלה רכ"ב ש"ז וסימן שכן
הרבה מאד וסוד אשר ע"ב מאיר והסוד רמז כאורך נראה אור והכל
גם נר מאיר והמספר רק ר"ל כאורך וחנ ע כארץ והרמז נר יהוה
נשמת אדם שמספרם השגחת הנשמה שהיא בעצמה השגחת
השמים והסוד כמו שנעלמת השגחת השם מבורך כן נעלמת
השגחת הש/ כרוח ויתעלה לך סודו מסוד יוכל שהוא י"ה משולש
שירה על זנב משולש והוא מה שגליתי לך בסוד האלקים ד
המתגלגלים שהם ו' כפעמי/ה שהוא ל' ועד המכריעים הם י"ל הנה
תרבעם י"ה על זה ותמצא שהם כ"ז חבר אליהם ל' הם כנ"ל ·
וסוה מלך ורמזו יהוה מלך · וידוע שמצאות הא' נזכר הוא בעניין
הנה כמו הא לכם זרע · יהיה סוד אהיה הא' י"ה בעניין הנה יהו"ה
כשומר הנה הוא נמצא כמו שתאמר הנה המלך שבחרו ממנו כי /
עתה יבקש מכם חוכמה · והוא הלב והנפש והמאד · ומה
שנמשך אחריהם · והנה הא' הפוך הוי חבר אהבה והיא עקר כל
אוהב וכל אהוב ושלשתם כלולים כ"ח אחד שהוא כח אהבה וסוד
כ"ה או · והכל י"ה י"ה י"ה · שים על אהבה שלום ותמצא העולם
הבא · שהוא עולם אחד והוא עולם אהבה בלי ספק · וכל דבר
רמזו על י"ה אשר הוא מלא אלקים · והוא בעצמו יו"ד הא' והוא

שים.

יהו״ה והוא רמוז כ״ו כנז׳ וו׳ כי יהו״ה הוא האלקים והוא הכלל מלויך ־
האלקים והוא אדנ״י יהו״ה שהוא יהוה אלקים להורות בם סוד הענין
שהוא כלי האלקים חשוב לך האלקים ותמצאם אנ״י דור כלומ׳ ואחרון
ונחשוב אדנ״י הזוגים ותמצא המנין הכלל מדה כאב״ מזה · חכנם
ותמצא שי״ב · ודע שהוא לרמז ששת ימי בראשית ויצא מכלל שם בן י״ב
מצורף שלם שסוד חכמו אינן בנ״י וסוד חכם הנשאר ולא כח בנ״י ·
והכלל שמי ששת בראשית · והסוד שמי נכתב ברא נסתר · שמי שני ־
יצרים · ברא שני יצרים · שמי המיוחד והמפורש · ברא המיוחד והמפ׳ ·
ואם תדע והבין זה הדרך המופלאה בידיעת הש׳ תראות השם ·
חבר שית עם שית ותמצא כלל הגלגל אתך ורמז כי אתך אני ·
והבלך נאו׳ הש׳ · חבר שמי שסוד שכ״ל עם ברא שסודו אבר
והוא רב״א ותמצאהו כב״ל חוש · והוא ראש כב״ל · ואם תמצאהו
בצורה תמצאהו בחמר · ואם תמצאהו בחמר תמצאהו בצורה ·
כיוד נו באש · וכלל סוד שני יצרים בחמר שני יצרים בצורה ·
והרי התגלה לך סוד ששת ימי בראשית והוא סוד שש כנפים בשתים
יכסה פניו ובשתים יכסה רגליו ובשתים יעופף שהם הפנים שהן
בראש והרגלים שהן למטה · והכנפים אשר ידי האדם תחתיהם
שהם באמצע הגוף שתים ולהן ד׳ שערי ידיו שתים ולהם י׳ ספירות
כנגד י׳ אצבעות הידים רגלים שתים ולהם נגד י׳ ספירות ־
כנגד י׳ אצבעות הרגלים · ואהם התחייבו כ״ה מיני אדם וכ״ה
אורחות · והנה ר״ה תשרי דין ששת ימי בראשית ועל כן ראש השנה
הוא יום הדין · ומתקשלי׳ בו זכות ובו חובה שסודם עת״ן ·
והיה שדי מכריע ביניהם · ועוד הסוד משט״ן שד״ה · שמו כי
יהיה סוד פירושו שדי שמו שדי והמורכח תהת״ו גם שם מטטרון
נער והכל חבר שדי לו ו׳ · ועל זה תדע שבכלל ה׳ מעיד על יום
הדין ה׳ פעמי׳ ה׳ כפ׳ ה׳ פעמי׳ כה כה״ה וסודם יום הדין ־
והדינים כה״נים של אנ״י אחד צורה שם יחוד והסוד שכד
יחוד מציאה סופי החמשת מדה כנגד מציאות הדם ודעם · ודע
כי חובר על אות הראשון של השם וד׳ מפני שני אמרים ראשונים ·
אחד מפני היותו גם הם שניהם במספר יוד בעצמו ושני ·

מפני הוראת מאשלת י' על כל המציאות אשר ד' יורו עליו שהוא
ו' קצוות וד' יסודות / ואמנם יש עוד אחר אלה השנים דרכים רבים ואלה
מהם כתוב יו"ד מלא ותמלא מאין ואמנם הוא האלקים בעצמו
כי סודו היה מלא · והנה סוד ה"א יו"ד ה"ו שהוא כמ"ד יחיד
לב ויהוה הוא האלקים והוא אדני יהוה כמו שאמרנו והרמז עליו
מעשה ידי אומן · שהוא סימן אמלך נאמן הנורא ורמז שהורא עמי
שרגו והנה אהיה כלעג שרגו · וממש חבין צורת דרך —
אהיה אשר אהיה · ועוד כתוב יו"ד ודל כמה עולה המחובר מן יוד
והנה הוא הנ"ל גם היום · וראה עוד כמה עולה המחובר מן הו ·
ותמצא א"כ והמחובר מן ד' שעולה יו"ד ·/ הרי מספר שנה דרך
אל חברם עם החובר מן ד' שעולה הים והנה אלקים יוצא ג.
מאחורי יו"ד · והנה אל הכל גם כן · ועוד חבר מחוברי הו ב
במרובעם ותמצא יהוה והנה כבר מצאת שיצאו מן יה מלא יהוה
אלקים והוא הוראות הפוך המדות כי יהוה מדת רחמים ואלהים
מדת הדין · כי אלקים הוא דיין והנה הא' אדני גם הנה יוד הא —
והסוד הא יודין שהם ס' והם יו"ד הא"ו שהם יא"ו · הרי הכל
סימן ניסים ועל היה הש/ מיוחד וכמו ורמזם נקוד ועשיית
חסד ואמת יקדמו פניך · והם רמז יום הדין יצא מן דמיון יה ·
כיצד · פעמים י' הרי מ"ין וה' פעמים ה' הרי היוד והנה הכל
מן יו"ד הא הי · והוא הסוד הנקרא כח הדמיון וכאשר יצא —
ממש הדמיון יצא ממש כל השכלי מן סוד יה שמי · וגם הוא
שם היוד כמו שזה מין היו"ד חבר שניהם ותמצאם סודם אדם
שם המין … על … צורה על … · ושניהם מתים אך
כי שתתן אליהם שם המיוחד שהוא שם החיים נמצא השכל
מחיה המתים · והנה יצר טוב · יצר הרע מחיה המתים תתבונן
חשוב עוד ענין הא וו הו ותמצא חבור כולם על דרך הנזכר עולה
עד שהוא בעצמו דיין ועל כן אמרו רבותינו ז"ל הוא עד והוא דיין
שסודם הא וו הא עד ודיין · ואמנם הסוד המאמר מהם הוא ·
הוא ועל זה נאמר זה שמי לעלם וזה זכרי לדר ודר והסוד זכר
יאש וזה זכר · וזה דרך שני הדברים שמהם השגת האלהות שהם

משותפי' בעליוני' עם חמר וצורה כרמז צדיק ונשגב
המעדרי' על החמר והצור' כבפסוק מגדל עז הראוי למעלה ועם
התחתוני' בעצמן זה הרכב נשרשפם אלהו שהעליונים חיים והתחתו-
-נים מתים ובהשתתף כח החיים עם המתים שניהם המתים חיים
ואמרו תבין מה הענין תחיית המתים ומהו ענין חיי עולם הבא.
ודע שדרכיהם אין להם חקר כי סתרו כלי קן אבל יום תבצר
להתעלות לפניו בכל יום שלא תהיה דומה לחמור הרחיים אשר
סובב סובב ואינו זז ממקומו ואעפי שפעל פעולת הטחינ'
בתמעדת והוא כי לעולם חמור היה וחמור הוא ואין לו מכל-
פעולתו שום מעלה נוספת על עצמו תצטרך להדמות למשתכלים
בחכמות שנשמותם בכל יום מעלות לפני מי שבכאם מראן ידיע'
שמו ית' וית'. ולפיכך אחחום זה החלק בסוד שם בן יב -
נבהוראות ומאמת התעורר לידיעת שם מב ולסוד שם בן עב.
וכי הכל בא ממקום אחד והכל הולך אל מקום אחד. שם
בן יב הכהן מזכירו י' פעמים ביום הכפורים כנגד י' ימי תשובה
וי' ספירות וי' מאמרות וי' דברות שהכל עולה אל רמז אחד
מתפשט ממציאות למציאות וגם ממעלה אל מעלה ומענין-
לענין ומספר לספר עד הגיע הכל לחיי שלימא דציטרא שהנה
שליחא דציטרא יוד הוא כלומר עשירי הוא וה עשירי יהיה קדש ליהוה.
והנה שם בן יב עולה למספר זה בעטר חלקי השם שהם ו' ד
וגשלישיתם ד' ורביעיתם ג' ושישיתם ב' וכלל חלקיו אלה עם חלק-
המיוחד שהוא א' עלה סוכם היא' וסודיב הוא הוא. הרי הסוד
היא הוא. או אמור הוא היא והכל ... יה אחד.

יהוה יוהה יההו

וזה אחד מפרושין

יהיה והוה והיה

ואמנם יש לו כמה סודות אחרים ואלה מספיק לך. ובסוד
הממציא שבזה לך עוד סוד נעלם בע"ה. כבר נשלמה כוונתינו
במה שרצינו להורות עליו בענין האותיות המיוחדות לשם
השם ית'. ואת שתהיה מה שעוררתיך עליו הכרחי להיותך.

כדמות ראשי פרקים למה שצריך שיודע ממנו מטוב העיון השלמי כדי
להגיע בו אל צורת תנועת הדיבור · ה חלק הז' סימני —
אותיותיו תשרק חלקיו ארבעה ועניינו ארבע והתיבה
עלפיא קח לך ת' מששן א' סימן ע' כלל צירופי האותיות זה הכלל
הוא קל להבינו לאומרי שאין לו מושג לא אבל יש לו סוף כבריח כמו
ש"ש לכל כתב סופי ולכל לשון סופי כפעל אבל כבח אין להם סוף.
והנה מפני שזו הדרך היא הראשונה מן החכמה הנקודות שבה —
כדמות כלית ועל כל חלקיה נכללו בשמה הכללי והוא שם צירופי —
האותיות שהוא כולל שבעים לשונות · או נקרא הפך —
האותיות שהכל אחד וידוע כי אין לשונות כי אם הפוך התחברות
האותיות ויקרא זה מיני מורכב מד' יסודות וזה סוד השם שהוא
יו"ד ה"א כי אהו"י מורה על כ"ב אותיות וד' מורה על ד' יסודות · ואם
נמצאו כל הדיבור וכל הדבר יוצאו משם אחד והוא כ"ו שסודו משרי"ק
ושגה · ומורה על היותו כתר תורה וממנו השם מפורש ועל כן
הורה על היות השם המפורש ידוע שמו מאותיות והוא בעצמו דבר יהוה
אשר ממנו כל ההרכבה וממנו באה הברכה גם לו משפט הגבורה
כבוד והם הם אותיות הברכה והקללה ועל כן התגלגלו האותיות —
בפנים ואחור כמו שכתוב בספר יצירה ב' אבני' בונות ב' בתים
ג' בונות ו' בתים/ וכן כולם וזו היא צורתן אב בא
אבג בגא באג גאב גבא · וכן כל מה-
שתבנה ינגאו תבלית כמו והנה פי' זה העניין הוא כמו שמוזג
יין במים או מים ביין כמו שמתהפך הראשון לאחרון והראשון
הסוף לראש והראש לסוף · ואם הורכבו בהם אמצעי זוג או
נפרדי יתחלפו עם כל אחד ואחד עד סופו · והנה במשולש מפני
היותו כנגד ו' בתים והוא תוספת שהורה על הבניין הקרוב —
שקדם לו בחשבון אותיותיו ותבותיו כבדו שהיו ד' אותיות וב'
תיבות היה ההפך בכל ב' פעמי' מראש התיבה א"א כ"ב ב"ב
והנשאר בכל ב' תיבות · והוא הנלחם כמו המתהפך כ"ג ג"כ
וכן ג"א כאב א"ג · וכן א"כ כאד כ"א · ולא יושם הצירוף על
האותיות בלתי דומות עד שיהיה הדבור האחרון הפך הדבור הראשון
כמו ·

כגון אבג שהוא ראש הצירוף שהיה כמו הכנך סוף הצירוף שהוא
גבא וכן בכל צירוף. וכל צירוף שתמצא כשהוא מאותיות יותר
מג' כגון אבגד או אבגדה או אבגדהו או אבגדהוז /
לעולם תתחיל ט לצד התחלה ג' אותיות אחרונות שם. ושמור לפי
המספר להשים אות הראשון בתחלה תמיד עד שישים שלשה הג'
אותיות כגון א מן אבגד. וכן אם הם רבים כגון מן אבגדה.
או אבג מן אבגדהו או אבגד מן אבגדהוז ושישים שלשה
השלש תנועה מצירוף הראשון שהוא המובחר שלכולם ותתחיל בצירוף
השני ותשים הראש לסוף ותמצא כל הדרך ישרה כלי מהשלש הסובב
חלילה ותמצא ד' צירופים לאבגד לפי זה הדרך ואלה הם.

אבגד	מרבע	ו פעמים	א בראש	התיבה.
בגדא	מרבע	ו פעמים	ב בראש	התיבה.
גדאב	מרבע	ו פעמים	ג בראש	התיבה.
דאבג	מרבע	ו פעמים	ד בראש	התיבה.

וכפי הדרך הזו תעשה לכל הצירופים וכבר הודעתיך דרכי הפוך
האותיות כפי מה שנספיק לכוונתינו.

חלק ש' עניין בסימן כ' כולל תמורת האותיות התמור/
יש לה דרכים רבים יש מהם מה שתהיה ד
התמורה על צד החלוף אות מאות כמלמא מת כגון יהוה ~
שמתחלף באתב"ש או מצפץ וכלו ש' ועל ש' של שלשה ראשים —
חקוקה מתפילין ובעטור שהש/ ד' אותיות יורו עוד או מצאוהו
בשין של ארבע ראשים ורמז להן ז' מדרות אשר בראשו ד' שערים
וכתב ג' אותות צורה ש' וכתב ד' אותות צורה ה ש' והרי
סוד שניהם ש"ת והוא רמז מיוחד ומפורש בחבור שבט
עם שבטם והנה התמורות והחלופי יתכן היותו בכל אופנ-
מת כמו שכתב יהוה לקרות יהוה שמתחלף באוב"ג נוב-
כוזו במוכסז כוזו וכן בדברי הנביאים שיש מקום בכל כשרים
הוזו לב קמו וכן רבים עד אין חקר וכן בצירוף פאר תחת אפר
והנה הצירוף עצמו סובב בסבוב קטן הרחי שאין לעשות מאמר
יאין ושמאל כשיכתב בצורה השלמה לטלתי עוד דבר אמנו. כ

אמנ׳ בפאות׳ מופלאי׳ במטטום רבי׳ עבדיו מרע טוכב כנל
התמורה אין לה הנכח קבוע מתהפך ומשתנ׳ הכל לפי הרצון והנה
תמורת האותיות קרובה מן גמטריא׳ כי הינו דומה לה מצד התמורה
וזו נזו תמורה ועל כן אין אומרי׳ כל גמטריא׳ תמורה ולא כל
תמורה גמטריא · והנה נבדלה התמור׳ מגמטריא׳ מצד שהתמורה
הוא על דבר קבוע מצד אחד ובלתי קבוע מצד אחר · והקבוע
הוא שיתהפך באלפ״בית אחת תחלה הכרחי׳ ובלתי קבוע הוא
שיתהפך אחרי כן מה שירצה המתהפך להפך באלפ״בית שנית
או שלישית או יותר מסדר אחד · והנה דומה גמטריא׳ לתמורה
מצד שלא יזוז גמטריא׳ מהמספר השוה לכל צד ויבדל מן התמורה
שמספרי גמטריא רבים ענין אחד · ומספר התמורה אינה רק רבים
על מספרים רבים ודע שכל מה שהתקרב דבר אל הצמצום · שהוא
השורש הוא יותר מעולה וכל מה שהתרחק ממנו הוא יותר
פחות · ואעפ״י שהרבה יותר רחבה · וכבר מספיק זה המעט
שרמזתי בתמורה לפי זה החבור ולפי דעת מי שחובר בעטרו ·

חלק ד׳

ענין ג׳ סימן ד׳ כלל משקל האותיות המשקל הוא ·
שיהיה מספר האותיות שוה בב׳ ענינים האחד
בחשבון לבד לפי מציאות כגון אב״ג גה״ה שהן ה׳ אותיות כנגד ה׳
אחרים והמספר של שני ענינים בהיות שוה משני הצדדים
יקרא ענין שיני כגון השוני הנמצא בין אברהם ובין רזי״ל זה
וכיוצא בו יקרא משקל · והנה זה הדרך שוה לגמטריא׳ מצד אחד
והוא מצד שמירת המספר השוה בחשבון לבד · ואינו דומה
לו מצד שזה שומר חשבון מספר האותיות בעצמם ואין גמטריא׳
שומר זה · על כן בהתהפך בכ״ד יקרא זה גמטריא׳ ובהתהפך מנ״ג
כש״ר יקרא זה משקל וכן כל הדומה לזה הוא ההבדל הנמצא בין
גמטריא ובין משקל האותיות ·

חלק ה׳

ענין ד׳ סימן א׳ כלל נוטריקון וחבירו דע כי
כי בספר יצירה לא מצאנו כלל רק אחת
מאמרת והיא הצרוף · ואעפ״י שם חזקן חשבון שלכן
המין צרכן ואמנם חזק הורה על החלות הכתיבה בחקירה
כו׳ ·

כי כן שם הסופר בלשונו מחוץ . והוא ענין תיקון החומר להכין
לקבל צורה ואמרו חכמי הורה על נתינת צורה בחומר אבל שכל ו
והמינן הם מה שספרנו ואולם לכן הוא אשר מאד שם עניינו לבד .
וזה מפני שהוא ראשית כולן . כל מי שקבל הצורה הראשונה הזו שהוא
צורת הצירוף . קל עליו לקבל השאר כולן . ומי שלא יקבל זאת ולא
שת לבו גם לזאת לא יקבל דבר מהאחדות כי כולם תלויות בזאת .
ועל כן סמך על הראשונה ולא זכר דרכי פרטי חכמיה כמו שאמר הכתוב
לבד והוא אומרו שכל והמינן . ובאמת כבר ראו מאמרו כי"ב שבלין
והמינין או עם כולן וכולן עם א׳ ב׳ עם כולן וכולן עם ב׳ חוזרות
חלילה . לידוע שזה הדרך היא דרך הצירוף ואינה לא דרך חשבון ולא
דרך תמורה . ואע"פ ייחס להם ענין הצירוף . והנה גם כן הוא
ענין חשבון שזה במספר שעליו נבנה כאמרו ארבע בתי' במשרים
והוא רנ"א ונבנה רבות כולן בזה הדרך כמו שיעור בתי' שייח ומן
כולן ואין להם חקר ואמנם נטריקון ייחס אל בגמט' ואל ראשי תיבות
כמו ימי האלף ואין היום פעם יקראו זה נוטריקון ופעם ראשי תיבות
ופעמי' יקראוהו ב' מפני שחוק שני ענינים מעניינם . והנה גם
אומר' דברים רבים מעניינם כענין כם ירא אשר בספר דניאל
על אמרו ולא יכלין כתבא למקרא . ופשרא הלו' מנא [illegible] או כתיב
להו מנא מנא תקל ופרסין שהוא תחת [illegible] ואחר אומר
אותם אותם לקח ניסרפו . ואחר אמר מאמרם נחתכו [illegible] . וכן
רבים יתכן לחשוב עליהם רבים כי הנה האותיות בחומר וההבדלות
כצורות על כן יתגלו ההבנות על האותיות והאותיות עומדות
במקומן . ולא שנו כי אם סדר תנועתן כי החומר מתנועע בעצם
ומניע את הצורה במקרה גם הצורה מניעה את החומר בעצם
ומתנועע במקרה ודרכי תמורה התיבות משתמשים בה מעט
מפני חסרון החכמה אבל ספרי החכמה יותר וראשי התיבות
כמו כן אולם נוטריקון הוא רואים לכן הוא סופרים מלאו הוא
תוכים וכיוצא בם הכל כל מה שימצא מזה המין ואין לי צורך
לכתוב מהם יותר מזה לראייה כתבתים כדמות ראשי פרקים
ואלה לפי הכוונה מספיקים ..

כי כן שם הסופר בלשונות מחין · והוא ענין תיקון החמר להכין
לקבל צורה ואמרו חכמי הורה על נתינת צורה בחמר אבל שכל ו
המין הם מה שספרת ואולם לכן הוא אשר מאד שם ענין לבד ·
וזה מפני שהוא ראשית כולן · וכל מי שקבל הצורה הראשונה הזו שהוא
צורת הצירוף · קל עליו לקבל השאר כולן · ומי שלא יקבל זאת ולא
שת לבו גם לזאת לא יקבל דבר מהאחדות כי כולם תלויות בזאת ·
ועל כן סמך על הראשונה ולא זכר דרכי פרטי חכמה כמו במ"ש הכל
לבד והוא אומרו שכל והמין · ובאמת כבר רמז באומרו כל"ב שכל
והמין אז עם כולן וכולן עם א' ב' עם כולן וכולן עם ב' חוזרות
חלילה · וידוע שזה הדרך היא דרך הצירוף ואינה לא דרך חשבון ולא
דרך תמורה · ואעפ"כ ייחס להם ענין הצירוף · והנה גם כן הוא
ענין חשבון שזה בספר שעליו נבנה [illegible] · וגמטריא
והוא רבו' והנה רבות כולן בזה הדרך כמו [illegible] שיח וכן
כולן ואין להם חקר ואומנם נוטריקון ייוחס אל [illegible] ואל ראשי תיבות
כמו ימי האל והאל היום פעם יקראו זה נוטריקון ופעם רת-
ופעמי' יקראוהו [illegible] מפני שתוך שני שמותם מעניינם · והנה גם
אומר' דברים רבים מענינים כענין מה ירא אשר [illegible] דניאל
על אמרו ולא יכלין כתבא למקרא · ואמרו [illegible] או כתיב
להן מנא מנא תקל ופרסין שהוא [illegible] חמש ואחר אומר
אותם [illegible] נסרפו · ואחר אמר [illegible] · וכן
רבים יתבו לחשוב עליהם רבים כי הנה האותיות כחמר והחבורות
כצורות ועל כן [illegible] ההבנות על האותיות והאותיות עומדות
במקומן · ולא שנו כי אם סדר תמונתן כי החמר מתמעט בעצם
ומניע את הצורה במקרה גם הצורה מניעה את החמר בעצם
ומתמעטת במקרה ודרכי [illegible] התיבות משתמשים בה מעט-
מפני חסרון החכמה אבל סופי התיבות יותר וראשי התיבות-
כמו [illegible] הוא ראשים לכן הוא סופים מלא הוא-
תארים וכיוצא בם הכל כל מה שימצא מזה המין ואין לי צורך
להביא מהם יותר מזה לראייה כתבתים כראות ראשי פרקים
ואלה לפי הכוונה מספיקין ·

יטת יטת אוך [illegible] חמש
ך שמצו בספר חיי
נפש והוא
[illegible]

חלק ח׳

סימני אותיותיו הוה · חלקיו שלשה · ועניינם שלשה
והתיבה זכר · חלק · סימן ה׳ ענין א׳ ·

סימן ה׳ ז׳ כאלו הזכר / השם מנוקדין אחר אשר השלמנו
עניין הפוך האותיות באלו מעתה יתכן לנו שנבאר מה שאפשר
לגלות מסוד הזכר / השם ית׳ / ודע כי אותיות השם הזה בצירופי —
הראשון הנמצא בתורה / ואין בו שנוי כי אם בניקוד לבד · וסודן
י׳ שמות שאומרים נזכרים בכ״ב צורות ובכולן האות הראשון —
עומד ומתגלגל בניקוד · וחשוב שהניקוד הוא כאותות אותיותיו
והוא כאלו ה׳ עודרים והתיבה בעל שלש אותיות · ונקרא בעלים
בלשון זכר ובעלי בלשון נקבה · ואמנם חלק של ה׳ ראשונה ר׳
אינה זז ממקומו כאלו א׳ שלא ישתנה בו כלל בכל ההזכרה ·
גם ו׳ מנוקדת פעם אחת בקמץ ופעם אחת בסגול והראו
הוה על הוה · ואתה הוה לבם ולען · ויהיה לפי מציאות
י׳ שמות ה׳ שמות כנגד ה׳ זכר ונקבה · והנה ה׳ אותיות
מתגלגלות בצירופי כ״ב פעמים / גם ה׳ נקודים משונים זה מזה —
עולה לחשבון י׳ מאות · ואם תשלים ה׳ נקודות עם ה׳ אותיות
ככל מה שיוכלו לקבל מן הגלגול יעלו לחשבון גדול מאוד ·
ואמנם ההזכרה של שם אין גלגולה בראשון ·
הניקוד גלגול הכל · כי אם הזכר / או עם כל אות ואות מה שלם
פנים ואחור כפי הצורה הזו שציירתי ליראי השם / ולחושבי שמו.

צורת הזכרת אל״ת עם יו״ד פנים ואחור

אלי אלי אלי אלי אלי
יאל יאל יאל יאל יאל
יאל יאל יאל יאל יאל
אלי אלי אלי אלי אלי
אלי אלי אלי אלי אלי
יאל יאל יאל יאל יאל
יאל יאל יאל יאל יאל

אלי אלי אלי אלי אלי
אלי אלי אלי אלי אלי אלי
יא יא יא יא יא יא

צורת הזכרת אל"ה עם ה"א פנים ואחור׳

אלה אלה אלה אלה אלה אלה
הא הא הא הא הא הא
הא הא הא הא הא הא
אלה אלה אלה אלה אלה אלה
אלה אלה אלה אלה אלה אלה
הא הא הא הא הא הא
אלה אלה אלה אלה אלה אלה
אלה אלה אלה אלה אלה אלה
הא הא הא הא הא הא

צורת הזכרת אל"ה עם וו" פני ואחור׳

אלו אלו אלו אלו אלו אלו
וא וא וא וא וא וא
וא וא וא וא וא וא
אלו אלו אלו אלו אלו אלו
אלו אלו אלו אלו אלו אלו
וא וא וא וא וא וא
וא וא וא וא וא וא
אלו אלו אלו אלו אלו אלו
אלו אלו אלו אלו אלו אלו
וא וא וא וא וא וא

צור׳ הזכר׳ אל"ה עם ה"א פנים ואחור׳

אלה אלה אלה אלה אלה אלה
אלה אלה אלה אלה אלה אלה
הא הא הא הא הא הא
אלה אלה אלה אלה אלה אלה
אלה אלה אלה אלה אלה אלה

הא הא הא הא הא הא
הא הא הא הא הא
אה אה אה אה אה
אה אה אה אה אה
הא הא הא הא הא

ואלה הארבע הוריות הגליות הן משתתפות בש׳ המיוחד עם אות
הייחוד אשר לא נעדרה בו בתחלה שהיא מכלל הש׳ ולא נתגלה הש׳.
כי שלא יהיה הסוד נגלה לעם גם חלק הש׳ הנרמז בש׳ הללו הן
שמו הן שהוא כמו כבוד יהוה הוה וכל יהוה הוה היה יהיה בסוד
הלויה שמו הלויה שהוא כמו יהוה היה ואת יהיה כמו אחד
שניהם וכל הויה מורה על מציאות נצחי בלי הפסק כשהיא לבדה
קיימת בעצמה מבלעדי צורה לזולתה חוץ ממנה לקיימה ואם
היא נצחית ויש לה סבת מציאות עצמותה אין ספק שסבתה נצחית
ואם סבתה נעלמת והיא נגלית עצמותה מעידה על נצחות סבתה
ועל יתכן לקרא שמה בש׳ סבתה והזכיר שם סבתה בשמה להורות
כונתה על מציאות סבתה ועל מעלתה ומפני ש״ש נבזרה.
עניינם גדולים ואם לא יזהר בו אדם מאד יתכן בו השתמשות
הראשונים ורואה עתה בזמן הזה כבר נתגלה הנסתר
מפני שהגיעה השכחה אל תכלית האחרונה וסוף הענין
היה ראש ההודעה סוף וסוף הוא סוף ואם הוא ראש והוא
לכן נקרא מלאך בשם האלהים וסוד אל קנא וכולל ד׳ ספירות
הש׳ ועל כן צורת יעקב חקוקה בכסא הכבוד הכולל י׳
ספירות וזהו סוד גדול ומאמר תבין מהו סוף ותכיר את
נ״ב הסבר על יעקב סודו יעקב וסוד ישראל לראשי זכור את
הנחש ואל מעשיהן ואל נולדת התליה גם בראש יעקב ותמצא
גם השיני נוסף על הפסוק הראשון מאחריהם ה׳ אותיות למפרע
מהירח והוא סוד גדול מאוד והחבור הד׳ ודע זה מאד
והשני ויבא בין והוא מורה על האמצעי וסופו כל הגולה
והנה הוא בן ישראל בין הפוך שוה והשלישי ויט משה מורה על
נטיה

נשיה׳ וסופו כל הימים׳ והם כנגד הירח על כן סודם חסר גם לבנה
רמז אם יהיו חטאיכם כשני כשלג ילבינו׳ ונשארו ג׳ ספירות יורו
על ג׳ אותות שלשם שהוא ג׳ אותות משלש מחשבה חכמה בינה׳ אלה הם
סוד הייחוד והראשון כולל השבעה שמות וזה כולל השלשה שמות׳
ואמנם סוד עשר ספירות כולל העשרה שמות יחד שהם ג׳ רוחות —
והם הם דרכי יהוה׳ והנה סוד ההזכרה כולל האותיות —
מספרו עולה השמות אהיה ולו מ׳ ר׳ אלפין הרי ראש׳ והוא סוד אהיה
אשר אהיה׳ ורמז בסוד בכל מקום אשר אזכיר את שמי׳ והנה ראש
דברך אמת ורמז מופלא וכן רבים עוד וסוד התורה הראשונה ראש׳
והוא ראש האדם אשר כולל כל ראש והוא רמז על עולם השלימים
שהוא יום השמים ונקרא אור לטוב שממנו האור והחושך והעולם
השני שסודו שלה ממנו החושך שעניינו שכחה׳ וסוד זכרי הזכרה׳
וסוד שמי הוא השכחה זה שמי לעולם זה הוא השכחה לעולם וזה
זכרי לדר ודר׳ וזהו הזכרה לחשון והסוד וזה יזכר לדור דור׳
וסוד הצר השנית לאחרונה ושתיה יחד הראשון וזהו אחרון הכבס —
האחרון וזהו ראשון לעולם הראשון והאחרון וזהו אחד וסודו שר —
שמיא׳ שר הדינא׳ מדת פנים ואחור׳ השר שמו שמי ראשי משמשי׳
וסוד הצר הרביעית בשנית שהיא ש׳ הנה הכל ראש אחד על כל אוף
יחד שהוא שר אופן׳ וזהו דרך כריה׳ שר כל יצר יצרים נאמרים
כלומר בכל חמר ואחר שהודעתיך קצת מזה הכלל אודיעך סוד —
תנועת האותיות עם הנקוד הרמוז בשם כלו והכתב נקודו׳

חלק ה׳

עניין ב׳ סימן כ׳ כולל סתרי הנקוד׳ ידוע שסתרי
האותיות הם עניינים עמוקים מאד וכבר —
נכתבו עליהם סודות הרבה מפורשים בדרכי אותיות דר׳ עקיבה
ובפרקי היכלות דר׳ ישמעאל ובספר הבהיר ובספרי אחרים רבים
מאמיניהם׳ וגם קצת מדרכי הנקוד נרמז בספר הבהיר׳ וכן מה
שנרמז בספר צורות ובמאמרים הש״י לאבן עזרא שכתב בספר
עניני הנקוד לפי הדקדוק גם רמז קצת מהסודות אך לא צריך
להשיבם פה וגם לא לשנות מה שאמרו אחרים׳ וכבר חודשו
גב׳ ספרים רבים על עניין זה מזמן קדום בבאור על פי אונקלוס׳

חכמים כמותי ובלתי ידיעת הש' וכאמר על מה שכ' מולה הספרי'
ונביאי' להם על ענין הניקוד לפי אורך כו . אבל יגלה לך סתרי
הניקוד הרמוז בשם הנכבד מלבד שלפנים . ואודיעך אין נעלם .
שאלו כתבתי הש' בצורה שלא ידע כל אדם לקרוא שאין קריאתה
כמות שהיא וכתב בצורת שירה אבל קריאתה כתר/שרה
ועל כן יוסיף לך מאד שתערך אל הקריאה. בצורה והיא צורת
עיגול כזה אֹ אַ אֵ אִ אֶ וזו היא צורת
הקריאה הישר' / וסוד הזכרה
והיא התחלה כא' לפי מורה וגם כנו' בעצמה לפי מורה כן
הזכרה כמיה וזו היא צורת הכה' כתמעתק כזו דֹ דַ דֵ דִ דֶ
והנה א' כולות תחלה על התנועה הישרה וזו
ואחר שתשלים כל התנועות האלו כריות בראש התיבות אחר כן
תשוב ותתחיל מן יה"ו ותלך יו"ד בראש כל תיבה עד תשלים
תורה . וכדרך היו"ד כן דרך מורי ה' ומורי ו' ומורי ה' עד
סופם ודע שמפני שהחולם הוא כולל כמספר החכמה וסודו
כולל ג' ספירות שהם ג' שמות מיוחדי' משולש . וסודו שלש
דמות שהם שלש אותות שהוא ש' ועוד שלם חש"מל לפי-
כן היה עליון על האות וזכור כי מי שמוחל על כבוד כסדר .
אחד . והנה חשמ"ל כולל לחמש נקודות כאחד כי ואמה מאמה
ד' חיות נקראות בשם אדם לפי צורת פניהם שנאמר ודמות
פניהם פני אדם . וגם חשמ"ל הנה גם הוא . ש' כנגד כולל
כתר שנ' ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה.
והנה חמשה חכמים הרי שלש והם חש"מל . וכל ג' היא
רוח אלהים והיא חולם . ועוד חתלמו"ד מם הרי אדתם חולם
והמספר תהו והכל החכמה דעת ראשונה וכעבור היות
חולם מלא הוא הראשון והוא סוד החכמה אשר היא —
ראשונה לכל היה להיות ראוי הוא הראשון והוא כולל —
הניקוד של השם . ואם שם השם הוא של הפנים כמו—
שהקבלה מעידה בסוד השלשים המורים על היות הם השלשה.
בעצם ואמנה התחייב המציאות הוויית הנפש כחומר ויש

ק

כן דין הוא להיות מה שכנגד השלשה שמות הראשונה הוא הראשי
התנועה הראשונה אשר היא למעלה מהכל וזהו סוד כתר ·
ומפני שהכל השם מעקר ונחשב בכל כאות הראשונה בזמן
דין הוא להיות השיני זמן כסוד יה שהרי כל זמן כדור הוא ·
ומורכב הוא מן פתח וחירק וצורת זמן היא צורת ן ונקודה
מפני שכל כדור תנועתו סביב נקודתו כזאת הצורה ⊙
וזהו מה שיורה עליו ציור זמן ומכאן למד כי הפתח
ראוי להורות על עצמו מפני שהיותו קו ישר כך מפני שלא יתקלקל
ציור האות בנקודו · והנה הדבר המקיף בכל סודו קמץ ·
והוא כדור ~~מקיף~~ מקיף מקיף מפני רמז כל ועל זה היה
מפני כה של יה לעורר מה שאמרתי על פי שנים ערים ·
ועל זה היה ראוי לבא קמץ אחר חלם כלומר שתתנועע הכבוד
אחר החכמה · ועל כן תמצא שחלם מיוחס אל הקמץ לבד
מכל הנקוד ונשוב הקמץ בכל צורות מחכמה אל החלם
והוא כה שתתכ אל הקמץ כאות אחת ונקרא בשם חולם קמץ
או קמץ חטף · כלומר שמתנועע בתנועה מהירה בתכלית
המהירות ואין בכל כדור מי שימהר כמקיף ותנועתו מן כ"ד אל
כ"ד ולו ו' קצוות והוא מעקר שהוא עצמו דך והוא קדמון כבח והוית
דין מכרוב · וכל כרוב עץ חיים והרמז עליו קנה חכמה מה טוב
ודלבו התנועה המהירה הסובבת היא העליונה והיא הקודמת
שבתנועות מכל הנבראת שבכל התנועות והיא תנועה כדור
ערבות וסימנך סולו לרוכב בערבות ביה שמו ועל' ורמז —
השתתפות עם חלם עם קמץ הנה יד ה' הויה שזה בא להורות
על הרם העליון המקיף הכל המנצח הכל והוא כח השם -
בעצמו אלו שבא חטף הראשון אחרון ישר וחטף האחרון ראש
הפך · והנה סוד השם נקרא מפורש מצרים רמז אחד
מהם זה שהוא מצוה לך לעשות משם צרותו ואלה הם ישר
והפך ותשרו · הפך הישר ותדעהו · והצורה השנית של
כל קמץ ממהר שישוב מחכמה לחלם כעת כמו שהוא גם כן
אחר הקמץ בסוד חכמה · ואם אין תנועתו ממהרת אל

מאוחרת, גם שב בדמות חולם אבל עומד כמו שהוא ורמז עניין
חולם בפעל וסימן ופריה חולם וכל פעל שהוא עומד תחלה
חולם אבל כל פעל שהוא עשוי לעמוד קיום תחלתו קמץ·
והנה כי אחר חולם צרי להשלים סוד ח"ש מל' הנרמז ונקשר
כי אחר קמץ· כלומר משותפים כל אחד ואחד מהם· בסוד
ל' של חולם ובסוד א' של קמץ כי ח' לבדו יורה על כלו· וכן
ק' קמץ לבדו יורה כל כלו והנה כי גם פעל צרי גם חולם
וכן שם סודו צרי· ורמז חולם עם קמץ משותפים עולם ורמז
קרנות צרי אל קרן קמץ כמוצאו· כן סודו ועד הרי עולם ועד
כלומר החכמה קדמה לכתר והכתר קדם לכבד אשר הוא החמר
מוחלט והוא משותף בכל חמר וכל יצר מורכב משני ענינים שוים
תחתונים כלומר שמתהפכים· תחת העליונים שקדמו לו· והם
כתר ונקודה עליונה אחת ונקודה תחתונה שנית ועל זה היה
שוה בכל שתי נקודות ומשותף עם הפתח ועם הסגול ועם
הקמץ· אבל לא עם השורק ועם החירק ולא עם החולם ולא
עם צרי· וידוע שהפתח משרת לקמץ וצורת הפתח קו ישר
בלתי נקודה גם תנועתו ישרה כצורת תנועות הפתח שהוא
הדלת והדלת והרמז והדלת תסוב על צירה כי צירה הוא
הצרי· ועל כן היה שם הפתח פתח גדול מפני שהוא משרת
לקמץ גדול· והסגול היה משרת קטן שהוא פתח קטן לצרי
שהוא קמץ קטן כלומר כתר קטן וכן כל חמר קטן אצל צורה של
צורה היא כדוגמת כסא החמר שהוא כתר קטן· וכן
במורה הנבוכים אומר במורה סיבת התנועה שאין השכל
נפרד ממניע את השכל החושב המניע את הנפש המשכלת
המניע את הצורה הכדורית הדבקה לחמר· והורכב השוא
משני נקודות אחת למעלה בדמות חולם ואחת למטה בדמות
חירק· ובשתי עיין כל נקודות והם קמץ גדול ופתח גדול
וקמץ קטן ופתח קטן ותמצא מציאותם בסימן וספר כתב
אשר ראיתו שהוא ספר כתב כלל ורבותם תמצא שהם שני
קמצים ושני צרין ואי תהפכם הנה תמצא שהם שני פתחי/

ושני

ושני סגולין וזה כלו הוא מפני שההבדל בין שני הגדולים תוספת
נקודה לגדול על משלחת הגבול ותוספת נקודה אחת גב״ היאו —
ההבדל שבין שתי הקטנים והיא נוספת לקטן שבשניהם וזה הפך
ממה שקרה לגדולים · וסוד ארבעתם נאמת ב׳ מורים שהסך
מורים על ב׳ מיני צורות וב׳ כדורים מורים על ב׳ מיני כצורים
שהם החמרים ומפני השתתפותם ידמה זה לזה כמבני ויבדל זה
מזה כמבני וכל ספר קרוב מוקף הוא כחמר לכדור הגבול אשר מקיף
מן מכל צד ועל כן הנקודה היא כמאות חומר לסובב העליון
המקיף ויהיה העליון כמאות סוף המונים והתחתון כמאות מין
המינים ואשר בניהם אמצעיים לשניהם כמאות סוגים בערך
ומינים בערך כהערכם לעליון ולתחתון · והנה יתקרבו ויתרחקו
יתקרבו לנקודה ויהיו כמאות ויתרחקו מן הסובב · או יתקרבו
לסובב ויתרחקו מהנקודה והנה היו הענינים ו׳ נקודות וב׳ עגולי
וסימן כי כוח עבדה בו · והנה כל שאנה יורה על מגל
שלם וכל תמונה היא תלת נקודות מנקודה לנקודה עד שיהיו ב׳
נקודות או יותר מורכבים ונקראת המרכבת קו ונחלק הקויים
למינים רבים ולסובבים והנה הקו והשטח והגוף בעלי כמות ו
והנקודה איננה בעלת כמות כמו האחד הדומה במספר שאינו
בעל כמות והקו יורה על אורך · וכן מן א׳ עד י׳ במאות אורך
והשטח יורה על רחב · וכן מן א׳ עד ק׳ במעוקבם שהוא עומק
יורו על כמות עמק וזו צורות ושלשתם ·

אב גד הו זח ט י׳
אד ט׳ ין כה לו מט סד פא ק׳
אח כז סד קכה ריו שמג תקיב תשכט א

וכלל חטר האורך הוא הכל · וכלל חטר הרחב הוא שמ״ה · וכלל
חטר העומק בסימן כ״א כ״ה שהם ג׳ אלף וכ״ה הנה סימן —
הראשונים לכ״ה והשניים של נ״ה והשלישים ג׳ כ״ה · וסימן כולם
המשיח כ״ה · ורמז כי לשלג יאמר הוי ארץ · וסוד נמצאה הסובב
חולה · והכלל את כולם שלשתם יחד לתת · וסימן לדר דר · ועל

סוד דר שהוא בחלם וסוד צרי · ורמזו וצדיק יסוד עולם · הארכתי
עד כאן מאותיות להורות כי כל צדיק דר שלם ועמו החרמש והוא און
הנפש · וסודו בנפש"ו · והרמז נשבע יי' בנפשו · ומן דר שלם
תכתר על שלשת הנקודים העצמים ונשארו עוד שניים נעלם סודם
והם חירק עם שורק · והנה הם ב' נקודות אחת מן העליונה
והתחתונה כלומר אחת מכרעת בין חלם שהוא למעלה ובין חירק
שהוא למטה ועל כן צייר השרק ג' נקודות למטה להורות על קשר
במצאות · ואם תאמר אין לקשר קושר זה שקר ומהו שקר הוא שש
מאות שכלו שקר ואמת · והסוד אותו שמש שמש מלאך ושר ·
הוא שמש פנים ואחור והוא שמש רוח ואופנים שמש רוחני —
מהגלגלים · וכל העולם עומד על הגלגל כי הם של תאוות של בתרקן ·
והסוד הגדול צורת השלם שמות הצבר · והנה ראש השכל הפועל
ועל כן תדע אשר השכל הפועל · הראש שהוא עצם הצורה · ועל כן —
נקבר ראש מהראש · והתחייב להיות בו קשר שהוא שקר ואמת
והנה כל אשר באמת · ועל כן היתה התורה לאמת והיתה התורה
לאמת גם הגזרה לאמת כי גלגלי התורה היצרים גם גלגלי —
היצרים התורה · ואין היצרים כ"א מחשבה וכל מחשבה ספירה ·
בסוד חשבון ומספר · והכל תלוי במספר וחשבון · והנה השכל —
הפועל היצרים ואם הם שנים יצ"ו יצ"ר הרי שקר · ואם תאמר —
הם שנים קדומים הרי זה שקר שאינם כ"א קשר ושאם תרצהו מן
ה"ר ורי"ש הכוללים מלאת י"ד אותיות שהם ז"ז והנה ח' אחרון רק
והוא צרי בעצמו וכן ש' אחריו רק וגם הוא צרי בעצמו והנה כל
הניקוד השרשיי הוא חֹק צֵ חִ שֻ והם כוללים ח' נקודים שהם
עם שלם וכבוד מקיף
כל והוא אחד ומי ד' להורות
על הרכבת ד' חננת בעדת ד' יסודות גם ד' מהנקודים אין להם קץ
ויש לחמשה שהוא קו נקודה ועולה מספרם שורם חלב חמישים
שהם כ"ה נקודים שהם מגלגלי השמים כאשר הם מגלגלי ספירים
גם הם מגלגלי זכר ונקבה ואם תבין אשר כל גלגל זכר ונקבה
וכולם הראש אשר גם הוא מגלגל והוא גלגל אחד · גם הוא גלגל
תלוי אשר הוא מגשים גם כסמל שם · ומאת תבין מעשה האלהים

אשר

אשר הוא משכן המלאך והנה כל מה שנזכר. שכבר חקקתי העניין
מאד כדי לעורר על הסוד בראשי פרקים וסימנן שלכל —
הנקודות החמש הוא סוד יה שם היה הוא בסיון נוטריקון /
ואחר שהודעתיך זה כולו בקצרה אודיעך עוד שנקרא לה שלום כזה
העניין האות והניקוד ואמרי לך בקצרה הודעתיך מה שכתבתי /
ואולי הוא אצלך מוררות הונו שכתבתי לעורר מרה תרדמותך —
החזקה והודעתיך שמה שאמרתי אינה כפירה מן היום מן הראוי —
לומ' מן ואחי' קיצור ומאשר רמזתי בעניין ה' הנקודות תבין
כי שם היסוד הוא הוא וכמו שתמצא שם היסוד בהוייה כן תמצא
שם הוייה ביסוד ונם תמצא כח שם כח כח כח שם והכל
מתאמץ מכח השכל ומכח הרקיע ומכח המספר וזה
כולו סודו חת"י השם ואמנם חתי השם כל השם והוא סוד השם
ותבין כל זה מסוד מעשה המרכבה.

חלק סימן ה'

לענין ב' סימן ד' כולל שימוש האותיות עם הניקוד

כבר התבאר לך
שהאות כחומר והניקוד כרוח המניע את החומר והה שניהם מבוארת
המתנועע והמניע הוא השכל והוא הפועל ברוח ובחומר.

והתנועה שמקבל המשכן כמה שהשכן הוא התכלית ואלו הם
ד' סבות הנמצאות. כל פועל נמצא בפועל והנה החומר הוא הסבה
הקרובה מארבעתן והתכלית היא הסבה המעולה מהן והפועל
קרוב אל התכלית והצורה קרובה אל החומר וזו הדרך כבר —
התבארה במופתים מושלמים בספרי החכמות המופתיות ועליהם
נסמוך ונאמר כי כל האותיות מורות ונקודים כולו לפי צורת —
זה החומר ונאמר כי האות מורות מציאות הוא פועל אחד והיה
חמרו הקרוב הוא הדיו ובהיותו הדיו נכתב הוא אמן כל חלק
וחלק ממנו מקבל צורות כל האותיות שאנו צריכים להכירם היה
מקבל צורות רבות אחרות או צורות אותיות אחרות כלתי זולת
שלא אנו לא נשאר עתה לדבר בם כי כשניתן לאותיות שלנו
לדבר ולניקודים ולשונינו. ואין לדון חלק מיוחד לומר עליו —
מזה החלק יצויר א' ומזה האחר ב' וכן כל החלק שהוא

מוכן לקבל צורת אחת מהאותיות הוא החלק כמוכן בעצמו המוכן
וקבל כל הצורות אחת אחת אלא ~~שבאחד~~ שאחר שקבל זה החלק זו
הצורה נשאר בחלק ההוא להקרא אות מורכב מחומר וצורה ועל כן
הדיו לא יקרא אות אבל לא יקרא חומר האות אבל האות מפני שאין
לו מציאות בלתי החומר אין לו שם מאות והנה עם כל זה אות הוא
שם המין לא שם אישי לפי כל אין כלל אישים פרטיים. ועל כן
כשהתחברו על צורת אות בחלק מחלק החומר הדיוני יקרא לו אל"ף
שם פרטי נוסף על השם הכללי ואות האות בעלת שתי שמות
שמו האחד הכללי אות מצד כללו ושמו השני הפרטי אל"ף וכו' —
משל ומ"כ שמו הפרטי הוא אשר הבדילו מהכלל והוא אשר הכללי בצורה
לחומר במקרה מפני שהכלל קיים והפרטי הוה ונפסד והקיים הוא העצם
וההוה והנפסד הוא מקרה כל שקרה לו מקרה ההויה ומקרה ההפסד
והפועל צורת אות בדיו הוא אשר הוציא מה שהיה בכח אל פועל והוא
הסופר כותב בקולמוס והיה הפועל כמו כלי אמצעות ביניהם שכן
תיקן הסופר צורת האות כפי כחו ורצונו. והתכלית הוא שיבין
הרואה הקורא כוונת הכותב עד שישיג על יד זה הפועל מה שהיה
כותב ובעת השיגו המשיג דבר נשלם כוונת הפועלים ודבר הכלל
אל תכליתו ואחר שהדבר כן אם לא תשיג כוונת הפועל לא —
נשלמה כוונתו ולא הגיע אל התכלית האחרונה אשר היא המכוונת
בעשות. ומפני שהגיע התכלית ההיא הורה השכל לסופר
המשכיל להוסיף צורה על צורה כדי להשלים כוונתו ולתת כח
קרוב נחוץ למעיין להבין מהרה כוונתו והיא ענין התנועה
המקרית הנוספת על האות או נאמר התנועה הרצונית וזה כדי
להעתיק מה שהוא חוץ על ספר מהספרים ממקומו ולחוקו עד
תכלית המעיין כו. וידוע שהאותיות אין להם תנועה בעצמם ועל
כן נתן השכל עפ"י השכל כחות בכלל הספר להמציא האותיות
במציאות בדמות מציאותם הנמצא בספר והשמו לאותיות נקודות
מורות על תנועתם כשמביאו בהעתקתם מן הספר אל הפה ואם
כן המתנועעות בעצמם הם אותיות הפה ובמקרא הם אותיות
הספר והשתתף על זה בהכרח מקום התנועות החולקיות כי לא

ותנועה

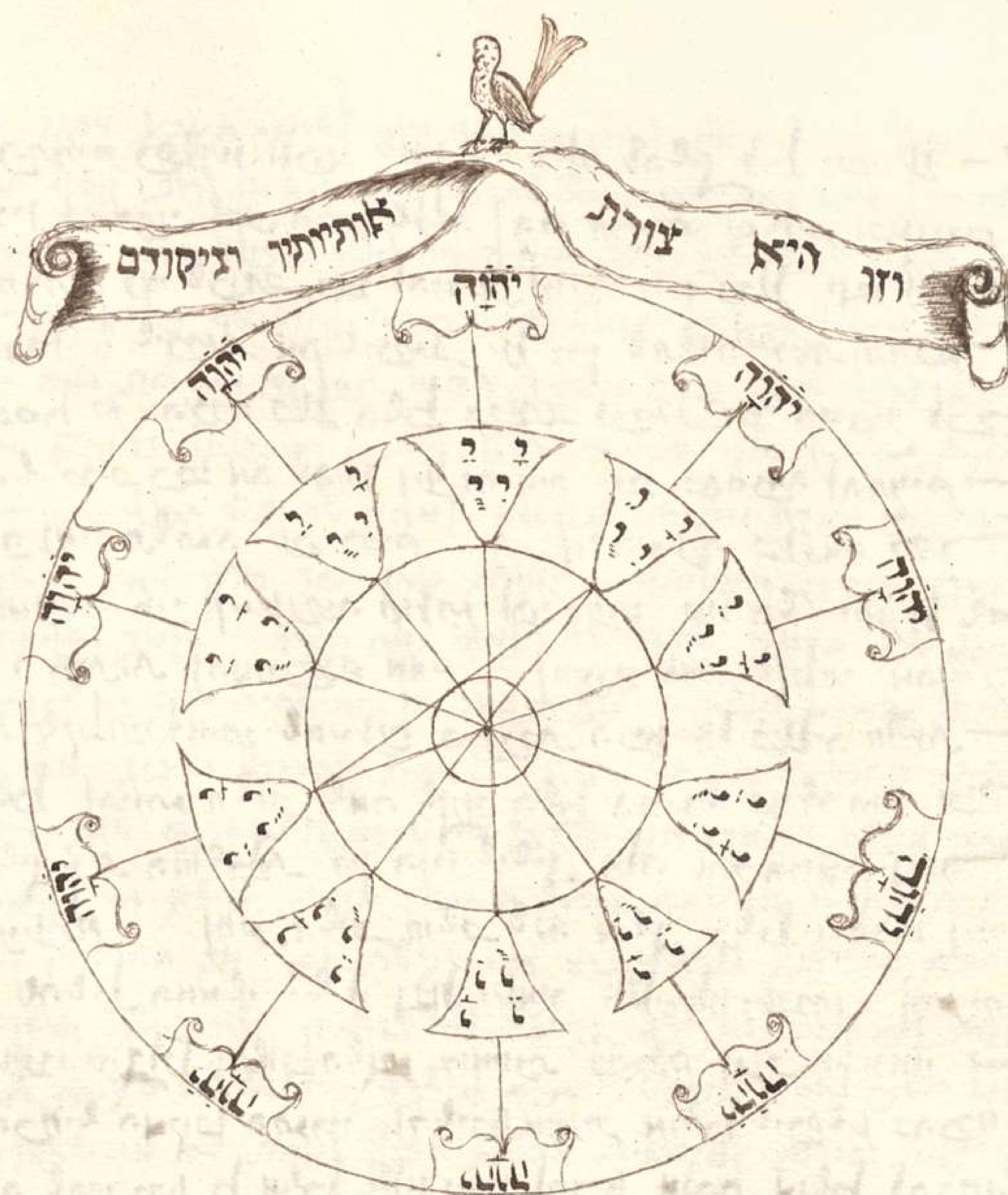
יתנועע שום התנועה כלל לא מקום ולא זמן · וחלקי המקום
הם הרחוקים וחלקי הזמן הם הפסקים השמשונים בשנים
ובחדשים ובימים וכדומים להם · ומפני הרחוקים צריך אדם
לדעת כמה יאריך במבטאו כל אות ואות · וזהו סוד
ההזכרה · ומפני שאלה כלם צריכים עניין ארוך אין צריך
במסירת קבלה לכך · ומעט שהיית' יכול לתת טעם לכל ארוך
ערכתי מפני מה תאריך זו כזו או זו יותר מזו אבל צורת הנקודה
מספקת להורה כי מי שהוא חכם הוא יבין מדעתו ·
ואחר זה עיין מאד בצורת השם · כשתרצה שתצטרך להזכיר
את השם הנכבד והנורא ית' ויתע' · הזה החקוק למעלה בנקודו
נשא עצמך והתבודד במקום מיוחד שלא ישמע קולך לזולתך וטהר
לבך ונפשך מכל מחשבות העולם הזה · וחשוב שבאותה שעה תפרד
נפשך מגופך ותמות מן העולם הזה ותחיה לעולם הבא אשר
הוא מקור החיים הנמצאים המפוזרים בכל חי והוא השכל והוא
מקור כל חכמה ובינה ודעת · והוא כבוד מלכים אשר הכל
יראים ממנו יראה גדולה מאד · והנה יראת השכל היא
כפולה שהיא יראת מעלה ויראת אהבה וכשתצא דעתך להדבק
בדעתו הנותנת לך דעתך צריכה דעתך להסיר מעליה כל
הדעות הזרות זולת דעתו המשותפת בינך ובינו על פי שמו
הנכבד והנורא ועל כן אתה צריך לדעת דמות מבטאו וזהו
ציורו · כשתתחיל להזכיר אות א' באיזה נקוד שתזכירהו מפני
שהוא מורה על סוד הייחוד אל תאריך בו כ"א לפי שיעור נשימה
אחת ולא תפסיק בנשימה ההיא שום הפסק כלל עד
שתשלים בטויו ותאריך בנשימה ההיא המיוחד כפי שיעור
כח אריכות נשימתך האחת בכל מה שתוכל להאריך בה ·
ואחר כך וגם כל אות שתזכיר באיזה מבטא ובכחו עד שתגיע
שמחת הנפש בהשגתה שהיא גדולה ואחר הנשימה כל אות
ואות תהיה כדמות הנקוד והוא שתהיה לחלם למעלה · וכשתתחיל
בהזכרתו תכוין פניך על פני מזרח לא למטה ולא למעלה ואתה ·
יושב מעוטף בבגדים לבנים מכובסים שהורם או חדשים

על כל קצין או שליחך ורושך מורכב כתפילין לפני המזרח
שמשם האור יוצא לעולם ולך חמש נקודות בם רושך ובחלק-
תתחיל מאמצע המזרח ובן רעיונך · ויתעלה רושך עם
הנשימה מעט מעט עד שתשלים ורושך למעלה · ואחר
שתשלים תשתחוה על הארץ פעם אחת ולא תבדיל בין נשימה
הא' לנשימת האותיות הדבק בו כי אם נשימה אחת קצרה או
ארוכה · אך בין האות של השם ובין הא' משרים או
בין הא' לאות הש' · בהיפוכם יש לך רשות להנשים ב' נשימות
בלי מכשול ולא יותר · ובתשלום כל-
טור וטור יש לך רשות להנשים חמש נשימות ולא יותר אבל פחות
מן ה' הרשות בידך · ואם שנית או טעית בטור מזה הסדר שוב
אל ראש הטור ההוא עד שתאמרהו כראוי · ומאות החולם-
הנמשך למעלה עם כחירק הנמשך למטה ומשך כח העליון להדביקו
בך ובשורק לא למעלה ולא למטה · אלא מישרה ואמצעית כנגד

הפנים האמצעיים ובזה תמשיך
ראשך מהשמאל אל הימין·
ובקמץ מהימין אל
השמאל

שלא תמשך לסבלו ואפי'
ההזכר · תשמע הדבר בכל
אות להזכיר עוד פעם אחרת

כדאות כציין ושוב שעורב זה נכרת בריתו ומה אוסיף להודיעך-
שכבר ידוע הוא שאם אתה תחכם מן הראוי תבין הסדר כלו ואמר-
תרבעה שבלך חוש בחכמה או בקבלה או רעיונך חוזים בהבל הזמן
אל תזכיר אות י"ה בן תוסיף לחטוא · ודע שמן קו' של יוד לקו' של ה'
תוכל להנשים כה' נשימות ולא יותר ובלבד שלא תפסיק בנתיי' לא
בדיבור ולא במחשבה ובן בין ה' לו' ובין ו' לה' רק פחות מכה' בין-
קו' לקו' תוכל להנשים · ואחר שהראתי לך זה אודיעך עוד סוד השם
העשוי השגל המעושר שאם תרצה להתחיל בו לפי הצורות הנערכות·
הרשות בידך · והם י' צורות הקדש שלושים · וזו·

ו׳ מהן כלן מנוקדים · ואלו הוה עומדים ונעים אחר הזמת ה׳
אדני מנוקדים והנשמות שות להשוואת מאות׳ ׳ לתיבת הוה ·
וכלל הש׳ שוה לאור · והבן זה מאוד שכבר נכתב למעלה · הנה
כבר זכרתי לך סוד מבוא הש׳ וסדרן בתחלית הקצר לפי הצורך ·

חלק ט׳ סימני אותיותיו והיה חלקיו ד׳ וענינו ד׳

חלק סימן ו׳ עניין והשם נודע

ו׳ סימן ב׳ כלל קשר כל הכחות בשם כבר חשבו
חכמים רבים שמפני שהשוואת הסמנין · והכתב גם מוסכם
מן הניקוד שלא יתכן מפני זה שיוכל לשמת חלק מחלקי הטבע —
הכללי בשום עת מן העתים לא בשם ולא בזולת שם ·
ואמנם מה שבא מזה נכתב או נקבלה בא בגזרת משל על דרך
שבינת מאת החכמים · מה שראוי להבין · והוא המשל ויחשבו הם

המתאוים בפשוטו מפני שאין בם יכולת להשיג כל דבר על-
צריך כי אופני שכל אדם שלשה והם חכמים וסכלים ומאמינים
ולא יתכן לאל שיכתוב דבר להודיע לאנשי דורו בכלל וגם לבאים
אחריו . שיכתוב מה שיכתוב על דרך שתשוה דעת החכם
והסכל כי . הוכרח בעל השכל הכותב לכתוב דבר מספיק לכל
א״ש כפי מה שיבינו ועל זה היה יכם בהסכמה והתקיים —
ולפנים/ תשתנה עם הזמן . וזו הטענה בעצמה כבר
האמנתיה אני וטענתיה לאותה לפי דעתי סוד השם/ יתב/ הל שם
בן ד׳ אותיות והמפורש ממנו . ואמנם אחר שקבלתי מהש/
מה שקבלתיו ראיתי שהטענה הנזכרת הבאה אל בעליה חולשת —
השכל והיותו חלוק שמה שנוגע השכל האנושי כאשר הוא יכול
להשיג בית המושכלות דין הוא שישיג אלה אשר ידומו ענין
מנעתם . ואם יחשב חושב שזה מושג בשכל נמצא ומדיאל
לו שהשכל האנושי יש לו גבול יעמוד אצלו ולא יעברהו . ואם יחשוב
ענינו יתגבל ותשוב השגה דומיונת כהכרח ועל כן אין ראוי —
להכחיש המקובל התוריי עד שיבא מופת מושכל שיכחיש בהכרח ,
וזה שכבר ידעו כל משכיל שלא יתכן והבא מופת מושכל והכחיש —
מופת מושכל כי המופתים המושכלים הם אמת ודבריהם אמת
והם אל נודו מחבריות ההקש האמתיות מצד הקדמות . צודקות
לפחות וכמו זה אמיתת בא אמרך על דרך משל כל אדם חי . וכל
חי מרגיש . ואם כן כל אדם מרגיש . וזה מופת מושכל ולא יכחישוהו
שום משכיל . וכן אם יאמר לך אדם כל לשון מוסכם וכל מוסכם
לא ישנה הטבע . ואם כן כל לשון לא ישנה הטבע . וזה מופת אחר שהתבאר
במופת שכל לשון מוסכם . אבל היות כל לשון מוסכם בלתי משנה
הטבע זה מושכל ראשון ולא יצטרך למופת . הנה זה כלו —
אמת אבל מה שהתאמת אצלינו אשר אמרנו עליו שלא יעלה
ביד אדם על דרך זו זולת הנביא ולא כל נביא אלא הידוע אשר
נכתב עליו זה הדרך המופלא הוא שאמרנו כי בזה הדרך שכל המתפעל
עד השכל הפועל מה יוליד מדע מחודש אצל הנביא שלא היה —
נמצא מה בפועל כלל כבם ובעת הדבקות יצרו מה שהיה בכח

אל פעל וחדש מחוץ ודומה זה משל אחד לשינוי הטבע מפני כי
שהטבע הוא כמו או במה שהוא דומה לכל או לרוב עניני כי
נ״ב מפני שכלו שכל פועל כפעל דומה לחוץ הכולל הכל ובריות
שכל האדם משגיח כל המושגות שתחתיו כולל את כולם ואין
יתכן לקבל שפע מכח השפע ההוא יוכל גם הוא להתחדש
חוקיות כמאמר חוקי כמאות פעל הטבע המתחדש בהוויה
וכמספר בצורה חוקיות קבועות ומפני שהטבע הכולל קיים
אורך ענייני פעולותיו החוקיות זמן יותר ארוך ממה שהאריך
פעל של הנביא שהוא לא יעמוד עמו תמיד ועל כן ראוי ליחס
הפעל ההוא המשתנה על הנביא או מי שהיה מנב ראשונה
לשינוי ההוא שהוא הש״י יתע׳ ומפני שהנביא ישיגנו אלא
מתוך מעשיו יחסרו אותם לכל מי שקדמו לו כהסכמה שוה זה
הפעל האישי המשתנה ממנו הטבע האיש אל גם הש״י ואמרו
שככה הש״י יתע׳ עשה הנביא מה שעשה והש״י ית׳ הוא אחד ושמו
אחד וזה דבר שלא ישיג בהרגש ולא בדמיון ולא במושכל הראשון
אבל מושכל אחר מופשט רחוק מושכלו׳ ו[illegible] לא ידיעת רבות
מושכלות ברורות ומקובלות שהיות יכוון לאמת בם מה שאמרנו.
על דרך ספור אבל לא כמבוא זה החבור אל כוונת כן לכתוב
העניין המקובל ומסכן בקבלה ואעפ״י שכבר השכלתו
גם כן שהוא כן ואי אפשר להיות זולתי אחר שקבל וגם הושכל ועל
כן נבחר׳ ממנו המקובל ואם זה גם כן החכמים והמשכילי׳
יבינו ולא יבינו כל רשעים והרוצה לבחון יחקור וימצא ואחר זה
תדע כי הרכבות הכלליות אשר בכל הנמצאות הם י׳ ספירות בלימה
וסודם יו״ד שמות בסוד י״ה והם הנזכרות אשר כתבתים
וידוע כי תשלום יו״ד כלל י׳ הוא ה׳ ובחבור מה שקדם אל ה׳ עמה
תמצא י״ה ובמלואו הוא יו״ד ה״א והיה הנמצא המחובר הו״ד
אות׳ ויהיה הסוד דו״ד הו״א והנה החשבון העצם החשוב כב החושך
והעד אהוב הוא ומפני שכבר שני אוהבים של חוקי אהבה ו
שהיא שוה דבר אחד בשאתה לפעל הורכב השם ושני החוקים
והם שתוך אהבה אלהית שכלית עם אהבה אנושית שכלית

והיו מחוברת כמו שאמר כולו אחד אחד מפני חבור מציאות האנושי —
עם המציאות האלהי בעת התשובה השוה עם הש׳ עד היות היא
והוא דבר אחד · וזהו כחו של האדם שיוכל לקשר התחתון וידבק
בעליון ויחד העליון ונשק את הדבר השוה לקראתו כדמות החתן
המנשק את כלתו בפה מרוב חשק אהבה מיוחד להודיע שניהם
מצב הש׳ יתע׳ ·

חלק ה׳ עיין פ׳ סימן ד׳ כולו כמות הש׳ שבם זוגרין
ומתירין · הקש״ר הוא בעצמו הח״ב וסודם
ששה · ואמנם שמות הקשר ששה גם שמות החבר ששה ועל כן היה
אות הקשר ו׳ כל מקום שנאמר ו׳ שהוא ששה · והיסודות אשר
בם כל קשר וכל חבר הם השלשה · והם אש ומים ורוח · הרי
סודם ששה · היסודות המפשטות מהחומר והצורה הם ששה · והם
הנמשכים והמתמצים והמתאוות אשר כולו ו׳ אלכסונות והם ו׳ כפש״ע
יהו · מצורפים · חסרו מהם ו׳ הפנים שהם ד׳ הרי שלשה · וכן כל האחר
הרי שלשה · וכלם הנה הנה ששה · כי כל שלשים הם ששה וחכם
הוא כי השלשים הם הקשרים והם החרים ונוספו על אודה שלש
היסודות הנעלם ועל כן היו היסודות ד׳ והם הם ד״ג כאורות
האותות אשר בם הקשר והחבר כמנין וכצורתו עד שיוכל כחו
אצל היודע את השם אסור כבדן במוספת ה׳ על החמר ומתקלקלו
יב׳ פעמי׳ שהוא שם יב׳ כן וסודו מרובע והוא אנא והוא אנא —
והוא אנא והו אנא והוא · והאלפים נוספו לסוד ג״ר וכן אנא
יהוה אנא יהוה · הושיעה נא הצליחה נא הושיעה הצליחה
וזה כלו ראייה על זמן הדור שהוא זמן הנבואות וזמן הקדוש לקדש
בו את הש׳ · ורבו נראה סוד הקשר שם מבואר דוחר כן מוך —
הכהן כש׳ יהוה כ״ט · ושר ש׳ יהוה ויאמר לא אסרו חג בעבותים
עד קרנות המזבח כי זה אסור להרשו מבואר כן ילחמו בם —
שנאמר כבלי מלחמתם שהוא סוד הש׳ כמו שנ׳ אלה ברכב ואלה
בס׳ · וכן כי לא בחרב ובחנית יהושיע ה׳ · ומבואר אומר חד
רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם וגו׳ לעשות בהם משפט כתוב
וגו׳ · וזהו סוד הקשר העליון והתחתון שקושר את הש׳ בשם

חלק ·

חלק ד׳ ענין ג׳ סימן י׳ כוונת אותיות הקשר והתר. דע
כי היודע דרך זה הש״י צריך שידע שם העצם שבו נברא
כח כריתת וישראל עם הש״י המפורש אשר הוא ע״ב שם העצם
ויש ממנו ויש בראש ויש בתוך ויש בסוף. בראש כענין כ־
נקרא משה להושע בן נון יהושע שנ׳ ויקשר השם בראשו ובתוך
כענין אברהם שהוסיף לו הש״י ה׳ שהוא סוף הכתב והיה מהש״י
תוך וסוף ואברהם תוך זרוע לסוף ובסוף אליה שהוא שם אלהים.
ובסוף הוא קשר ו׳ של השם עמו וכן נמצאים רבים. וכפי
הצורה הזו צריך לחבר ולהאיר שם בשם ולחדש ענין לקשר ההתר
י׳ והתיר הקשר בשמות הידועים כהתגלגל עם יב׳ מזלות ועם
ז׳ כוכבים ועם ד׳ יסודות עד שיתפשט הקשר והמתיר מחמר
האסור והמותר ולובש צורה מחדש בן אסור והיתר.

חלק ה׳ ענין ד׳ סימן ק׳ כוונת תפלות הקשר והתר זו היא
תכלית התפלות לפי המושכל והמורגש כמו האדם
שהיה בבית הסוהר על דרך משל כיוסף הצדיק ע״ה. שיצא מבית —
האסורים למלוך במצרים ומלך עד שאומר על עצמו שאני אלהיך
להיות לכל מצרים שהוא אדון אדוניו ויכול לאסור את אוסרו אשר
אסרוהו ולהתיר עצמו. שאין ספק שכבר הגיע בזה התכלית אשר
חשק בה האסור אל מה שבקש מהש״י והנה תכלית התכליות
הזו התפלות האחרונה והתפלות האחרונה הזו השגת המבוקש
האחרון בכל דבר ודבר כפי הענין.

החלק הו׳ סוף אותיותיו ויהיה חלקיו ה׳ ותמיד ה׳ —
והשך וכרת. חלק ו׳ סימן ו׳ ענין א׳
סימן ו׳ כוונת השגת השכל השכל הוא שם לדבר המופשט הכל שהוא
הסבה הראשונה לכל והוא שם לכל הנפרד מכל חמר והוא נשפע
מהסבה הראשונה אשר באמצעות השפע ההוא מניע הדבר
הראשון את השמים ואת כל צבאם והשני הם בעלי חמר בלתי משיג
ובעלי צורה משכלת בלתי מושכלת ובעלי נפש משכלת ומושכלת —
והשכל שמשכלת הוא שפע מהנפרד ויקראו שכל דבק בהיותו בעל —
הצורה והנפש והוא אשר תשכיל נפש האדם עצמה וכל מה שחוץ

ממנה ותשכיל שכלה כעצמה שהוא הענין לה צורת ההשגה .
ותשכיל ממה שלא נלוה ממנה במציאות ושהוא סבת
מציאותה וקיומה . ותתענג בהשגחתו. ועוד מופלא שאינו דומה
לדבר מאשר עדני זה העולם החשוך ובצורה שמציירת משבת
ספרה נפרד מחומר והיא כוונת חומר . ואי אפשר לה קיום השגה
עד תשוב להיותה מחודשה אלא נפרד אשר הוא בלי מקום ובלי זמן.
שהיא כמו בין שתי נקודות אחת בצד אחד ואחת בצד שני בשוה
שזה מתכלית הרוחק אשר בין שתיהן והיא חושקת לקיום עצמה
ומציאותה והשגחתה בעצמו בעצם סבה שהשגחה נגזרת לקיים
בה מציאותה וכל עניניה בחזרת חלילה והבדל עם האמתה
ואינה יכולה לא הוא ולא נמסר כאהבת תאותה שהרי היא אין לה
תאוה בעצמה כלל . אבל נגזרה האהבה מעצם וגם כל זה
אינו מחולק מאמונו וגם לדבר הרכבה בזה אבל אין בה מקומו .
ואולם השכל הנ׳ הוא שם לסבה הראשונה הקרובה הפועלת
לכל מה שנעשה מן השמים כאומר לכל הארץ המורכבת מהיסודות
וליסודות בעצמן ולכל המורכב מהן . וזו הסבה שמה אלהים
שכינה גם רוח הקדש או רוח אלהים חיים ובדומה לאלה השמות .
ופעם יקרא מלאך או אלהים גם יהוה או אדני שדי צבאות
וכן מלאך האלהים גם מלאך יהוה . וכבר נודע כאומרת שהוא ,
השכל הפועל בנפש האדם שכלו . והנה א״כ שלש מדריגות שלשת
עצמות אחד . והם השכ׳ הנבדל ושכל הנכבד ושכל הדבק
בנפש . והנפש חבקה כן דבק אמיץ עד היות שניהם ג׳ עצמות
אחד והנה לאדם העליון ד׳ והם נפש ונשמה ושכל נכבד .
וסבה ראשונה לכל וכן לאדם התחתון ד׳ והם נפש ושכל נשכל וסבה
ראשונה לכל . והסבה הראשונה כוללת הכל והיא יחידת לכל .
והשכלים רבים הנבדלים והשכלים והנפשות רבות רק השכל
הפועל עצמותו אחד וכמותו רבות מצד המקבלים שהם רבים
ומפני שהאדם בעל חומר מחולף תורת הפרטיות התחייב הפרד
נפשו מעצמו כדי שתדבק בשכלה הנשכלה אשר כן השיגה עצמה
וכל הנמצאים שנמשכו ממנה והשיגה ג׳ מציאות מה שאמרנו .

ממנה אבל לא עצמותם מפני שהשכל משיג ענין מושג ההשגה משכלת
את שניהם בהיותם כמו שאמרנו בהיותם דבר אחד · והנה השגת האמצעי
הנשפע מה שהשכל הפועל הנבדל היא מדבקת את הנפש באלהיה והדבק
ההוא הוא סבת חיי הנפש הנצחיים בחיי אלהיה כמו שנאמר על זה ·
ואתם הדבקים ביי' אלהיכם חיים כלכם היום · ונאמר אות יד אלהיך
חיה ואורת תעבר וכו תרגם ובנשמותשכם וזו היא השגת השכל ·

חלק סימן י' ענין ב' סימן ב' באור צורת השגת השכל

צורת השגת השכל היא צורה מושלמת ·

קה מן הדקה דכה מן הדכה פנימית מן הפנימית · ומפני רוב
אורה וזהרה הבהיר המאיר העולם כלו נעלמה צורת יופיו
כנעלמת צורת יופי אור השמש מעיני העטלף ומי שעינו כהות
ואף על פי שאור השמש הוא הנותן הראות לראות בם כל מה שיעבר
על אדם תכלית עינו יותר מפני חשות עצמם · ואין האור
המונע מצד האור כי אם מצד חמרם וצורתם החלושים · כן גם
הנפש הגשמית החכמה כצורתה לענין כח שנתן בה אור השכל
יחלש כחה מהשיגו לא מפני שהוא נעלם אורו ממנה אלא מפני היותה
בעלת חמר · ואם לחכמה רק כלי לזולתה · והמשל לעיני עם
אור השמש ולנפש עם אור השכל עד אשר יקרה לכל שכל נפרד
בהשתכלו בשכל העליון אשר הוא הסבה הראשונה לכל והוא האלוה
לבד והוא אשר המציא הכל יתב' שמו לנצח נצחים · וזה מפני
היותו עצם · ומשתבח בתכלית הבהירות ואי אפשר להשתכל מרוב
יפיו אשר אין לו תכלית ולפיכך לא ישיג עצמו זולתו ולא ידע מה הוא
כלל הוא · וכל מה שאין לו תכלית אבל שכלים יש אצלו תכלית
ידועה לו ומקיף בו מכל צד · ומפני היות כל מקיף במאורו
צורה למוקף והוא מקיף הכל ואינו מוקף מדבר שכבר אמרנו שאין
לו תכלית יקרא צורה לכל נמצא · ומפני היות הכל בריותיו
והוא בלתי נברא ובלתי נמצא מזולתו כן הוא סבה לכל ודבר מחייב
המציאות בבחינת עצמו · וכל נמצא זולתו הוא מחייב המציאות
בבחינת ~~עצמו~~ סבתו ואפשר המציאות בבחינת · ונמנע המציאות
בבחינת העדר סבתו אשר הוא הדבר אשר המציאו המציאות יקרא

זה ממציא או פועל או בורא וכיוצא באלו השמות אשר יורו על המציאה
וכאשר התבאר שהשכל פועל יאמר עליו שהשכל אלוה כאשר כבר נזכר ·
וזו היא הצורה הנקראת צורת השכל אשר שכל האדם יכול לציירה עם
שאר הצורות המושכלות המושגות ממנו כאשר מעיינו ומאמתו —
ושהשיגו בדרכי השכלו/הידיעות · ואשר הסתכל בצורה הנקבצים אם
היתה נפשו נמשכת הוא יסיר מדבריו מאמנו כי הוא מרפא —
הנפשות החולות · ושומר בריאות הבריאות אשר חובר עליו —
כי משה והוא רופא ומחיה ורופא חיים · וכירו' משה על זה המורה
משה עליו השלום יתן שהוא צורת השכל ·

חלק סימן ה׳

עיין ב׳ סימן ד׳ כאלו דאמר דברו עם
כל מי שדבר אתו הדבר נמצא כל עניני

וכן נמשלים בכלל וכאן שהנמשלים הדבור זה רחוק מזה בעניין ·
כי הדבור הנשוא בבחינת אמתתו זה רחוק מזה בכל ענייניו —
ושלשת נושאי הדבור הלב והפה והספר · ושלשת ענייניהם הם
האותיות הנכתבות והאותיות הנבטאות והאותיות הנחשבות
ואשר משתף הדבור לשלשתן הוא ב׳ שמות ואלו הן הכתב —
המיוחס לספר הנשוא והלשון המיוחס לפה הנשוא · והכון —
המיוחס ללב הנשוא וסימן שלשתן שלשתן ב׳ ראשי תיבות והם
ל׳ כל כבוד והכון כל · וסימן וי״ו כתוב ואבותם כבל וסימן
הנמשלים כה״ם משל כליו ועוד סימן הנמשלים במח או״ח כל וכך
ואל כנגדם אל תשלשו · והנה כבר נודע ההבדל הגדול שבינהם
ואעפ״כ כולם שיקראו שלשתן דבור מפני יחוס שם אחד שבכלן —
שלשתן כי הדבור האלקי הכולל כל מי שדבר אתו כל או מדבר עוד
או ידבר לעתיד הוא עניין רמוז לנזכרים · והשתתף עמהם
לשם דבור מפני שהדבור מורה על התנועה כי תנועת וכו' —
וכו' ונבדל מהם תכלית ההבדל בעצם ובעניין זולת שם
הנתיבי ומה שיורה עליו שתוף הויות זה הדבור נמצא והשלים
כי חכם ובחירה וכונה ורצון · וזה ב׳ כמאות מזה הצד
יתכן לשתפם או כיוצא בזה שהרי אלה הנמשלים זה לפי —
הכוונה הטבעית המשותפות עם ההסכמיות בזה · והנה ·

והנה תכלית ההבדל בין הדבור האלהי ובין האנושי ואף כי אמנם
הקרוב לו יותר שהוא הבין והמדע שלב מפני שזה אמנם וזה נותן
ועוד שזה קבלת הלויה בחשבון באותיות מה שנותן כי מחשבת
בספירות בלתי מוגשמות כמו שהודעתי כבר בשם אלא שהמחשבה
אצלו מקנה אצלם שהוא חמר נושא צורות האותיות האצורות בו
שהוא חמריהם הקרוב ובן הש"י ית' המחשבות אצלו כחות והנפשות
כדיו והדבור הנבא להן מדת שהיא ההשגחה בצורות האותיות
הנכתבות כלומר הנבראות אשר הם כתובים משני עבריהם מזה
ומזה הם כתובים ומצד אחד קוראים פנים ואחור כדמות ההיכל
המעיינות פנים ואחור והרמז על זה אחור וקדם צרתני וגו'
ואע"פ שאצל הש"י ית' אין דבור מהדברים הנעצרים
אצל הלב המקבל דבור הוא והעד על זה שהוא מופת אמתי
מושג ומורגש ומקובל היות דבר המחשבה שולח אל כל הספה דבור
אשר אינו מאין דבורו ולא ישתתף כלל דבור כמו שאמרם עם
תכלית ההבדל בעניין עצמותם ובן על שיני היות הדבור
המחשבה שולח דבר לכל צבא כמעיינות החמרים והכלים והוא
תחת צורת אותיות לחמר שהוא הדין כלל היד והעץ ושאר
האמצעים ועם כל זה ידעת רוב ההבדל שביניהם בתחום צורי
בכל חמר ידמה בזה לסופר עד משל בצד מן הצדדים ואל
הדבור הנבא מאמן לנפש שהלב חמרה ומן יקרה דבור בש"י משותף
אינו רק השגה שלמות על האמת

חלק ז' סימן י' עניין ז' סימן כ' כלל ההבדל אשר בין
המשיגים והמתנבאים אינו צריך להאריך
בבאור דבר זה מפני ההקדמות שקדמו לו בעניין ההשגה וזה
שאחר שתדע שכל השגה מושגת בכלל בין קרובה לגבל כמושגות
בין רחוקות מאוד כמורגשת בין המוצאות אשר ביניהם כמדומה
כלן כאות מהש"י ית' אין ספק אצלך שירחק שלא תשלך
עניין ההבדל אין בין כל משיג ומשיג ומעטב אעורך על
עניין ידוע שכל מי שרחקו אחר דבר אחד להשיג והשיג
יקרא משיג וכל השגה נחלקת לשלשה חלקים והיא מורגשת

ומוחש/ המושגות והמושכלות כי הנה חמשת החושים הידועים העין.
והאוזן והאף והחיך והיד עם כלי הגוף. והכחות שהם נושאי/
אותם הם הראות והשמע והטעם והמשוש והשגה שמשיגים
הכלים הנזכרים הה' עם הכחות הנזכרים/ הה' היא בכלל נחלקת לה'—
השגות כלליות והן השגת הנראה כתפוח עד"מ והנשמע בקול
כשמכין בכלי חזק והמריח כמוהו והמוטעם כמוהו והממושש—
כמוהו והנה אלה ה' השגות כרמז אחד הוא התפוח גם תהיינה
ההשגות האלו בדברים רבים משתנים ומתחלפים אלה מאלה—
וההשגה שמשיג הדמיון שהיא המשכן אלו הה' כחות במוח הידוע.
חזקה בעת כאשר כבר רדפו אחריה לפי כחו והיא חלושה בשני—
ענינים בעת שהוא ישן ואינו חולם ובעת שהגיע עד כבודו
אחר השגה של השגותיו ומפני שאין אדם יכול לצייר כלו—
ציורים ידועים לפי טבע האנושיות כשרוצה הדמיון להשיג
השגה שאינה מאין השגות יחוש אפי' להשיג השגותיו—
הטבעיות שכבר כמו שרגיל אחר טוב שאינו יכול להשיג—
ומדמה בסגולות בשות כדי למהר להשיג ומבל ומפסח כל...
ואינו יכול לזוז ממקומו שכבר הפסיד גם כחו הראשון ולא—
השיג הנרדף. וההשגה שמשיג השכל האנושי גם היא—
בעלת כחות ידועים אין בה כח והכנה טבעית להשיג זולתם
גם הם בעלי גבול לפי טבע המושכל הנעלה והנעלם והמדומה
אצל הדמיון המדמה הוא פעל הדמיון בעצמו וגם ממנו אתפעל
כח הדמיון שהוא המדמה. וכן המורגש אצל ההרגש המרגיש
הוא פעל ההרגש בעצמו וגם ממנו אתפעל כח ההרגש שהוא—
המרגיש וכן המושכל אצל השכל המשכיל הוא פעל השכל—
בעצמו וגם ממנו אתפעל כח השכל שהוא המשכיל. ואחר
והתבונן שדרכי ההרגש תכיר הדמיון ודרכי שניהם תכיר—
דרכי השכל ומפני שההרגש חצוני בעולם קל להשיג שגם—
פעלו חצוני ומפני שהדמיון פנימי ופעלו גב' פנימי הנה
הוא קל להשיג אצל דיבורת ותאמת המהירה ובכך אצל—
שאר השיג מורגש או מושכל לכרם וכו' אב שהוא מאינם עיקר

עיקר המציאות האמיתי כולן . והדמיון אינו משיג שום מציאות אמיתי
בעולם . אבל הוא חמור גם כן מן המשכילים בעת נוטה למורגש —
ושומר מציאותם מה שהשיגו השכל . ובעת בורח כל דבר מהם ואין
שום מציאות לפעלו ומעבר שחשב שכל מה שהשיג הוא לבדו האמת
ואין אמת זולתו . וזו ההשגה המדומה השלישית היא מעט —
ומשכחת כל השגה אמיתית ונמצאת והיא וכה כתוב
ההשגה המדומה הנקר' השקרית ובהמחות זכרה אלה המרגישים
והמשכילים יבלע המות לנצח ומחה ה' אלקים דמעה מעל כל פנים
וחרפת עמו יסיר וגו' כל סוד השכל עלה אחר הנעלם . ומכאן ואילך
צא וחשוב ותראה בשלך כי מעלות המשיגים ויתרונם זה על זה הרבה
וחזק מאד כפי כח כל איש ואיש וכפי חזק רדפו אחר השכל לפי חרצו
שאחר שהוסר המונע השיג כל אחד ואחד נשמה יתירה וחיה וחיי
הגדול והקטון שוים בנצחות ונבדלין במעלה כי מעלת הרודפים —
הנבואה גדולה ממעלת הרודפים החכמה ומעלת הנביאים —
והמחברים גדולה ממעלת הנביאים המתעצמים בנבואה והנשלחים
מעולים מהם והמשיגים חלקי שום שכל כפי לאמת שהם יתרה שאחם
מעולים מכולם ״

חלק סימן ה'

עניין ה' סימן ה' כולל ביאור הכרח השפע האמי'
דבר וחבר . שם שפע הוא שם מושכת
לאומרו על רבוי עניין נכבד ואפי' על רבוי עניין יסוד מהיסודות
כאומרו כי שפע ימים יינקו ועניינו הוא כעניין מי שיש לו תוספת
בעצמו מעלה או בעניין כלם או קצתו והוא שם דומה לעניין
נדיבות גם מפני שהנדיב לרוב ההפקת משלו מכריח רבים
להשפיע אותם כמוהו . וכבר ימצאו בשפע שש קצות ראשונות —
שתים אחת בתכלית ראשונה ואחת בתכלית אחרונה כשתי .
והם אמצעיים בינהם מתרחקים מזה הצד ומתקרבים אל שכנגד
וכן מתקרבים לזה ומתרחקים ממה שהוא כנגדו והמשל בזה המלך
הראש והעני האחרון שבכל מלכות כי המלך בתכלית העושר —
והעבד שהוא העני האחרון בתכלית העניות ומהמלך נשפע —
עושר להעשיר איש ואיש לאיש והאיש לאיש עד הגיע השפע

הטוב לזה הענין ואדוניו יגיע לעבד שיפרנסהו ומן העבד לא
יעבור שום שפע לזולתו שאין לו אלא צורך הכרחי לחיות בו ·
ולפי זה המציאות המצוייר במשל העושר קרה לכל נמצא עד
הארץ והשפע המושכל נשום בשפע האדם רק בשכלו אשר קבל
הבא מן הנפרד שהוא סוף הנפרדים והשפע המושפעים הרחיו
מן הגלגל כבר ונשום בשמימיים מגלגל הירח ובארציים באדם
ועל זה היה העולם נחלק לשלשה חלקים למושכל כלו נפרד ולמושכל
בלתי נפרד ולמושכל אמצעי ביניהם קצתו נפרד וקצתו בלתי-
נפרד · ומפני שלא כל מי שנמצא השפע אצלו גזר שישפיעהו על
המוכן לקבלו כשאין מונע בין המשפיע ובין המקבל כראות האש
בנעורת שידליקהו בהתקרבו בו לקבל כמו עד שישוב אש מוש-
כמוהו · כן השפע השכלי האלקי שישפיע שכל על נפש הנביא והוא
הכח הדברי בהדבקו בו והדברי ישפיע על החיוני והדמיוני-
ישפיע על הדברים החיצונים ועל כל מקומותיו והשפע ההוא מ·
בהרבותו יבריח מקבליו כשלא ימנעם מונעים לקבל ממנו עד
הגלגל הגדול עד סופו בחוק המלך הנ״ל בשפעו שרצה-
להשפיע ממנו על כל האמצעיים עד הגיע ממנו החוק-
הקטן ההוא או העבד שגם הוא חי משפע ממון המלך אלא-
שהתענוגים יחסרו ויתענו בירדת המעלות ויתעלו כעליתם

ומפני היות האדם מורכב מכחות הרבה יתחייב
שיראה השפע בשכלו והראות ההוא יקרא בשם השגה שלימה-
נחשבת וירד השפע עד הדמיון ויתחייב שהדמיון ישיג מה-
שבשכלו להשיג ויראה מה שיראה במראות בשמות מדומה בותני
משורתו ויקרא הכח ההוא רוח או מלאך או כיוצא בם ומפני-
שנראה להמון שהמושג במורגש יותר ראוי להסמך עליו מהמושג
במדומה המשותף עם המושכל הוצרכו הרבה להעיר שהנבואו/
כלן מורגשות · והנה יהיה הדבר המושכל באמת מעולה מכל-
מושג · אבל אי אפשר לאמת דבר בלתי שיתנו לפי טבע כל אדם/
כי שלשת ההשגות דומות ביניהם לענין החומר והצורה כי
ההרגשה חומר לדמיון והדמיון חומר לשכל · וכבר יעבור הדבר

השפע למקבלו כפי הכנת המקבל ולפי רצוי השפע יצריך השכל את
המדע והסופר לדבר ולחבר לפי הזמן ולפי המקום ולפי הדור ולפי
הנושא המתעסק בהשגת צורת הנבואה ׳
הנה כבר סיימתי לחבר לך מה שהכריחני השפע הנזכר לדבר
בו ולכתבו מקצר לפי כחי וכפי מיעוט שכלי ורוב מנעי
מהשגת השכל וכללתי כל העניינים בעשרה חלקים
ועלה מספר החלקים הקטנים לח׳ ׳ ועלה מספר עניניהם לח׳
וסימניהן באותיות לח׳ ׳ וסימן כלל שלשתם מה״ע ועם
י׳ חלקים גדולים וסימן ע״ים וספרי
מעיד על מה״עי שהוא חכ״י
שמי ׳ וזה סימן
שלשתן
הרכב
יחד

אב״גד״ה וז״חט״י כ״ל מ״נס״עפ״ צק״רש״ת
תש״רק הו״ה וה״יה ויה״יה אב״גד״ה אב״גד״ה
א״ב א״בג״ד״ה א״בג א״ב א״בג״ד א״בג א״בג״ד
״ אב״גד״ה ״
תם ונשלם ספר אור השכל ׳ בעזרת יוצר הכל׳

